Kontrollutvalget i Enebakk kommune

Dato: 29.10.2020, kl. 18:30

Sted: Kommunestyresalen, Enebakk rådhus

MØTEINNKALLING

Møtet er åpent for publikum i alle saker med mindre saken er unntatt offentlighet.

Saker til behandling

PS 34/20	Orientering om internkontroll ved Enebakk sykehjem
PS 35/20	Økonomirapport 2.tertial 2020
PS 36/20	Overordnet revisjonsstrategi 2020
PS 37/20	Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024
PS 38/20	Plan for eierskapskontroll 2020-2024
PS 39/20	Referat og orienteringer
PS 40/20	Eventuelt

Eventuelle forfall meldes snarest til kontrollsekretær, tlf./mobil: 92 88 33 92 eller e-post: kjewir@lorenskog.kommune.no
Varamedlemmer møter etter særskilt innkalling.

Lørenskog, 23.10.2020

Johan G. Elingsen/s./
Leder

Kjell Tore Wirum/s./
Kontrollsekretær

Viken kontrollutvalgssekretariat IKS

Postadresse:
Postboks 304
1471 LØRENSKOG

e-post: post@rokus.no

Besøksadresse:
Lørenskog rådhus
Hasselveien 6
1470 LØRENSKOG
nettside: www.follofiks.no

Tlf./mobil: 92 88 33 92

Saksliste

Saker til behandling

34/20 Orientering om internkontroll ved Enebakk sykehjem 3

35/20 Økonomirapport 2.tertial 2020 6

36/20 Overordnet revisjonsstrategi 2020 72

37/20 Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024 86

38/20 Plan for eierskapskontroll 2020-2024 100

39/20 Referat og orienteringer 110

40/20 Eventuelt 151

Arkivsak-dok. 20/00255-3
Saksbehandler Kjell Tore Wirum

Saksgang	Møtedato
Kontrollutvalget i Enebakk kommune	29.10.2020

PS 34/20 ORIENTERING OM INTERNKONTROLL VED ENEBAKK SYKEHJEM

Forslag til vedtak/innstilling:

Saken legges frem uten innstilling.

Vedlegg:
Enebakk avis artikkel side 10 og 11

Saksframstilling:

Lovgrunnlag
- Kommuneloven § 23-2 tredje ledd

Bakgrunn for saken
Enebakk avis skrev en artikkel tirsdag 8.oktober med påstander om blant annet at en pårørende ikke ble informert i forbindelse med skader og sår på beboer ved Enebakk sykehjem avdeling Ignagard, og at det ikke er rutiner på varsling.

På bakgrunn av artikkelen, gjorde kontrollutvalgets leder en forespørsel til Enebakk kommune v/rådmann om å kunne få en orientering om internkontroll ved Enebakk sykehjem, herunder rutiner og praksis for avviksregistrering og -håndtering samt journalføring.

Avslutning
Rådmann har i e-post, datert 20.10.2020, bekreftet at det vil kunne gis en orientering til kontrollutvalget.

Heidis mor på fikk blåmerker i ansiktet, sykehjemmet informerte ikke pårøre

– Jeg fikk fullstendig sj

KIRKEBYGDA: Da Heidi Halvorsen kom for å besøke mora si på Ignagard, fikk hun sjokk. Mor hadde flere blåmerker i ansiktet.

VENKE ASTRID GANGSTØ
venke.gangsto@enebakkavis.no

FIKK IKKE BESKJED: *Heidi Halvorsen reagerer sterkt på at hun ikke har fått beskjed om at hennes mor har blitt skadet.*

Fredagskvelden var Heidi Halvorsens mor, Ingegjerd Haaland, uten skader, men søndag morgen sa en pleier at hun bare var sånn da han kom på jobb.

- Hva følte du?

- Jeg fikk fullstendig sjokk. Jeg ble så lei meg, sier Heidi Halvorsen.

- De jeg snakket med, har ikke hørt om noen hendelser. Ingen hadde skrevet noen rapport, og pårørende er ikke varslet, forteller Heidi:

- Mamma ringte meg for øvrig lørdag kveld klokka 23.30, noe hun ikke vanligvis gjør.

Heidi hørte at hun sukket og pustet i bakgrunnen.

- Tv-en var på, men jeg fikk ikke kontakt med henne. Det er ikke sikkert at det har noen sammenheng, men det kan vel ikke utelukkes heller, sier Heidi.

Heidis mor vet ikke hva som har skjedd

- Hun kan huske langt tilbake, men har ikke korttidsminne, forteller Heidi.

Det er første gang at Heidis mor har blåmerker.

Tirsdag ble Heidis mor undersøkt av lege. Det var en sykepleier og Heidi som fant såret på ryggen, og dette var dokumentert, men Heidi har ikke fått beskjed om såret.

- Er man ikke lovpålagt å rapportere og dokumentere skader? spør Heidi.

Hun legger til at mor har fått betennelse i det ene øyet, men har ikke fått noen behandling enda.

Etterlyser varsel

- Det er ikke rutiner på varsling. De sier «vi vet ikke». Det er tafatt. Jeg synes det er utrolig opprørende, sier Heidi.

Hun ville gjerne fått beskjed.

- Hva er det som skjer der ute? spør Heidi, og hun undrer seg over hva slags rutiner det er når noe skjer.

I andre sammenhenger sier de at de skriver opp i «svartboka».

- Under rapporter forlater alle åstedet. Da sitter beboerne 30- 45 minutter alene, forteller Heidi.

Hun reagerer på at de eldre er overlatt til seg selv i en så lang periode.

Brutte forventninger

Heidis mor var først på korttidsavdelinga, og så har hun hatt plass på langtidsavdelinga på Ignagard siden påsken i fjor.

- Det er skremmende slett omsorgsarbeid. Det føles som om jeg som pårørende må informere dem i hva omsorgsarbeid kan være. Kanskje jeg forventer mer enn de gir, men det er ikke noe informasjon og ingen som sier noe om hva vi kan forvente, sier Heidi:

- Pårørende har sikkert sine forventninger til pleien, mens de som jobber på Ignagard har fått beskjed om å gi et visst nivå.

- Mamma bodde her sammen med oss i sju år før hun ble for dårlig, forteller Heidi.

De hadde kjøpt huset nettopp fordi det hadde soverom og ekstra bad i inngangsetasjen, så hun kunne bo sammen med dem. Mor kunne bevege seg rundt og også sitte på altanen. Så ble pleiearbeidet for tungt, og hjemmetjenesten hadde ikke mer å gi. Legene sa hun ville få bedre pleie på sykehjemmet med folk rundt seg hele tiden. Da hadde Heidi Halvorsen selv hatt slag, og den ene armen har redusert funksjon.

Mange punkter med misnøye

Blåmerkene er det siste som har skjedd med hennes mor, men Heidi Halvorsen har mye hun reagerer på ved Ignagard. Heidi drar til Ignagard på mandagene for å føne håret til sin mor.

- De pleier å sette henne ut med vått hår, forteller hun.

Dermed er det fort at mor blir syk.

Før Heidi kommer på besøk, går hun bort til vinduet og ser. Ofte finner hun mor hengende til siden i stolen.

- Det trengs spesialutstyr som støtte i siden. Jeg kan godt betale, men ergoterapeut vet best hva som trengs. De ansatte sier at de skal fikse det, men så skjer det ingenting. I alle fall må hun bli løftet i en bedre stilling, for det klarer hun ikke selv, sier Heidi.

Heidi tar med seg mors klær hjem for å vaske dem, for ellers forsvinner klærne. Dette til tross for at klærne er merket med navn.

- Når mor sovner sent, kan hun bli liggende helt til lunsj. Hvorfor ikke gi henne en sovetablett slik at hun ikke snur om på døgnet? spør Heidi.

Hun tenker at de ansatte kanskje synes det er praktisk at mor sover lenge.

Heidi ønsker at beboerne skal ha alarmbånd.

- Ingen får tak i snora, og de kan rope så mye de vil, ikke en kjeft kommer inn.

Før koronaen var Heidi ofte på besøk, og beboerne spurte henne om hjelp. Heidi fant de ansatte, men de ble sure når hun sa ifra.

- Jeg føler ofte at jeg er pårørende fra helvete. Det oppleves at jeg er et troll.

Andre ganger når Heidi sier ifra til de ansatte, får hun til svar at de har lunsj.

Gir mat

Mor er lam fra livet og ned, og hun har én hånd som virker. Når Heidi kommer på besøk, drikker mor to-tre glass hver gang.

- Hvorfor er hun så tørst når jeg kommer?

- Er de for få til å ta vare på dem, eller er det rett og slett noe de ikke tenker på. Skal beboerne spørre selv? Det er ikke noe svar. De sier «Jeg skal hente nå».

Heidis mor er ikke vant til å drikke, og det er enda verre nå.

- Man må motivere henne til å drikke, for hun er aldri tørst eller sulten. Eldre mister kanskje den følelsen, så da må vi som omsorgspersoner passe på det. Jeg pleier å være der ved mattid for å være sikker på at mamma får i seg mat.

Heidi forteller at det er bare to på jobb i helga på dagtid, og hun tror det er ti sengepasienter.

- Det er min mor de behandler. Jeg er opptatt av at hun skal få den beste omsorgen, ikke sånn samlebånd. Pleierne er også fortvilet over bemanningssituasjonen.

Ikke inkludert

Mora hennes sitter i rullestol og klarer ikke å bytte stilling.

- Jeg sier ifra om at da er det lurt å ha et håndkle å sitte på i stedet for å dra i buksa slik at alt kommer opp i «ratataen», men tror du de klarer å følge opp det? Nei.

I sommer holdt mor på å dø av lungebetennelse, og hun hadde mye vann i lungene. Hun hadde fem antibiotikakurer, men først da det kom en vikarlege og satte vanndrivende på henne, fikk hun ut vannet av lungene.

nde:

okk

REAGERER: *Heidi Halvorsen ble sjokkert da hun kom for å besøke sin mor, Ingegjerd Haland. Mor hadde flere blåmerker i ansiktet.*

IGNAGARD: *Heidis mor kom først på korttidsavdelinga på Ignagard, men siden påske i fjor har hun vært på langtidsavdelinga.*

- Hun holdt jo på å drukne. Det var veldig fint at det kom en vikarlege inn og så det. Det er et av temaene, for mor sier at «De ser meg ikke og hører ikke på meg. De bare setter meg bort.» Hun føler seg overlatt.

Etter sykdomsperioden lå mor i senga, og Heidi motiverte mor til å komme seg opp:

- «De savner deg så fælt. De gleder seg til du kommer og spiser med dem på stua.» Da hadde hun begynt å si «Jeg skulle så gjerne ha sett andre mennesker».

- Etter masse motivasjon kommer mor opp og inn på stua, og så får hun ikke sitte ved bordet. Da var det smittevern, én meter, selv om de fort kunne ha flytta et ledig bord. Hun var så lei seg. Jeg hadde hylt hvis jeg ikke hadde fått lov å være med, men bare blitt dytta vekk. Det er ikke noe som skjer på dagtid, og vanligvis skjer det ikke noe om kvelden heller. Det eneste som skjer er mat. Det er det eneste sosiale de har i det daglige. Eller de blir satt foran tv-en, eller de blir lagt.

- De tenker ikke inkludering.

Heidi forteller om andre tilfeller av manglende inkludering. Blant annet er det bilturer som mor ikke har fått være med på.

- Jeg måtte spørre om ikke mor kunne få være med på tur.

Ukeplan

Heidis mor hadde korttidsopphold utenfor kommunen. Hun var på Villa Skaar, tidligere Søster Ninas Sykehjem, på Jevnaker.

- Der spiste pleierne lunsj sammen med beboerne. De sendte ut info og ukeplan. Der stod det om det var hårklipp- eller fotpleietime, og de vasket klærne på hjemmet så ikke de ble borte og forvekslet. Her får man ikke beskjed. Det er misforståelse og fortvilelse, forteller Heidi.

Hun tenker at når det private får det til, så må det være mulig også for offentlige sykehjem. Det bør ikke være lommeboka som styrer hva slags omsorg og aktivitet man skal få.

Det er aktivitør på Ignagard også, men Heidi vet ikke hvilke oppgaver vedkommende har.

Innesperra

- Etter at det ble koronastengt, har det blitt helt grusomt. Beboerne ba meg på sine knær om at jeg måtte si ifra til noen. De føler jo at de er i fengsel. Ikke kommer de seg ut, og ikke får de gått på noen tur selv om smittevernsreglene fint kan ivaretas hvis de går en trilletur med en ansatt, sier Heidi.

Hennes mor fikk ikke være med på konfirmasjon til barnebarnet, og Heidi får kun besøke én time i uka.

Ønsker omsorg

Heidi har blant annet jobbet i Blodbanken, hennes mor jobbet i klokketårnet på Ullevål sykehus, og tante jobbet som anestesisykepleier på akuttmedisin. De er godt kjent med helsevesenet. Heidi forteller at slekta er helt utslitt etter behandlinga ved Ignagard i denne saken.

- Hva ønsker du?

- Jeg ønsker at de skal ha omsorg og omtanke for pasientene, at de skal føle seg ivaretatt og at hver enkelt skal føle seg sett. Føle at de får god pleie. Vi vil jo at de nærmeste skal ha det best mulig, og det er flotte morsomme beboere der ute som fortjener den beste pleien. Det er mange flotte pleiere og ansatte også som gjør det lille ekstra, så dette er bare trist, sier Heidi.

SKAL VARSLES: *– Pårørende skal varsles med informasjon om skadens omfang. Alle ting som har negativ betydning for beboere og pårørende er fryktelig leit. Det er også svært trist at enkelte beboere og pårørende er misfornøyde med sykehjemmet, synes kommunalsjef Marit L. Brenna.*

Rutinesvikt, innrømmer kommunalsjefen

ENEBAKK: Grunnet taushetsplikt er det et generelt svar som kommer fra kommunalsjef Marit L. Brenna i Helse og omsorgsavdelingen.

VENKE ASTRID GANGSTØ
venke.gangsto@enebakkavis.no

- Jeg må ivareta både taushetsplikt og personvern og ønsker derfor ikke å kommentere enkeltsaker gjennom media, men holder kontakt med og svarer ut beboere, pårørende og ansatte direkte. Det ønsker jeg gjøre også i denne saken, skriver kommunalsjef i Helse og omsorgsavdelingen i Enebakk kommune, Marit L. Brenna i en e-post til Enebakk Avis.

Brenna svarer deretter på generelt grunnlag på enkelte av spørsmålene fra Enebakk Avis.

- Hvilke rutiner er det ved skade på beboerne ved Ignagard?

- Rutinen er at den som oppdager skade på beboer, rapporterer dette muntlig til sykepleier og skriftlig i pasientens journal, samt skriver avvik i kommunens kvalitetssystem. Dersom det er behov for medisinsk tilsyn, skal sykehjemslege eller legevakt kontaktes. Pårørende skal varsles med informasjon om skadens omfang, hvordan beboeren har det og hva som skjedde i forbindelse med skaden, skriver Brenna.

Mat, pleie og aktiviteter

Heidi Halvorsen forteller at mor betaler 32.000 kroner per måneden for å bo på Ignagard.

- Hvor mye koster det for en plass på Ignagard?

- En sykehjemsplass i Enebakk kommune koster ca. en million kroner per år. Det beboeren selv betaler, kommer til fradrag.

Det er et sprik i det Heidi Halvorsen forventer at mor skal få i omsorg kontra det de får i dette tilbudet.

- Hva er inkludert av pleie, omsorg og eventuelt aktivisering i denne summen som de betaler?

- Beboere med langtidsplass i sykehjem skal ha opphold med alle måltider, sykepleie- og legetilsyn, medisiner, pleie og omsorg, tilpassede aktiviteter, medisinsk forbruksmateriell, nødvendig tannbehandling og vask av dagligtøy som tåler industrivask. Fotpleie og frisør, tv, telefon, briller og høreapparat kostes og forsikres av den enkelte beboer, opplyser Brenna.

Arkivsak-dok. 20/00410-1
Saksbehandler Kjell Tore Wirum

Saksgang	Møtedato
Kontrollutvalget i Enebakk kommune	29.10.2020

PS 35/20 ØKONOMIRAPPORT 2.TERTIAL 2020

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar økonomirapport 2.tertial 2020, til orientering.

Vedlegg:
2.Tertialrapport 2020

Saksframstilling:

Lovgrunnlag:
- Kommuneloven § 14-5 tredje ledd
- Kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav b)

Fakta
Drift
Totalt viser avdelingene et forventet merforbruk på ca. 26,9 mill. kroner. Av dette er ca. kr. 26 mill. en direkte konsekvens av Covid-19. Finansområdet forventes å gå ca. kr. 13,5 mill. i pluss. Totalt forventer kommunen et negativt årsresultat på kr. 13,4 mill. Denne prognosen er fortsatt heftet med betydelig usikkerhet.

Avviksmeldinger
Hittil i år er det meldt totalt 375 avvik. Avvikene er fordelt på følgende kategorier: 145 Tjeneste/bruker, 127 HMS, 92 Organisasjon/internt og 11 Personvern/informasjonssikkerhet GDPR. Ved avviksmelding kan man velge mer enn én kategori om gangen. Ved samme periode i fjor ble det meldt 366. Avvikene skal danne grunnlag for avdelingenes forbedringsarbeid.

Sykefravær
Sykefravær er brutt ned på de enkelte avdelinger. Det fremkommer ikke en samlet oversikt over sykefravær for kommunen som helhet.
Helse- og omsorgsavdelingen utpeker seg med høyt sykefravær. Det er langtidssykefraværet som utgjør det meste av fraværet. Dette har sammenheng med mange ansatte i karantene i perioder i mars, april og mai.

VURDERING
Kontrollutvalget behandler tertialrapporten ut fra et kontrollperspektiv, jfr. kommunelovens § 23-2 første ledd bokstav b)

Avslutning
Rådmann eller den hun bemyndiger, inviteres til å komme og orientere samt kunne svare på eventuelle spørsmål fra utvalgets medlemmer.

ENEBAKK KOMMUNE **Saksframlegg**

Saksnr.: *2020/5172* **Arkivkode:** *212* **Saksbehandler:** *Lene Jeanette Langbakke*

Utvalgsaksnr.:	Utvalg:	Møtedato:
85/20	Formannskapet	12.10.2020
68/20	Kommunestyret	26.10.2020

2.Tertialrapport 2020

Dokumenter som er vedlagt: 2. tertialrapport 2020

RÅDMANNENS INNSTILLING:

1. **2. tertialrapport tas til orientering.**
2. **Det legges opp til at forventet merforbruk som følge av Covid-19 i 2020 vil bli dekket av disposisjonsfond driftsmidler.**
3. **Avdelingsrammen til helse- og omsorgsavdelingen (HOS) økes med kr. 535 000 kroner etter økt tilskudd etter RNB for å rekruttere og beholde fastleger. Gjelder avtale om nytt tillegg og økt basistilskudd. Dette finansieres gjennom økt rammetilskudd på finansområdet.**
4. **Belastning for forsikringspremie på biler ble tidligere flyttet fra avdeling for teknikk og samfunn (TES) til HOS, uten at det ble flyttet budsjettmidler. Avdelingsrammen til helse- og omsorgsavdelingen økes med kr. 78 000. Rammeøkningen finansieres med tilsvarende redusert ramme i TES.**
5. **Budsjettert premieavvik vil gi en positiv effekt i 2020 på anslagsvis kr. 6,4 mill. Rådmannen foreslår å avsette denne summen til premieavviksfond.**
6. **Det belastes netto kr. 601 143 fra disposisjonsfond investeringsmidler for å finansiere merforbruk på investeringsprosjektene.**

Saksprotokoll for Formannskapet - 12.10.2020

Behandling:
Rådmann presenterte for formannskapet 2. tertialrapport 2020.

Votering: Rådmannens innstilling – enstemmig vedtatt.

FSK's innstilling:
1. **2. tertialrapport tas til orientering.**
2. **Det legges opp til at forventet merforbruk som følge av Covid-19 i 2020 vil bli dekket av disposisjonsfond driftsmidler.**
3. **Avdelingsrammen til helse- og omsorgsavdelingen (HOS) økes med kr. 535 000 kroner etter økt tilskudd etter RNB for å rekruttere og beholde fastleger. Gjelder**

avtale om nytt tillegg og økt basistilskudd. Dette finansieres gjennom økt rammetilskudd på finansområdet.

4. **Belastning for forsikringspremie på biler ble tidligere flyttet fra avdeling for teknikk og samfunn (TES) til HOS, uten at det ble flyttet budsjettmidler. Avdelingsrammen til helse- og omsorgsavdelingen økes med kr. 78 000. Rammeøkningen finansieres med tilsvarende redusert ramme i TES.**
5. **Budsjettert premieavvik vil gi en positiv effekt i 2020 på anslagsvis kr. 6,4 mill. Rådmannen foreslår å avsette denne summen til premieavviksfond.**
6. **Det belastes netto kr. 601 143 fra disposisjonsfond investeringsmidler for å finansiere merforbruk på investeringsprosjektene.**

SAKSUTREDNING:

Myndighet til å fatte avgjørelse i saken

I henhold til delegeringsreglementet er avgjørelsesmyndighet tillagt kommunestyret. Formannskapet har rett til å fremme innstilling.

Sammendrag

Rapport for 2 tertial gir en oversikt over hvordan utviklingen har vært for 2/3-deler av året og inneholder prognoser for resten av året.

Bakgrunn

Ifølge økonomireglementet skal økonomisjefen utarbeide en regnskapsrapport for hele kommunen til formannskapet og kommunestyret på grunnlag av tertialrapportene fra kommunalsjefene. Alle større avvik skal forklares og begrunnes. Saksfremlegget skal også inneholde prognose for kommunens årsresultat og om nødvendig forslag til innstrammingstiltak. Denne tertialrapporten skiller seg fra tidligere rapporter som følge av Covid-19. Rådmannen har den siste tiden hatt fullt fokus på å opprettholde driften i kommunen. Det vil sannsynligvis bli store merforbruk som følge av pandemien, og det er ikke mulig på nåværende tidspunkt å sette inn tiltak for å nå budsjettet i 2020 for enkelte enheter.

Gjenstående investeringsmidler skal også oppgis og faren for overskridelse av prosjektbudsjetter vurderes. Videre sier kommunens finansreglement at rådmannen minst to ganger i året skal legge fram rapport for kommunestyret som viser status for finansforvaltningen. Rapporten legges fram som en del av tertialrapporten.

Saksopplysninger

Det er ventet et stort merforbruk i driften og store inntektstap som følge av Covid-19. I tertialrapporten er det skilt mellom ordinære driftsprognoser og prognose med forventet merforbruk som følge av pandemien.

Totalt viser avdelingene et forventet merforbruk på ca. 26,9 mill. kroner. Av dette er ca. kr. 26 mill. en direkte konsekvens av Covid-19. Finansområdet forventes å gå ca. kr. 13,5 mill. i pluss. Totalt forventer kommunen et negativt årsresultat på kr. 13,4 mill. **Denne prognosen er fortsatt heftet med betydelig usikkerhet.**

Totaloversikt økonomi

Beløp i 1000

	Regnskap hiå.	Avvik hiå.	Budsjett 2020	Årsprognose	Prognose årsavvik
Sentrale inntekter	-402 498	4 866	-619 589	-628 639	9 050
Sentrale utgifter	514	-80	8 960	5 460	3 500
Netto finansutgifter og inntekter	52 618	-6 906	56 576	55 630	946
Avsetninger og årsoppgjørsdisposisjoner	16 628	-16 628	551	551	0
Til disposisjon	**-332 738**	**-18 749**	**-553 502**	**-566 998**	**13 496**
Sentraladministrasjonen	25 849	-1 414	37 290	39 360	-2 070
Kultur- og oppvekstavdelingen	179 336	-1 397	272 693	275 989	-3 296
Helse- og omsorgsavdelingen	149 226	-7 888	185 836	205 938	-20 102
Avdeling for teknikk og utvikling	39 048	3 476	65 359	65 102	257
Enebakk kirkelig fellesråd	4 385	-487	5 846	5 846	0
Selvkost	-15 306	1 849	-13 522	-11 822	-1 700
Finans	-30 252	30 252	0	0	0
Sum disponering	**352 284**	**24 391**	**553 502**	**580 413**	**-26 911**
Merforbruk -/mindreforbruk +	**19 546**	**5 642**	**0**	**13 415**	**-13 415**

Vurderinger og begrunnelse

Oppsummert forventes det at resultatet i Enebakk kan bli svekket med ca. kr. 13,4 mill.

Denne rapporten er heftet med betydelig usikkerhet i de fleste anslagene. Dette skyldes i all hovedsak at vi ikke vet hvordan pandemien utvikler seg videre og vi kjenner heller ikke til alle virkningene av tiltakene som er gjennomført. Forventet negativt resultat i 2020 vil måtte bli dekket av kommunens disposisjonsfond, dersom ikke dette kompenseres fullt ut fra sentralt hold.

1

2. tertial
2020

2. TERTIALRAPPORT 2020

ENEBAKK KOMMUNE | 5. OKTOBER 2020

ENEBAKK KOMMUNE

2. tertialrapport 2020

Innholdsfortegnelse

Rapport for 2 tertial – Rådmannens innledning 3

Totaloversikt økonomi 4

Sentrale kapitler 4

Kommunens tjenesteområder 7

Sentraladministrasjonen 7
Kommentar til status økonomi 7
Oppsummering tiltak 8
Aktivitet i forhold til plan og perspektiver for resten av året 8
Sykefravær 9
Personalstatus 9

Kultur- og oppvekstavdelingen 10
Kommentar til status økonomi 10
Oppsummering tiltak 15
Aktivitet i forhold til plan 15
Perspektiver for resten av året 16
Sykefravær 16
Personalstatus 18

Helse- og omsorgsavdelingen 19
Kommentar til status økonomi 19
Oppsummering tiltak 24
Aktivitet i forhold til plan 24
Perspektiver for resten av året 26
Sykefravær 28
Personalstatus 28

Avdeling for teknikk og utvikling 30
Kommentar til status økonomi 30
Aktivitet i forhold til plan 33
Perspektiver for resten av året 34
Sykefravær 34
Personalstatus 34

Selvkost 35
Kommentar til status økonomi 35
Avvik hittil i år 35
Aktivitet i forhold til plan 36
Perspektiver for resten av året 36
Sykefravær 36
Personalstatus 36

Finansrapport 37

Prosjektoversikt 42

2. tertialrapport 2020

Rapport for 2 tertial – Rådmannens innledning

Den økonomiske situasjonen til kommunen er alvorlig. Store investeringer gjennom mange år gir høye finanskostnader og kommunen har måttet redusere kostnadsnivået på sine tjenester til et minimum. Dette gir svært liten fleksibilitet i økonomien. Kommunen vil måtte gjøre vanskelige prioriteringer i årene som kommer for å hensynta store endringer i demografien. Det vil også være et stort behov for å øke inntektene til kommunen for å få en mer bærekraftig økonomi på sikt.

Enebakk kommune vil oppleve betydelige økonomiske konsekvenser som følge av Covid-19 pandemien. Tertialrapportene er av den grunn justert noe for å belyse effekter på merutgifter og sviktende inntekter. Andre nøkkeltall i rapporten er redusert noe i omfang. Varigheten på pandemien og effektene på økonomien er fortsatt svært usikker. Det er derfor usikkerhet rundt hvilke forutsetninger som skal legges til grunn for resten av året 2020. Dette vurderes fortløpende.

De økonomiske effektene for Enebakk kommune avhenger av pandemiens varighet og mye er fortsatt uavklart. Kommunens ansatte har vist omstillingsevne og funnet nye løsninger i tjenesteutføringen, innenfor mulige rammer og digitale løsninger.

Rådmannen følger den økonomiske utviklingen løpende. Det vil uansett legges opp til en stram økonomistyring ut året. Antatte effekter på lengre sikt vil, så langt det er mulig, vurderes i prosessen med utarbeidelse av rådmannens forslag til handlingsprogram for 2021- 2024. Enebakk kommune hadde økonomiske utfordringer ved inngangen til året. I vedtatt handlingsprogram lå det til grunn innsparinger på i underkant av 25 mill. kroner. De negative økonomiske konsekvensene av Korona kommer på toppen av dette. Rådmannen presiserer at Enebakk kommune allerede driver kostnadseffektivt, det betyr at vi får mye ut av hver eneste krone i tjenesteproduksjonen. Samtidig betyr det at ytterligere effektivisering og innsparing er ekstra krevende. Enebakk kommune kom på **førsteplass** i årets Kommunebarometer når det gjelder enhetskostnader.

Oppsummert innebærer dette at resultatet i Enebakk anslagsvis blir negativt med kr. 13,4 mill. når man tar med anslag på foreløpige statlige virkemidler. Rådmannen vil presisere at omfanget og varigheten på krisen er høyst usikker.

Som følge av Covid-19 har det vært behov for omdisponering av personalet og opplæring på nye områder. Hjemmekontor ble tidlig etablert for alle som kunne få det til og kommunen satte kriseledelse tidlig. **Rådmannen ønsker å rette en stor takk til alle ansatte som har strukket seg langt for å få driften til å gå så normalt som mulig i denne krevende perioden.**

God lesning!

Kjersti Øiseth

Rådmann

2. tertialrapport 2020

2 Tertialrapport

Totaloversikt økonomi

Beløp i 1000

	Regnskap hiå.	Avvik hiå.	Budsjett 2020	Årsprognose	Prognose årsavvik
Sentrale inntekter	-402 498	4 866	-619 589	-628 639	9 050
Sentrale utgifter	514	-80	8 960	5 460	3 500
Netto finansutgifter og inntekter	52 618	-6 906	56 576	55 630	946
Avsetninger og årsoppgjørsdisposisjoner	16 628	-16 628	551	551	0
Til disposisjon	**-332 738**	**-18 749**	**-553 502**	**-566 998**	**13 496**
Sentraladministrasjonen	25 849	-1 414	37 290	39 360	-2 070
Kultur- og oppvekstavdelingen	179 336	-1 397	272 693	275 989	-3 296
Helse- og omsorgsavdelingen	149 226	-7 888	185 836	205 938	-20 102
Avdeling for teknikk og utvikling	39 048	3 476	65 359	65 102	257
Enebakk kirkelig fellesråd	4 385	-487	5 846	5 846	0
Selvkost	-15 306	1 849	-13 522	-11 822	-1 700
Finans	-30 252	30 252	0	0	0
Sum disponering	**352 284**	**24 391**	**553 502**	**580 413**	**-26 911**
Merforbruk -/mindreforbruk +	**19 546**	**5 642**	**0**	**13 415**	**-13 415**

Totalt viser avdelingene et forventet merforbruk på ca. 26,9 mill. kroner. Av dette er ca. kr. 26 mill. en direkte konsekvens av Covid-19. Finansområdet forventes å gå ca. kr. 13,5 mill. i pluss. Totalt forventer kommunen et negativt årsresultat på kr. 13,4 mill. **Denne prognosen er fortsatt heftet med betydelig usikkerhet.**

Sentrale kapitler

Beløp i 1000

	Rev. bud. 2020	Prognose	Avvik i kr
Frie disponible inntekter			
Skatt på inntekt og formue	-305 000	-290 000	-15 000
Ordinært rammetilskudd	-300 585	-320 335	19 750
Andre direkte eller indirekte skatter	-90	-90	0
Andre generelle statstilskudd	0	-4 000	4 000
MVA-Kompensasjon drift	-13 713	-14 013	300
Refusjon fra andre/private	-200	-200	0
Sum Frie disponible inntekter	**-619 589**	**-628 639**	**9 050**

Skatt på inntekt og formue

Fortsatt er det veldig usikkert hvordan covid-19 vil påvirke fremtidig skatteinngang. Flere virksomheter er fortsatt ikke i full drift og flere virksomheter vil kunne måtte legge ned også i tiden fremover.

Som en konsekvens av regjeringens tiltak om å begrense de økonomiske skadevirkningene av Covid-19, iverksatte Skatteetaten omfattende endringer i skatteoppkrevernes saksbehandlingssystemer. Flere skattytere opplevde usikkerhet rundt forfallsfrister og hvilke skattarter som var gitt ulik grad av utsettelse. Dette har ført til forsinkelse i den ordinære betalingsstrømmen som ikke har bakgrunn i

manglende likviditet eller manglende vilje til å gjøre opp kravet, men kun er et utslag av forveksling. Systemstøtten var i gang 29. mai og flere skattytere blir nå påminnet sine forpliktelser.

I RNB 2020 ble det anslått reduserte skatteinntekter for kommunene på kr. 4 mrd. kroner. KS har i sine beregninger kommet frem til en reduksjon på mellom ca. kr. 6,3 og 8,9 mrd. Dette store gapet illustrerer usikkerheten, men det er samtidig viktig å påpeke at det er brukt ulike forutsetninger for beregningene. I beregninger for Enebakk kommune forventes det en reduserte skatteinngang på anslagsvis kr. 15 mill. kroner.

Ordinært rammetilskudd

Regjeringen har under virusutbruddet fremmet flere forslag til økte bevilgninger til kommunesektoren for å avhjelpe de mest prekære behovene. Fra midten av mars til 7. april vedtok Stortinget i flere omganger økte bevilgninger til kommunesektoren.

Gjennom kompensasjon på 3,75 mrd. kroner i Innst. 216 S, (Prop 57 S, Prop 58LS) fikk Enebakk kommune økt rammetilskudd på ca. kr. 7,557 mill. Kommunen har også fått kompensasjon for reduserte skatteinntekter, regelendringer, Prop 127S, på kr. 1,076 mill. Sistnevnte er en kompensasjon for endringer i regelverk som fører til tilsvarende redusert inntekt på skatteinngangen.

I tillegg har kommunen fått inntekter gjennom rammetilskuddet som kompensasjon for bortfall av foreldrebetaling, utsatt overføring skatteoppkreving mm. Disse inntektene flyttes til rett ansvarsområde.

Inntektsutjevningen ligger under post for ordinært rammetilskudd i Framsikt. Som følge av at forventet skatteinngang til Enebakk er lavere enn gjennomsnittet i landet, forventes en merinntekt på inntektsutjevningen på ca. kr. 10 mill.

Kommunen har også mottatt økt skjønnstilskudd fra Fylkesmannen. Vi avventer fortsatt ytterligere tilskudd fra fylkesmannen. I Prop. 142 S (21.09.2020) la regjeringen frem forslag om å øke skjønnsmidlene hos Fylkesmannen med kr. 500 mill. Økningen skal målrettes til kommuner som har hatt særlig store utgifter til oppfølging av TISK-strategien (strategi for testing, isolering, smittesporing og karantene).

Redusert arbeidsgiveravgift

Effekten av at arbeidsgiveravgiften ble senket med 4 prosentpoeng i to måneder ble ca. kr. 3 mill. for Enebakk.

MVA-Kompensasjon drift

Momskompensasjonen mottatt hittil i år ligger noe høyere enn budsjettert. Prognosen for årets slutt er positiv med kr. 0,3 mill.

Avsetning til lønnsoppgjøret

Som følge av lavere lønnsvekst i 2020 som følge av Covid-19 justerer vi ned avsetningen til lønnsoppgjøret. Dette gir et positivt avvik på årsprognosen med kr. 3,5 mill.

2. tertialrapport 2020

Personalstatus

Antall årsverk	31.12.2019	1.tertial	2.tertial
Antall årsverk	585,28	593,23	582,19

For detaljer om bemanningsendringene henvises det til kommunalsjefenes rapporter nedenfor.

Avviksmeldinger

Hittil i år er det meldt totalt 375 avvik. Avvikene er fordelt på følgende kategorier: 145 Tjeneste/bruker, 127 HMS, 92 Organisasjon/internt og 11 Personvern/informasjonssikkerhet GDPR. Ved avviksmelding kan man velge mer enn én kategori om gangen. Ved samme periode i fjor ble det meldt 366. Avvikene skal danne grunnlag for avdelingenes forbedringsarbeid.

2. tertialrapport 2020

Kommunens tjenesteområder

Sentraladministrasjonen

Beløp i 1000

	Rev.bud. hiå.	Regnskap hiå. 2020	Avvik hiå.	Rev.bud.	Prognose	Avvik i kr
Lønn	15 104	15 564	-460	23 989	24 714	-725
Refusjon lønn	-633	-720	87	-1 000	-1 175	175
Sum Lønn	**14 470**	**14 844**	**-373**	**22 989**	**23 539**	**-550**
Drift	6 330	4 868	1 462	8 171	8 891	-720
Kjøp av produksjon	5 122	7 743	-2 621	8 622	8 852	-230
Overføringer	2 286	2 963	-678	4 101	4 701	-600
Finansutgifter	0	0	0	0	0	0
Sum Utgifter	**13 737**	**15 574**	**-1 837**	**20 894**	**22 444**	**-1 550**
Brukerbetaling	-135	-24	-111	-232	-192	-40
Refusjoner	-835	-573	-262	-2 072	-1 842	-230
Overføringer	0	-955	955	0	0	0
Finansinntekter	-2 803	-3 017	214	-4 289	-4 589	300
Sum Inntekter	**-3 773**	**-4 569**	**796**	**-6 593**	**-6 623**	**30**
Netto resultat	**24 435**	**25 849**	**-1 414**	**37 290**	**39 360**	**-2 070**

Kommentar til status økonomi

Avvik hittil i år

Lønn: Sentraladministrasjonen har et netto merforbruk på lønn hovedsakelig som følge av at det er budsjettert med et årsverk mindre som følge av naturlig avgang, uten at dette er realisert foreløpig. Se flere detaljer under prognose og aktivitet.

Utgifter: Det er et relativt stort merforbruk på utgiftene til sentraladministrasjonen pr 2 tertial. Dette skyldes i hovedsak at avdelingen ikke har klart å realisere budsjettinnsparingene i 2020. I tillegg har avdelingen fått et merforbruk på mva. som følge av at KS har fakturert feil gjennom flere år, og retter opp alt i 2020. Dette har ingen betydning for kommunen sett under ett, men ettersom utgiften ligger på SA slår det ut negativt for avdelingen (inntekten ligger på finansområdet).

Inntekter: Merinntektene skyldes i hovedsak innbetaling fra staten knyttet til utsatt overføring av Kemner.

Prognose ved årets slutt

Lønn: Det forventes netto utgifter på ca. kr. 0,55 mill. høyere enn budsjettert. Dette skyldes i hovedsak at det er budsjettert med 1 årsverk mindre som følge av naturlig avgang, uten at dette er realisert. I tillegg vil det bli merutgifter til overtid som følge av arbeid med Covid-19.

Utgifter: Det forventes merutgifter på ca. kr. 1,55 mill. Dette skyldes svært stramme budsjettrammer som Sentraladministrasjonen ikke klarer å holde seg innenfor. Det er merforbruk på flere utgiftsposter hvor det ikke ligger tilstrekkelige budsjettmidler. I tillegg har avdelingen fått et merforbruk på mva. som følge av at KS har fakturert feil gjennom flere år, som nevnt ovenfor.

Inntekter: Det forventes ikke avvik på inntektssiden ved årets slutt.

2. tertialrapport 2020

Årsprognose

Negativ med kr. 2,1 mill. Av dette knyttes ca. kr. 150 000 til Covid-19.

Oppsummering tiltak

2020 er et svært krevende økonomisk år for sentraladministrasjonen. Det er få budsjettmidler til variable kostnader. I tillegg kommer merutgifter som følge av Covid-19**. Det jobbes hardt med å holde utgiftsnivået så lavt som mulig.**

Aktivitet i forhold til plan og perspektiver for resten av året

Sentraladministrasjonen har forsøkt så langt det lar seg gjøre å opprettholde planlagt aktivitet i 2020 tross situasjonen med Covid-19. Allikevel har det vært nødvendig å utsette noe aktivitet. Det har blitt rapportert sjeldnere på økonomi, arbeid med 10 årsplanen er satt på vent og rammesaken ble en veldig forenklet versjon.

I KDP har flere oppgaver blitt utsatt, blant annet: Prosjektarbeid knyttet til Heltidskultur, medarbeiderskapsprosesser, visma-modul for personalmeldinger, skjemaportal hjemmesider, AKAN-opplæring og arbeidsgiverpolitisk plattform. Flere av de utsatte oppgavene har startet opp igjen i siste del av tertialen.

Økonomikontoret: Økonomikontoret vil følge opp videre implementering og forbedring av Framsikt i 2020. Dette har vist seg å være en kontinuerlig prosess, da Framsikt stadig er under utvikling. I 2020 vil kommunen ha alle hovedaktivitetene innen økonomi i Framsikt. Økonomiavdelingen arbeider også aktivt med å følge opp de økonomiske konsekvensene av Covid-19. Dette er spesielt krevende ettersom økonomikontoret har 1 årsverk mindre i 2020 knyttet til permisjon, uten at det er engasjert vikar.

KDP: HR/Personal har også i 2. tertial arbeidet med ressurspool med oversikt over personell ifm. ekstraordinært behov på sykehjem og omdisponere personell med helsefaglig bakgrunn fra KOS (skole, barnehager, SFO) til innsats. HR overtok alle funksjoner iht. registrering av personell til sykehjem, herunder Personalmeldinger, registreringsoppgaver, utarbeide midlertidige avtaler, systemtilganger ØIKT mv. Flere oppgaver er fremdeles utsatt i 2. tertial, i tillegg til at det fremdeles er etterarbeide og oppfølginger som direkte årsak av håndtering av Covid-19. Dette gjelder spesielt knyttet til fraværsområdet. Det foretas nå og videre fremover kontroll og merarbeid for å holde oversikt over alt fravær (korona-relatert). Dette da det i denne perioden har vært andre regler med hensyn til arbeidsgiverperiode utvidede rettigheter ift. sykt barn og egenmeldinger.

Kommunikasjonssiden har i slutten av tertialen startet opp det innledende arbeidet med kommunens digitale skjemaportal.

Innenfor Dokumentasjon/arkiv har det i denne perioden vært relativt stor pågang ift postmottak/arkiv, samtidig som normal drift er opprettholdt, bl.a. i forhold til anskaffelsesprosjekt nytt arkiv og saksbehandlingssystem. Prosjektarbeidet med nytt arkiv- og saksbehandlingssystem ble startet opp i august, samtidig rydding av gammelt arkiv vil igangsatt igjen i 3 tertial.

Videre ble arbeidet med Heltidsprosjekt og utforming av Arbeidsgiverpolitisk plattform startet opp igjen i tertialet. I august ble politisk sekretariat omorganisert og omfordelt, samtidig som opplæring ble igangsatt av de nye medarbeiderne i KDP som skal være utvalgssekretærer.

Rådmannskontoret: Rådmannskontoret fortsetter arbeidet med ledelse av både gjenoppbygging av Familiens hus og Covid-19.Det er møteaktivitet ukentlig for oppfølging av Covid-19 og hver tredje uke for oppfølging etter brannen i familiens hus. Det arbeides med å få på plass nye avtaler for videre drift av interkommunale samarbeid som følge av kommunesammenslåing i kommuner rundt oss. Den krevende økonomiske situasjonen gjør at rådmannen og hennes ledere arbeider intensivt med budsjettet for å kartlegge områder der det er mulig å endre driften inn mot rådmannens budsjettforslag 2021 og HP. Den planlagte samlokaliseringen av kommunens ledelse og staber er som følge av både brannen og Covid-19 forsinket med 1,5 år. Vi har fått til samlokalisering ved at alle kommunalsjefene nå befinner seg på rådhuset. Flytteprosessen er i gang igjen og prosessen skal være avsluttet ved årsskifte. Da er kommunens øverste ledelse og stabene samlokalisert i 2 etg. på rådhuset.
Det ble innført strenge smittevernregler som følge av Covid-19. Det har medført at det raskt måtte jobbes frem gode løsninger for hjemmekontor slik at det i perioden fra 12. mars og frem til nå har vært få medarbeidere som har hatt fast kontorplass på rådhuset. Dette har vært krevende, men har samtidig gitt oss en erfaring som er viktig å ta med seg videre. Bruken av Teams har gjort at rådmannen vurderer mulig effektivisering som følge av fortsatt utstrakt bruk av Teams plattformen til gjennomføring av eksterne møter av ulik karakter. Arbeidet med revidering av kommunens beredskapsplaner er forsinket som følge av den pågående situasjonen. På rådmannskontoret er det 0,5 % stillingsressurs avsatt til arbeidet. Denne stillingen har i sin helhet vært knyttet til arbeidet med rapportering til sentrale myndigheter, et arbeid som har vært og er svært omfattende. Arbeidet med politiske saker har gått som normalt i denne tiden med noen utfordringer som følge av at det i en tidligfase av pandemien måtte rigges for fjernmøter med alt det medførte av midlertidig endring av reglement og opplæring.

Sykefravær

	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,69 %	2,96 %	4,65 %
Sykefravær 2.tertial 2019	0,18%	3,83%	4,01%
Sykefravær 2.tertial 2020	1,51%	3,59%	5,10%

Avdelingen jobber aktivt med å forebygge og redusere fraværet. Fraværet skyldes helsemessige årsaker og er ikke arbeidsmiljørelatert.

Personalstatus

Antall årsverk	31.12.2019	2.tertial
Antall årsverk	20	20
Herav vakanser	0	0

Sentraladministrasjonen består av totalt 20 årsverk. Dette er det samme som i årsrapporten for 2019. I KDP er tillitsvalgte frikjøpt med totalt 1,55 årsverk. Dette kommer i tillegg til de 20 årsverkene. KDP vil ha et årsverk mindre innen utgangen av 2020.

2. tertialrapport 2020

Kultur- og oppvekstavdelingen

Beløp i 1000

	Rev.bud. hiå.	Regnskap hiå. 2020	Avvik hiå.	Rev.bud.	Prognose	Avvik i kr.
Lønn	126 511	135 230	-8 719	199 137	212 237	-13 100
Refusjon lønn	-136	-7 273	7 137	-204	-9 204	9 000
Sum Lønn	**126 375**	**127 957**	**-1 582**	**198 933**	**203 033**	**-4 100**
Drift	12 367	15 921	-3 554	17 846	19 933	-2 087
Kjøp av produksjon	48 979	47 490	1 488	75 852	77 793	-1 941
Overføringer	6 104	10 321	-4 217	8 276	11 131	-2 855
Finansutgifter	31	840	-809	31	1 171	-1 140
Sum Utgifter	**67 481**	**74 573**	**-7 092**	**102 006**	**110 029**	**-8 023**
Brukerbetaling	-9 180	-6 801	-2 379	-14 768	-12 388	-2 380
Refusjoner	-5 150	-11 021	5 871	-9 856	-17 739	7 883
Overføringer	-1 062	-4 330	3 268	-2 802	-5 136	2 334
Finansinntekter	-525	-1 041	516	-819	-1 809	990
Sum Inntekter	**-15 917**	**-23 194**	**7 277**	**-28 245**	**-37 072**	**8 827**
Netto resultat	**177 938**	**179 336**	**-1 397**	**272 693**	**275 989**	**-3 296**

Kommentar til status økonomi

Avvik hittil i år:

Lønn: Regnskapet viser ved utgangen av august et netto merforbruk på 1,6 mill. Hele avviket kan knyttes mot økt behov for bemanning og sykefravær som følge av Covid-19.

Når lønnskostnad som følge av Covid-19 trekkes ut viser regnskapet for hovedpost 10 et merforbruk på 7 mill., og det er mottatt tilsvarende i refusjon, hovedpost 11.

Reelt har avdelingen et mindreforbruk i lønnskostnader til ordinær drift. Regnskapet inneholder vikarkostnader for lærere i videreutdanning, 1,4 mill. Disse kostnadene dekkes av tilsvarende merinntekt i hovedpost 17 refusjoner og 19 finansinntekter.

2. tertialrapport 2020

Drift: Ved utgangen av august har avdelingen betydelige merkostnader som følge av:

Hva	Hvor mye	Hvorfor
Skoleskyss	460’	Kostnadsøkning som følge av flere elever med vedtak om spesialskyss
IKT-utstyr/IKT-læremidler	380’	Innkjøp gjort som følge av øremerket tilskudd fra Utdanningsdirektoratet.
Kjøp av konsulenttjenester, bhg	537’	De kommunale barnehagene har rammeavtale med Personalhuset om kjøp av vikartjenester.
Konsulenttjenester, sakkyndig- og juridisk bistand, barnevern	887’	Antallet sakkyndige utredninger har vært høyt. Sakkyndige utredninger øker rettsikkerheten både for barna, familiene og barneverntjenesten.
Institusjonstjenester, barnevern	941’	Barneverntjenesten plasserte nylig to barn i beredskapshjem, og har to barn i institusjon, som tjenesten ikke er budsjettert for
Elever i spesialskole	1 440’	Enebakk kommune har for tiden flere elever med behov for tilbud i spesialskole enn budsjettert for. I tillegg har elevene et økende behov for tilleggsressurser.
Kompensasjon inntektstap Covid-19, private barnehager	1 390’	Avdelingen har mottatt overføring til dekning av inntektstap i forbindelse med stengte barnehager og SFO. Føringene som følger midlene, tilsier at kommunen skal dekke tap av brukerbetalingen i de private barnehagene fullt ut.
Overføring av statlige tilskudd, private barnehager	1 105’	Det er mottatt statlig tilskudd til dekning av utgifter ved innføring av bemanningsnorm og arbeidet med minoritetsspråklige barn i barnehager.
Utbetaling av spillemiddeltilskudd og forskuttert spillemiddeltilskudd	360’	Sluttutbetaling av spillemiddeltilskudd til Enebakk Motorsportklubb (84’), og forskuttering av spillemiddeltilskudd til Enebakk Jeger og Fisker forening i tråd med vedtak (276’)
Tilbakeføring til spillemiddelfond	840’	Enebakk kommune har mottatt sluttutbetaling i forbindelse med prosjekt i regi av Enebakk Motorsportklubb. Størstedelen av spillemiddeltilskuddet ble forskuttert av Enebakk kommune og er nå tilbakeført til spillemiddelfondet.

2. tertialrapport 2020

Inntekt: Regnskapet viser en netto merinntekt på 7,2 mill.

Hva/hvor	Hvor mye	Hvorfor
Hovedpost 16 brukerbetaling	Mindreinntekt 1 460’	Mindreinntekt som følge av stengte barnehager og SFO. Mindreinntekten er delvis kompensert gjennom overføring fra staten.
Hovedpost 16 brukerbetaling	Mindreinntekt 130’	Tapt inntekt pga. redusert tilbud i Kulturskolen våren 2020
Hovedpost 16 brukerbetaling	Mindreinntekt 790’	Mindreinntekt som følge av færre barn i kommunale barnehager.
Tilskudd til bemanningsnorm	Merinntekt -879’	Tilskudd fra Utdanningsdir. til dekning av kostnader i private barnehager.
Tilskudd til arbeidet med minoritetsspråklige barnehagebarn	Merinntekt -349’	Tilskudd fra Utdanningsdir. som er fordelt mellom private og kommunale barnehager.
Tilskudd til innkjøp av nye digitale læremidler	Merinntekt -812’	Tilskudd fra Utdanningsdir. Innkjøp av læremidler til grunnskoler.
Vikarmidler videreutdanning vår 2020	Merinntekt -1 071’	Tilskudd fra Utdanningsdir. til dekning av vikarkostnader i forbindelse med videreutdanning for lærere.
Tiltak for sårbare barn og unge	Merinntekt -323’	Tilskudd fra Utdanningsdir.
Sluttutbetaling spillemiddeltilskudd fra fylkeskommunen	Merinntekt -840’	Midler mottatt som følge av prosjekt i regi av Enebakk Motorsportklubb.
Tilskudd fra Fylkesmannen	Merinntekt -948’	Tilskudd til stillinger i barneverntjenesten. Merinntekten er kommet tidligere enn forventet ved periodisering av budsjettet.
Refusjon fra Rælingen kommune	Merinntekt -180’	Etterfakturering for samarbeidsavtale som skal deles mellom Enebakk og Rælingen. Merinntekten kommer som følge av fakturering for årene 2018, 2019 og 2020
Refusjon fra andre kommuner	Merinntekt -954’	Økt inntekt for gjesteelever i Enebakk kommune.
Overføring fra staten	Merinntekt -2 183’	Statlig overføring til dekning av inntektstap i private og kommunale barnehager samt SFO i forbindelse med stenging i mars/april
Overføring fra fond	Merinntekt -414’	Kommunal andel av vikarkostnad ved videreutdanning for lærere
Overføring fra fond	Merinntekt -200’	Øremerket fond til dekning av kostnader utvikling av skolebibliotek
Overføring fra fond	Merinntekt -276’	Forskuttering av spillemiddeltilskudd til Enebakk Jeger- og Fisk.

2. tertialrapport 2020

Prognose ved årets slutt:

Lønn: Avdelingen forventer et netto merforbruk lønnskostnader i størrelsesorden 4,1 mill. knyttet mot vikarer for lærere i videreutdanning og økt bemanning som følge av Covid-19. Det forventes at vikarkostnader for lærere i videreutdanning dekkes av refusjon fra staten med ca. 2,5 mill. slik at netto forventet merkostnad lønn er ca. 1,6 mill.

Utgift: Det forventes en merutgift ved årets slutt på ca. 8 mill. Kostnadsøkningen fordeler seg som følger:

- Innkjøp av nødvendig utstyr som følge av Covid-19, 400'
- Innkjøp av digitalelæremidler i tråd med tilskudd fra Utdanningsdir., 812'
- Økt kostnad elever i spesialskoler, 1 mill.
- Overføring av statlige tilskudd til private barnehager, 1,1 mill.
- Kompensasjon av inntektstap i private barnehager, 1,4 mill.
- Utbetaling av spillemiddeltilskudd, 360'
- Konsulenttjenester, sakkyndig- og juridiskbistand barnevern, 900'
- Institusjonsplasseringer barnevern, 950'
- Overføring av spillemiddeltilskudd til fond, 840'
- Overføring av statlig tilskudd til fond, 323'

Med unntak av økte kostnader som følge av Covid-19 (kr 400') og aktivitet i barneverntjenesten (kr 1,8 mill.) dekkes merforbruket av økte inntekter eller innenfor avdelingens totale ramme.

Inntekt: Ved årets slutt forventer avdelingen en netto merinntekt på ca. 8,8 mill. Avdelingen har allerede mottatt det meste av forventet merinntekt. I tillegg til merinntekt som beskrevet under avsnitt om avvik hittil i år, forventes en økt refusjon for vikarkostnader i forbindelse med videreutdanning for lærere.

Til tross for den forventede merinntekten vil avdelingen ha et stort avvik i brukerbetalinger som følge av manglende kompensasjon for tapt inntekt ved nedstengt SFO (kr 680') og redusert aktivitet i kulturskolen (130').

Økonomiske konsekvenser av Covid-19:

Lønn: Ved utlønning i august, som innehar etterslep for våren 20, har avdelingen en økt lønnskostnad som følge av Covid-19 på 1,6 mill. Det er foreløpig usikkert hvor stor andel av beløpet som vil bli kompensert gjennom sykelønnsrefusjoner eller andre refusjonsordninger.

I perioden som barnehagene og SFO var stengt ble det kun gitt tilbud til barn med særskilte behov, og barn med foresatte i samfunnskritiske funksjoner. Ansattes sykefravær og fravær pga. pass av egne barn i denne perioden medførte noen kostnader til vikar og overtid. Den største kostnadsøkningen er imidlertid knyttet til økt behov for bemanning fra barnehagene og skoler åpnet igjen i april og frem til sommerferien hvor det var strenge krav til gruppestørrelser.

Erfaringer ved tertialrapportering tilsier at det nok vil være et økende behov for bruk av vikarer høsten 2020. Enhetene opplever at ansatte enten er i karantene/har midle symptomer på luftveisinfeksjon eller må være hjemme med syke barn. I tillegg er Enebakk kommune slik lokalisert at mange av de ansatte bor i omkringliggende kommuner hvor barnehager og skoler i perioder stenger, slik at ansatte må være hjemme med barn av denne årsaken.

2. tertialrapport 2020

Avdelingen har fokus på at gruppestørrelser skal være i tråd med smittevernskravene. Per august 20 er gruppestørrelsene tilnærmet normale. En eventuell endring i smittesituasjonen i Enebakk kan imidlertid føre til endret bemanningsbehov, og dermed økte lønnskostnader.

Utgift: For å ivareta smittevernet vil avdelingen ha en liten kostnadsøkning til innkjøp av smittevernutstyr og annet nødvendig utstyr for drift av skoler/barnehager. Kostnadsøkningen er knyttet mot alt fra hansker og termometere til gjerder og IKT-utstyr, ca. 400' inkl. mva. Det forventes at kostnaden stiger som følge av nødvendig supplering av smittevernutstyr gjennom høsten.

I tillegg har avdelingen hatt økt utgift som følge av kompensasjon for inntektstapet i de private barnehagene, 1 390'. Denne kostnaden er dekket gjennom overføring fra staten.

Inntekt: Enebakk kommune har mottatt en statlig kompensasjon til dekning av inntektstap i barnehager og SFO for perioden mars/april på 2,184 mill. Føringer gitt av sentral myndighet sier at kommunen skal dekke tapt inntekt brukerbetaling for private barnehager fullt ut. Av hensyn til likeverdig behandling og beregning av tilskuddssats for private barnehager i 2022, har også de kommunale barnehagene mottatt kompensasjon for inntektstapet etter samme beregningsmodell.

Beregning av totalt inntektstap for private barnehager, kommunale barnehager og SFO viser at den mottatte kompensasjonen ikke er tilstrekkelig til å dekke det totale inntektstapet.

- Tapt inntekt private barnehager, 1,390 mill.
- Tapt inntekt kommunale barnehager, 0,579 mill.
- Tapt inntekt SFO, 0,891 mill.
- Totalt behov for kompensasjon = 2 860 mill.

Private barnehager er gitt full kompensasjon for tapt inntekt gjennom utbetaling av egne tilskudd i august, og kommunale barnehager er gitt full kompensasjon i sine regnskaper. I tråd med sentrale føringer er det ikke gitt kompensasjon for inntektstap kostpenger til barnehager. De kommunale barnehagene må tilpasse sine matinnkjøp til inntekt kostpenger for å sikre at det ikke oppstår negative avvik som følge av mindreinntekt kostpenger.

Inntektstapet i SFO er kompensert med 215', og det forventes derfor en mindreinntekt i SFO ved årets slutt som følge av Covid-19 på 680'.

I tillegg til inntektstap i SFO vil også kulturskolen ha et inntektstap for tapt undervisningstid som ikke vil bli kompensert på ca. 130'.

Avdelingen har også mottatt statlig tilskudd på kr 323’ som skal benyttes til aktivitetstilbud for sårbare barn og unge. Det er foreløpig ikke tatt stilling til hvordan disse midlene skal benyttes. Dersom midlene ikke benyttes i 2020 vil tilskuddet bli overført til fond ved årets slutt.

Under forutsetning av at smittesituasjonen i Enebakk ikke endres på en slik måte at det må gjøres større endringer dagens organisering av skoler og barnehager, forventes et netto merforbruk i avdelingen på i underkant av 3 mill. knyttet mot Covid-19.

2. tertialrapport 2020

Oppsummering tiltak

Avdelingen iverksetter streng kostnadskontroll og ansettelsesstopp som tiltak for å begrense merforbruk ved årets slutt. I tillegg vil det i så liten grad som mulig benyttes vikar og ekstrahjelp.

Aktivitet i forhold til plan

KOS-administrasjon og fellestjenester: Gjennom 2.tertial har SFO hatt fokus på å gi som normalt tilbud som mulig innenfor, og med fokus på, smittevernreglene.

Administrasjonen har hatt fokus på nødvendig oppfølging av enhetene knyttet mot pandemien, planlegging for høsten, og fullføring av større politiske saker for behandling høsten 20. Administrativt personell har fremdeles mye hjemmekontor og tilpasser aktivitet i forhold til dette, slik at saksbehandling gjennomføres tilnærmet normalt.

PPT: De fleste aktiviteter er blitt gjennomført som planlagt. Noe er forskjøvet fra vår til høst grunnet korona.

Kultur, integrering og forebygging: Enheten har**,** som følge av Korona, hatt mindre aktivitet også denne perioden. Flere kultur- og idrettsarrangementer er avlyst, bl.a, diverse musikk- og dansearrangementer i kultursalen og to planlagte teateroppsetninger med UngeViken. Flyktningetjenesten har hatt en pause i kurset for dem som trenger mer språkopplæring etter Introkurs, men planlegger nå oppstart igjen. Biblioteket har vært stengt, men har gjenåpnet med noen restriksjoner og kulturskolen er tilbake tilnærmet som normalt. Årets kulturdager er snart overstått. Det har vært færre arrangementer enn vanlig, men stort sett godt oppmøte alle steder. Til tross for pandemien har de avviklede arrangementene vært vellykkede og med god kvalitet.

Enebakkskolene: Første del av 2.tertial var preget av planlegging av hjemmeundervisning og undervisning i mindre grupper for å sikre elevene best mulig opplæringstilbud frem til skolenes sommerferie. Når skolene startet opp etter nedstenging i mars/april ble skoleskyss en utfordring for en del elever slik at det fortsatt var nødvendig med en del hjemmeundervisning. Ved skolestart i august er skolene fremdeles sterkt preget av smittevernstiltak. Skolene driftes med restriksjoner i forhold til gult nivå i sentrale retningslinjer. Skolene har ved skolestart store utfordringer knyttet til sykefravær både hos elever og ansatte. Skoleklasser har måtte sendes hjem grunnet manglende bemanning.

Barnehagene: Det har vært utfordrende med kohorter, men det har stort sett fungert bra. Det har vært noen utfordringer ved sykefravær når personalet ikke har hatt samme mulighet til å jobbe på tvers av kohorter. Men det har vært en positiv opplevelse for personalet å ha faste små kohorter de har forholdt seg til. Det oppleves også at barna har dratt nytte av dette i form av enda tryggere rammer. Barnehagene jobber fremdeles i forhold til smittevernreglenes bestemmelser for gult nivå. Første del av 2.tertial hadde barnehagene redusert åpningstid for å sikre at smittevernbestemmelsene kohorter og bemanning ble ivaretatt. Barnehagene har hatt språk, kommunikasjon og tekst, mangfold og gjensidig respekt som satsingsområder. Det har vært arbeidet aktivt for å sikre barnehagebarna best mulig tilbud innenfor de tillatte rammene. Foreldresamtaler og overgangsmøter i forbindelse med skolestartere har vært gjennomført på teams.

Barneverntjenesten: Antall bekymringsmeldinger inn til barneverntjenesten har vært ca. det samme i år som foregående aktive år. Men på grunn av nedstengningen under starten av Covid-19 har det vært noe redusert bruk av hjemmebaserte tiltak i hjemmet, barnehage og SFO. Dette spares det noe inn på. På den annen side er det fortsatt behov for sakkyndige utredninger og dyre institusjons- og beredskapsplasseringer. Og siden tjenesten ikke er budsjettert for dette vil det, til tross for mindre aktivitet under Covid-19 likevel bli et overforbruk på slutten av året.

2. tertialrapport 2020

Perspektiver for resten av året

KOS-administrasjon og fellestjenester: SFO skal gi et så normalt og godt tilbud som mulig med bakgrunn i rammeplan for SFO, økonomiske rammer og smittevernregler.

Administrasjonen vil ha fokus på fagfornyelsen, strategisk planarbeid, arbeid med beredskap ved eventuelt endret smittesituasjon, nødvendig oppfølging av enheter og sluttføring av politisk bestilte saker. I tillegg vil det være høyt fokus på oppfølging av statlige føringer og anbefalinger knyttet mot smittevern.

PPT: Aktiviteten skal gjeninnføres på normalt nivå slik at saksbehandlingstider osv. kan overholdes.

Kulturtjenesten, integrering og forebygging: Som følge av pandemien er flere av de planlagte aktivitetene for høsten avlyst. Enheten skal følge retningslinjer for smittevern og tilpasser aktiviteter for høsten i henhold til dette, men året totalt sett vil være preget av mindre aktivitet enn planlagt. Det er tilsatt 1,5 midlertidige prosjektstillinger i SLT som skal styrke det forebyggende arbeidet inn mot barn og unge. Det har vært utfordrende å starte opp dette arbeidet med delvis stengte skoler, sommerferie og Koronatiltak, men arbeidet med utvikling av samarbeidet med skolene er igangsatt denne høsten. Kulturskolen jobber med å markedsføre tilbudet i større grad enn tidligere. Biblioteket har åpnet dørene igjen med reduserte åpningstider for å ivareta smittevernet.

Enebakkskolene: Smittesituasjonen i kommunen følges nøye og det jobbes med mulige alternative løsninger for undervisning. Det er planlagt ut fra at elevene skal få et forsvarlig godt tilbud, men endringer i smittesituasjonen kan føre til f. eks hjemmeundervisning. En slik situasjon vil gjøre det vanskelig å gjennomføre spesialundervisningstimer, noe som er bekymringsfullt. Skolene har stigende sykefravær blant ansatte som gjør det vanskelig å opprettholde normal undervisning uten at det settes inn vikar. Bruk av vikar gir igjen økonomiske utfordringer i en tid hvor man forsøker å holde kostnadene nede. Alle skolene har fokus på utviklingsarbeid og innføring av ny læreplan som planlagt.

Barnehagene: En nedgang i søkertall til barnehageplasser i Enebakk har ført til lavere barnetall i alle de 3 kommunale barnehagene. Dette har ført til at barnehagene har måtte gjøre endringer i barnegruppene sett i forhold til forrige barnehageår. I tillegg får dette økonomiske konsekvenser for enhetene i form av overtallighet og inntektstap. Barnehagene vil gjennomføre sitt arbeide i tråd med smittevernbestemmelsene, små kohorter med faste ansatte tilknyttet den enkelte kohorten. Satsingsområdene vil være "Skogen vår" og barns psykiske helse, lekens betydning for barnas utvikling og psykiske helse, "Barns psykiske helse og livsmestring" og "språk og kommunikasjon". Dette barnehageåret skal det jobbes konstruktivt med integrering av trygghetssirkelen, for hele personalgruppen

Sykefravær

Årlig sykefravær 2020	1,59 %	5,33 %	6,92 %
Sykefravær 2. tertial 2019	0,92 %	5,42 %	6,33 %
Sykefravær 2. tertial 2020	0,94 %	4,38 %	5,33 %

2. tertialrapport 2020

KOS-administrasjon og fellestjenester inkluderer fraværsstatistikk for ansatte i SFO. Enheten har lavt korttidsfravær. Korttidsfraværet har gått ned mellom tertialene noe som er normalt for 2.tertial. Sykefraværsstatistikken påvirkes i positiv retning av ferieavvikling. Enhetens langtidsfravær er stabilt. Administrasjonen har ikke hatt langtidsfravær slik at statistikken knyttes mot bemanning i SFO. Det meldes om at langtidsfraværet ikke kan knyttes til arbeidsplass eller arbeidsmiljø, men skyldes utenforliggende årsaker.

Enhet for kultur, integrering og forebygging har totalt sett hatt en økning i langtidssykefraværet. Dette er i stor grad knyttet til langtidsfravær. De ansatte følges opp gjennom oppfølgingsmøter og det har vært avholdt dialogmøter med de enkelte. Korttidsfraværet er minimalt.

PPT har kun hatt korttidsfravær i perioden. Sykefravær skyldes sykt barn/hjemmeskole i koronatiden.

Korttidsfraværet i **skolene** har gått ned mellom tertialene. Det antas at dette er en konsekvens av korona-situasjonen med nedstengning av skolene, og endret aktivitet store deler av våren. Korttidsfraværet som har vært i perioden skyldes i stor del at ansatte har måtte være hjemme med egne barn enten som følge av stengte skoler og barnehager, eller fordi barn har vært syke. Siden skolestart oppleves det nå at korttidsfraværet stiger som følge av at ansatte tar smittevernet på alvor og holder seg hjemme dersom de er usikre.

Langtidsfraværet i skolene har gått drastisk ned i perioden. Det rapporteres om at langtidssykefravær ikke kan relateres til arbeidsplass eller arbeidsmiljø, men i hovedsak skyldes ansatte med kroniske sykdommer.

Også i **barnehagene** har korttidsfraværet gått ned mellom tertialene. Som for skolene dreier korttidsfraværet seg i hovedsak om ansatte som har måtte være hjemme med egne barn.

Samlet sett har barnehagene høyt langtidsfravær. Dette handler for det meste om kroniske sykdommer og planlagt behandling. I tillegg er det slitasje hos personalet i Kirkebygden barnehage som følge av usikkerheten rundt en eventuell nedleggelse av barnehagen.

Barneverntjenesten har meget stabilt lavt kort- og langtidssykefravær.

Alle enheter jobber aktivt med fraværsoppfølgingen i tråd med IA-avtalen. Det lages oppfølgingsplaner, gjennomføres dialogmøter og gjøres tilpassing av arbeidsplass/arbeidsoppgaver så langt det lar seg gjøre.

2. tertialrapport 2020

Personalstatus

Antall årsverk	31.12.2019	1. tertial	2.tertial
Kos-adm og fellestjenester	10,15	10,15	10,15
PPT	7,65	7,65	7,65
Kultur, integrering og forebygging	15,90	15,90	16,40
Ytre Enebakk skole inkl. SFO	62,00	63,84	62,51
Kirkebygden b & u.skole inkl SFO	54,39	52,47	51,90
Hauglia skole inkl SFO	31,54	29,29	27,70
Stranden skole	20,03	20,03	18,25
Mjær ungdomsskole	24.06	25,87	25,75
Ytre Enebakk bhg.	20,60	21,40	20,00
Kirkebygden bhg.	11,15	9,60	8,60
Flateby bhg	16,60	16,40	15,00
Barneverntjenesten	12,80	12,80	12,80
Totalt	286,88	285,26	276,71
Herav vakanser		10,45	10,73

KOS-adm. og fellestjenester: Bemanningstallene omfatter administrasjon, tillitsvalgt og Prosjekthuset. Det er ingen endring i personalstatusen gjennomåret. 1 årsverk vakanse er lærerstilling i Prosjekthuset, denne er midlertidig tilsatt med lærer u/godkjent utdanning frem til 31.12.20.

PPT: Ingen endring i personalstatusen.

Kultur, integrering og forebygging: Som følge av at 2 lærere har hatt engasjementer over 3 år har de blitt tilsatt i faste stillinger.

Enebakkskolene: Endringer i skolenes bemanning skyldes endret behov for lærere og fagarbeidere/assistenter sett i forhold til elevtall og elevbehov og vedtatt budsjett for 2020.

Barnehagene: Endring i bemanning skyldes endret behov for bemanning sett i forhold til barnetall. Bemanningstallene inkluderer 5,39 årsverk støtteassistent i tillegg til grunnbemanning. Barnehagene har færre barn f.o.m august 20 noe som fører til overtallighet. Per august har Kirkebygden barnehage 0,4 årsverk assistent/fagarbeider overtallig, og Flateby barnehage har 3 årsverk assistent/fagarbeider overtallig. Det jobbes kontinuerlig med overtallighetssituasjonen.

Barneverntjenesten: Det er ingen endring i personalstatusen.

2. tertialrapport 2020

Helse- og omsorgsavdelingen

Beløp i 1000

	Rev.bud. hiå.	Regnskap hiå. 2020	Avvik hiå.	Rev.bud.	Prognose	Avvik i kr
Lønn	107 564	122 962	-15 398	168 470	189 919	-21 449
Refusjon lønn	-247	-8 025	7 779	-370	-10 297	9 927
Sum Lønn	**107 317**	**114 936**	**-7 619**	**168 100**	**179 622**	**-11 522**
Drift	7 241	11 156	-3 915	10 686	14 287	-3 601
Kjøp av produksjon	27 734	29 967	-2 233	40 756	45 860	-5 104
Overføringer	7 853	7 810	43	11 840	12 773	-933
Finansutgifter	0	76	-76	0	1 654	-1 654
Sum Utgifter	**42 829**	**49 010**	**-6 181**	**63 282**	**74 574**	**-11 292**
Brukerbetaling	-6 918	-7 350	432	-12 286	-12 372	86
Refusjoner	-1 840	-6 702	4 862	-5 195	-7 531	2 336
Overføringer	-50	-291	241	-20 565	-20 855	290
Finansinntekter	0	-377	377	-7 500	-7 500	0
Sum Inntekter	**-8 808**	**-14 720**	**5 912**	**-45 546**	**-48 258**	**2 712**
Netto resultat	**141 338**	**149 226**	**-7 888**	**185 836**	**205 938**	**-20 102**

Kommentar til status økonomi

Avvik hittil i år

Avvik i regnskapet hittil i år viser et merforbruk på ca. kr 7,9 mill.

Kostnader til Covid-19 utgjør ca. kr 13,1 mill.

Lønn:

- Lønn korrigert for sykelønnsrefusjoner viser et merforbruk på ca. kr 7,6 mill. ved 2. tertial.
- Kostnader som følge av Covid-19 utgjør ca. kr 6,9 mill.
- Merkostnader ved ordinær drift utgjør ca. kr 2 mill.

Ved Enebakk sykehjem er lønnskostnaden for 3 nye årsverk lagt inn med halvårseffekt, mens kostnaden påløper hele året. Ekstra kostnad utgjør ca. kr 630’ for 2. tertial. Det er også merforbruk utover Covid-19 til ekstrahjelp som følge av overbelegg i avdelingene.

Alle turnusenhetene mangler dekning i budsjettet til vikarkostnader de første 16 dagene av et sykefravær.

Andre enheter har til dels store besparelse som følge av midlertidig ledige stillinger og refusjoner ved sykefravær uten at det er tatt inn vikar.

Utgifter:

- Andre driftskostnader viser en merkostnad på 6,2 mill. pr 2. tertial.
- Kostnader som følge av Covid-19 utgjør ca. 6,5 mill. og tilsvarer mer enn merkostnadene på driftskostnader.

Merkostnadene gjelder frikjøp av smittevernlege til ekstra arbeid for Enebakk kommune, fysisk tilrettelegging for smitteavdeling på Ignagard og på Kopås, smittevernutstyr til alle enheter hvor dette

har vært nødvendig, samt kjøp av sykehjemsplasser som følge av at Korttidsavdelingen ved Ignagard sykehjem var satt av til smitteavdeling for Covid-19.

Enhet for sykehjem og hjemmetjeneste har en merkostnad på 1,7 mill. ved 2. tertial. Av dette utgjør Covid-19 ca. 0,6 mill. Resterende avvik skyldes kjøp av sykehjemsplasser og overliggerdøgn på sykehus på ca. kr 750', samt kjøp av bord og hvilestoler ved Ignagard på ca. kr 260' som dekkes av overføring fra gave fond. Resterende avvik skyldes hovedsakelig høyere kostnader til medisinsk forbruksmateriell og medisiner, enn budsjettert.

Merkostnader til ordinær drift ved enkelte enheter oppveies ved besparelser ved andre enheter. I en periode av pandemien var flere tjenester betydelig redusert eller uten drift. Dette har gitt besparelse på driftsutgiftene.

Inntekter

Driftsinntektene viser en merinntekt på ca. kr 5,9 mill. pr 2. tertial.

Merinntektene skyldes i all hovedsak at det søkes på alle tilskudd som er aktuelle for HOS- avdelingen. Tilskuddene utgjør kr 4,7 mill. Av dette skal 4,3 mill. overføres til fond for bruk i 2021. De fleste tilskuddene skal gå til dekning av lønnsutgifter. Det tar tid å iverksette tiltak når det skal søkes etter kvalifisert personale. De fleste tilskuddene vil derfor søkes overført til bruk i 2021. For tjenestene i Helse barn og unge er det særlig mange tilskudd å søke på, men også Psykisk helsearbeid og rus og NAV har søkt om og fått tildelt tilskuddsmidler i 2020. De fleste tilskuddene tildeles i løpet av juli / august.

Det er søkt og tildelt midler fra følgende tilskudd hittil i 2020:

Enhet	Tilskudd	Beløp	Kommentar
Helse barn og unge	Tilskudd til styrking av helsestasjoner, psykiatrisk sykepleier. Fast ansatt. Lønn er budsjettert med bruk av fond. Tilskuddsordningen er forlenget med ett år. Avsluttes i 2020 i stedet for i 2019.	500’	Avsettes til fond. Brukes i 2021
Helse barn og unge	Tilskudd til styrking av helsestasjoner. Nytt tilskudd fra 2020. Forutsetter fast varig ansettelse	450’	Avsettes til fond. Brukes i 2021
Helse barn og unge	Tilskudd til kommunalt rusforebyggende arbeid. Benyttes til arbeid med ruskontrakter. Forutsetter fast varig ansettelse.	429’	Avsettes til fond. Brukes i 2021
Helse barn og unge	Foreldrestøttede tiltak fra BUF-dir.	200’	Avsettes til fond. Brukes i 2021
Helse barn og unge	Samlivstiltak i helsestasjoner fra BUF-dir.	75’	Benyttes i 2020
Helse barn og unge	Rammetilskudd fra staten til helsestasjoner til dekning av kostnader ved Covid-19. Benyttes til delvis dekning av merkostnader ved prøvetaking, smittesporing og korona-telefon.	290’	Benyttes i 2020
Psykisk helsearbeid og rus	Tilskudd til kommunalt rusforebyggende arbeid. Nytt tilskudd. Trappes ned med 110’ årlig i 3 år. Bortfaller fra 2023. Forutsetter fast varig ansettelse.	660’	Avsettes til fond.
NAV	Tilskudd til videreføring av tiltaket med tettere og tidligere oppfølging, særlig mot ungdom og barnefamilier.	620’	Avsettes til fond. Brukes i 2021
Hele HOS	Kompetanse- og innovasjonstilskudd	1 461’	Benyttes i 2020
	Sum tilskudd som ikke er budsjettert i 2020	4 685’	

Prognose ved årets slutt

Det forventes en merkostnad i 2020 på ca. 20,1 mill.

Av dette utgjør kostnader til Covid-19 ca. 20,6 mill.

Prognosene vil endre seg vesentlig dersom det oppstår smitteutbrudd i sykehjem eller samlokaliserte boliger. Kostnadene vil også øke betydelig dersom smitteutbrudd kommer hos hjemmeboende brukere i hjemmetjenesten, psykisk helsearbeid og rus eller tilrettelagte tjenester.

- **Lønn**

Det forventes et merforbruk på lønn på ca. kr 11,5 mill. ved årets slutt

Av dette utgjør kostnader til Covid-19 ca. 10,5 mill.

- Enhet for sykehjem og hjemmetjeneste vil få et merforbruk på lønn på ca. 12,7 mill. Av dette utgjør prognoser for Covid-19 ca. 9,3 mill. Merkostnader til ordinær drift skyldes lønnskostnad for 3 nye årsverk er lagt inn med halvårseffekt. Ekstra kostnad utgjør ca. kr 620’ for 2. tertial, ekstrahjelp som følge av overbelegg i avdelingene, samt beboere med særskilt behov for tilsyn om pleie, samt nødvendig bruk av vikarer de første 16 dagene av et sykefravær.
- Tilrettelagte tjenester vil få et merforbruk på lønn på ca.1,1 mill. som skyldes Covid-19.
- HOS-administrasjon og fellestjenester vil få en besparelse på ca. 380’ ved årets slutt. Merkostnader til Covid-19 utgjør ca. 85’ og er knyttet til overtid for kommuneoverlege og for Forvaltningen. Besparelsen skyldes svangerskaps- og sykelønnsrefusjoner.

- Helse barn og unge vil få et merforbruk på ca. 388'. Kostnadene til Covid-19 utgjør ca. kr 888 000. Besparelse på ordinær drift skyldes sykelønnsrefusjoner uten at det er tatt inn vikarer.
- Enhet for psykisk helsearbeid og rus vil få en besparelse på lønn på ca. 1,3 mill. som følge av sykelønnsrefusjoner og midlertidig ledige stillinger. Deler av de store inntektene på refusjoner skyldes fravær ved karantene i forbindelse med Covid-19.
- NAV forventer en besparelse på ca. kr 500' som følge av refusjoner. Kvalifiseringsstønad vil få høyere kostnad enn budsjettert som følge av flere deltakere i kvalifiseringsprogrammet enn tidligere. Dette er positivt fordi det kan hjelpe flere inn i arbeidslivet. På denne måten vil den enkelte få et bedre liv og kommunen vil spare penger på sosiale stønader på sikt.
- Re-/Habilitering og Friskliv forventer en besparelse på ca. kr 385' som følge av sykelønnsrefusjoner.
- Tilrettelagte tjenester vil få et merforbruk på lønn på ca. 1,1 mill. Kostnadene skyldes videreføring av gjeldende smitteverntiltak som følge av Covid-19 ut året.

- **Utgifter**

Det forventes en merkostnad på ca. 11,9 mill. ved årets slutt.

Mesteparten av merkostnadene er en konsekvens av Covid-19:

- Enhet for sykehjem og hjemmetjeneste vil få et merforbruk på andre driftsutgifter på ca. 7,0 mill. Kostnadene ved Covid-19 utgjør ca. kr 5,5 mill. og skyldes kjøp av sykehjemsplasser som kompensasjon for redusert antall plasser ved opprettelse av smitteavdeling ved korttidsavdelingen på Ignagard ved smitteutbrudd ved Kopås sykehjem. Merkostnader til ordinær drift utgjør ca. 1,5 mill. Disse merkostnadene skyldes kostbart medisinsk forbruksmateriell og dyre medikamenter ved komplekse tilstander hos beboere, samt kjøp av institusjonsplass og overliggerdøgn på sykehus som følge av manglende kapasitet i sykehjem og omsorgsbolig med heldøgns bemanning i starten av året.
- HOS-administrasjon og fellestjenester forventer et merforbruk på ca. 1,2 mill. Kostnader til Covid-19 utgjør ca. kr 3,8 mill. og skyldes økte kostnader til smitteverntiltak ved legevakt og KAD, samt ved egen luftveisklinikk ved KAD i Lillestrøm. I tillegg er kostnader til smittevernutstyr til bruk for hele Enebakk kommune plassert ved HOS-administrasjon og fellestjenester. Besparelse på ordinær drift skyldes i all hovedsak for mye avsatt til Follo lokalmedisinske senter IKS. Nordre Follo kommune er ikke lenger en del av samarbeidet og økte kostnader som følge av dette ble estimert til ca. 4,5 mill. i 2020. Faktiske kostnader til drift av legevakt og KAD er ikke avklart.
- Helse barn og unge vil få en merkostnad på ca. 1,9 mill. Av dette er ca. kr 1,6 mill. tilskuddsmidler som skal avsettes til fond. Merkostnader på driftsposter dekkes ved merinntekter på sykelønnsrefusjoner.
- Enhet for psykisk helsearbeid og rus vil få et merforbruk på ca. kr 1,1 mill. Av dette utgjør overføring til fond kr 660', se under inntekter.
- NAV forventer en besparelse på ca. 80'. Av dette er kr 620' avsetning av tilskudd til fond. NAV har hatt fokus på å få sosialhjelpsmottakere over på statlige ytelser der hvor dette er en riktig utvikling. Det forventes en innsparing på ca. kr 700' som følge av dette.
- Tilrettelagte tjenester vil få en merkostnad på ca. kr 200'. Kjøp av avlastning som er et nytt tiltak og dermed ikke budsjettert. Kjøp av plasser fra private eller i andre kommuner har hatt en kostnadsøkning og blir også dyrere enn forventet ved budsjettering.

Forpleining vi få merkostnader på ca. kr 550' som følge utskifting av steamkjeler og oppvaskmaskin som ikke lenger kunne repareres. Matservering til 20 personer, 2 ganger daglig ved kriseturnus ved utbruddet er også en del av kostnaden. Mindreforbruk på grunn av omsetningssvikt i kantinen er hensyntatt i prognosen.

Inntekter

Det forventes en merinntekt på ca. kr 2,7 mill. ved årets slutt. Tilskudd som skal benyttes i 2021 avsettes til fond med ca. kr 2,9. Det er tilført kr 290' i rammetilskudd til dekning av Covid-19.

- Enhet for sykehjem og hjemmetjeneste vil få en merinntekt på ca. kr 400' som følge av flere beboere og høyere beregningsgrunnlag for betaling for opphold i sykehjem.
- HOS-administrasjon og fellestjenester forventer en inntektssvikt på 1,9 mill. Inntektssvikten skyldes vedtak i budsjettrammen for HOS-avdelingen om reduksjon i administrative stillinger og besparelse ved gjennomgang av tjenester i HOS-avd. Det er ikke satt inn tiltak for å imøtekomme disse innsparingskravene. Arbeidet som følge av Covid-19 har ikke gitt rom for å gjennomgå drift eller redusere stillinger.
- Ved Helse barn og unge forventes en merinntekt på ca. kr 1,9 mill. Av dette utgjør 1,6 mill. tilskudd som skal avsettes til fond. Det er også inntektsført et rammetilskudd på kr 290' ved helse barn og unge. Dette for å dekke noe av kostnadene ved Covid-19 i 2020.
- Ved Rehabilitering og Friskliv forventes en inntektssvikt på ca. kr 30' på egenandeler ved fysioterapi og treninger i grupper som følge av restriksjoner ved Covid-19.
- Psykisk helsearbeid og rus vil få en merinntekt på ca. kr 700'. Av dette skal 660' avsettes til fond.
- NAV vil få en merinntekt på ca. 1,2 mill. Av dette skal kr 620' avsettes til fond. Det forventes en merinntekt på tilbakebetaling av forskudd på trygdeutbetalinger på ca. 580'.
- Forpleining forventer en inntektssvikt på ca. 310' som følge av at kantina på Ignagard og catering ikke er i drift. Dette er på grunn av Covid-19.

Økonomiske konsekvenser av covid-19

Kostnadene ved Covid-19 hittil i år utgjør ca. kr 13,1 mill.

Forventet merkostnad som følge av pandemien er beregnet til ca. kr 20,6 mill.

I beregningene er det ikke tatt høyde for nye utbrudd av smitte hos brukere av tjenester i Helse og omsorg. I prognosen tas det derfor forbehold om smitteutbrudd og endrede retningslinjer fra staten i forbindelse med smitteutbrudd i samfunnet.

- Ved Enhet for sykehjem og hjemmetjeneste er kostnader ved Covid-19 beregnet til ca. 14,8 mill. i 2020. Kostnadene skyldes merkostnader til lønn ved smitteutbrudd og smittevern resten av året, samt tilrettelegging for beredskapsplasser i korttidsavdelingen, kjøp av sykehjemsplasser når korttidsavdelingen ikke var i normal drift.
- Ved Tilrettelagte tjenester er kostnadene til smitteverntiltak beregnet til ca. 1,1 mill. ved årets slutt.
- Ved Helse barn og unge vil kostnadene ved opprettelse av teststasjon utgjøre ca. 0,9 mill.
- Ved HOS-administrasjon og fellestjenester er kostnadene til Covid-19 beregnet til ca. 3,8 mill. knyttet til overtid og vaktordninger i helg og helligdager, frikjøp av smittevernlege til arbeid for Enebakk kommune og ekstra lønnskostnader til kommuneoverlegen, smittevernutstyr for alle enheter i kommunen.

- Forpleining forventer en inntektssvikt som følge av restriksjoner ved Covid-19 på ca. 310'

Oppsummering tiltak

Som følge av ekstraordinær situasjon ved pandemien Covid-19, har det ikke blitt arbeidet med innsparingstiltak i HOS-avdelingen i 2. tertial.

Aktivitet i forhold til plan

Enhet for sykehjem og hjemmetjeneste

- Enheten har hatt store utfordringer relatert til utbrudd av Covid-19 på det ene sykehjemmet i kommunen.
- Beredskapsarbeid, beredskapsturnus og smittevernrutiner ble utarbeidet i 2. tertial.
- Arbeid i kohorter og smitteforebyggende arbeid krever fremdeles ekstra ressurser.
- Det arbeides fortsatt med velferdsteknologi og innføring av medisindispensere hos hjemmeboende er godt i gang.

HOS-administrasjon og fellestjenester

- Smittevern har hatt vesentlig økt fokus som følge av pandemien Covid-19 fra slutten av februar. Arbeidet består i stor grad av å følge opp statlige retningslinjer, rapportere til myndighetene, følge opp og holde oversikt over koronasyke i egen kommune, smittesporing, gi informasjon til de som skal formidle dette videre, legge til rette for behandlingstilbud, samt gi riktig vedtak om plasser i sykehjem, hjemmetjeneste og andre hjelpetilbud og i den mest hektiske perioden, forhandle om kjøp av plasser.

Helse- barn og unge

- Aktiviteten i enheten har til tider vært høyere enn antatt som følge av pandemien Covid-19. Fra mars har enheten hatt ansvar for Korona-telefon, testing og smittesporing.
- Vanlig tjenestetilbud ble sterkt redusert som følge av at skoler og barnehager ble stengt. Sykepleiere ble omdisponert til Kopås sykehjem ved utbrudd av Corona.

Enhet for psykisk helsearbeid og rus

- I den første perioden av pandemien Covid-19 var det lav bemanning som følge av fravær ved pålegg om karantene. På grunn av retningslinjer for smittevern ble ikke tjenesten utført slik som tidligere. Enkelte brukere fikk oppfølging pr telefon og via videokonferanser.
- Tjenestene til brukerne er også lavere som følge av høyt langtidsfravær uten at det tas inn vikarer.

Rehabilitering og friskliv

- Aktiviteten i enheten var i stor grad preget av korona situasjonen og smittevern tiltak i den første perioden av pandemien. Myndighetens retningslinjer for kontakt med brukere både individuelt og i grupper førte til avlysning av mye av ordinær drift. Ansatte ble omdisponert til arbeid i sykehjem ved smitteutbrudd der.
- Fra mai ble tjenesten gradvis startet opp igjen med kontakt med pasienter og brukere, men aktiviteten er fremdeles redusert i forhold til hva som var planlagt.

2. tertialrapport 2020

NAV

- Enheten har hatt en markant reduksjon på utbetaling av økonomisk sosialhjelp i 2020. årsaken til dette er at mange som hadde store utbetalinger til sosialhjelp i 2019 ble avklart til varige statlige ytelser. I tillegg har enheten klart å opprettholde aktive tiltak og tett oppfølging. Dette gir positive resultater. Fortsatt trykk på at vi skal ha tett oppfølging av brukere, særlig de under 30 år.
- Det er knyttet noen utfordringer til enheten som følge av brann, og nå Covid-19. Det har vært et krevende år både for ansatte og ledelse. Vi ser imidlertid at alle gjør en flott innsats og at våre brukere blir godt ivaretatt selv om vi er i en krevende situasjon. Fra 1. september flytter NAV inn i lokalene ved Bjerkely og alle ansatte blir igjen samlet på ett sted.
- Krav om aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere under 30 år gjennomføres. Samarbeidet med TEK er etablert og det følges opp ukentlig fra NAV. Dette er et felles prosjekt «Huset» hvor unge under 30 år som mottar sosialhjelp skal møte tre dager per uke. Trekk i stønad ved ulegitimert fravær.
- Kvalifiseringsprogrammet har vært et satsningsområde hvor det har vært en økning i antall deltakere som fyller vilkårene for tiltaket. Kvalifiseringsprogrammet er ment for personer som har falt ut av arbeidslivet og som ikke fyller vilkår til andre statlige ytelser.
- Økt fokus på selvbetjeningsløsninger og digitale løsninger for brukerne gir bedre oppfølging i forhold til arbeid og aktivitet. DigiSos ble innført i mars 2019 som en kommunal digital tjeneste. Mange var skeptisk, men vår erfaring er at dette nå har blitt helt naturlig for brukerne og bruk av løsningen oppleves som mestring.

Tilrettelagte tjenester

- Covid-19 har gitt endringer i driften. Det gjøres mye for å unngå kontakt mellom brukere og for å holde anbefalt avstand mellom brukere og ansatte. Brukergruppen gjør at det er krevende å holde anbefalt avstand, men med mindre grupper er sjansen for smitte lavere.
- Avlastning for hjemmeboende brukere ved samlokaliserte boliger ble avsluttet 15 mars. Det er i stedet etablert avlastning i mindre grupper på Solgården. Dette fungerer godt, og gir mer ro for faste beboere i boligene. Det er også hensiktsmessig i forhold til smittevern, ved at ansatte har sin arbeidsplass på samme sted med kontakt med så få brukere som mulig. Denne ordningen vil vedvare til ny bolig er på plass.

Forpleining

- Aktiviteten var vært meget høy i enheten i den første perioden av pandemien Covid-19. 20-25 ekstra porsjoner med lunsj og middag til ansatte i 12-timers turnus ble produsert. Turnusen ved Forpleiningen ble lagt om slik at kjøkkenet på Kopås ble bemannet 7 dager i uken. Driften ved Ignagard er uendret i forhold til sykehjemmet og for omsorgsboligen, men det er ikke åpent for salg av mat til ansatte.
- Enheten har tilpasset driften til riktige smittevernrutiner.

Perspektiver for resten av året

Enhet for sykehjem og hjemmetjeneste

- Smittevernprosedyrer rundt pandemien Covid-19 videreføres i påvente av en effektiv vaksine.
- Velferdsteknologi vil bli tatt opp igjen og jobbes gjennom i fht nye tidsfrister i henhold til milepælsplan (etter utsettelse som følge av C19). I løpet av mai 2020 har det blitt utplassert noen multidosedispensere og i løpet av 2020 vil det jobbes med å utplassere flere.
- Det jobbes videre med faggrupper på sykehjemmet for å forsterke fag og kompetanse og det jobbes fortsatt med fokus på god dokumentasjon og rapportering på sykehjemmet, spesielt i lys av pandemien Covid-19.

HOS-administrasjon og fellestjenester

- Det største trykket på Hos-administrasjon og felles tjenester som følge av Covid-19 har avtatt. Forvaltningen har tilnærmet normal arbeidssituasjon som vil vedvare dersom det ikke skjer endringer i smittesituasjonen.

Helse barn og unge

- Det er opprettet et smittevernteam i teststasjon som er underlagt denne enheten. Teststasjonens oppgaver er testing, bemanning av Korona-telefon og smittesporing. Det er 3,6 årsverk tilknyttet teststasjonen.
- Tjenestene mot brukere gjennomføres som vanlig, men tilrettelagt i forhold til smittevern.
- Enhetsleder sluttet i august. Elin Iren Bjerke er stedfortredere i påvente av nyansettelse.

Re-Habilitering og friskliv

- Aktiviteten har gradvis kommet tilbake i vanlig gjenge fra mai måned.
- Hovedfokus er å sikre at særlige sårbare bruker-grupper får tilstrekkelige og gode tjenester med riktige smitteverntiltak
- Det er fortsatt usikkerhet knyttet til drift og hvilke aktiviteter enheten har mulighet til å gjennomføre resten av året

Enhet for psykisk helsearbeid og rus

- Enheten fikk ny enhetsleder fra 1.juni 2020.
- Brukere får så langt det er mulig, tjenester etter vedtak fra forvaltningen. All kontakt med brukerne er tilrettelagt i forhold til smittevern.

- Det jobbes med mest mulig effektiv og robust tjenesteproduksjon til tross for høyt sykefravær og dermed lavere tilgjengelig bemanning.

Tilrettelagte tjenester

- Arbeidet med Covid-19 vil dominere i hele 2020. Det jobbes som vanlig med brukerne, men smittevern vil prege alle aktiviteter.
- Avlastningstilbud på Solgården i stedet for i boligene videreføres.

NAV

- Enheten er preget av arbeidsforholdene etter brannen i Familiens hus. Ansatte har vært spredt på 3 lokasjoner helt fram til 30. august. Det vil hjelpe å få samlet ansatte under ett tak på Bjerkely fra 1. september.
- Digitaliseringen i NAV har bidratt til at brukerne i langt større grad ikke trenger å møte fysisk på lokalkontoret. Oppfølging skjer i hovedsak via digital aktivitetsplan. Fra 2020 har også de som søker sosialhjelp kunne benytte det elektronisk via DigiSos. Intensjonen er å benytte mindre tid på saksbehandling og mer tid på oppfølging. Ønsket effekt er at oppfølgingen da blir mer spisset i forhold til den enkelte bruker.
- Fortsatt stort fokus på unge under 30 år, disse skal prioriteres i forhold til aktivitetskravet. Økt bruk av oppfølgingsmetodikken hvor bruker skal sikres riktig innsatsbehov etter § 14 A.
- Overordnet strategier er inkluderingskompetanse og markedsarbeid. Sentrale føringer er at NAV lokal skal ha mer ledelse og mindre styring. Her vil vi jobbe for å lage lokale samarbeidsavtaler som vi erfarer er det som skal til for å gi mennesker muligheter ut i jobb.
- Enheten må jobbe for å bidra til at barn av fattige foreldre gis samme mulighet som andre barn.
- Korona situasjonen har vært krevende med mange permitterte. Tallene viser nå at dette har gått kraftig ned og at andel helt arbeidsledige er synkende. Arbeidsmarkedet er bra, men vi ser at mange av våre brukere ikke kan nyttiggjøre seg det på grunn av manglende kompetanse.

Forpleining

- Fokuset vil ligge på bedret ernæring til brukerne, større variasjon som er tilpasset brukergruppen.
- Det meste av maten blir produsert fra bunnen av, dette bidrar til en bedre kostnadskontroll og sikrer en riktig ernæring.
- Etter at middagstidspunktet på sykehjemmene er flyttet er det ikke lenger ansatte i Forpleining som serverer. Dette har gitt utfordringer, sluttprodukt servert til bruker har ikke vært tilfredsstillende. For å bedre dette kjøres det prosjekt internt i enheten som gjør at det er enkelt for ansatte å ivareta tilberedningen av maten. Dette er foreløpig ikke implentert ute i sykehjemsavdelingene. Ansatte i enhet for forpleing sørger igjen for tilbereding av middagsmat inntil videre.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,53 %	10,79 %	13,32 %
Sykefravær 2. tertial 2019	1,85 %	7,43 %	9,28 %
Sykefravær 2. tertial 2020	1,87 %	10,10 %	11,97 %

Sykefravær og HMS

Sykefraværet ved HOS-avdelingen er høyt i 2. kvartal 2020. Dette har sammenheng med mange ansatte i karantene i perioder i mars, april og mai.

På enhetsnivå har enkelte enheter få årsverk. Ett langtidsfravær vil være nok til at fraværsstatistikken viser høy fraværsprosent.

Det jobbes aktivt i alle enheter med å holde kontakten med de som har sykefravær. Det forsøkes så langt det er mulig å legge til rette for at den enkelte skal kunne komme helt eller delvis tilbake i arbeid.

Personalstatus

Antall årsverk	**31.12.2019**	**1. tertial**	**2.tertial**
Antall årsverk HOS-adm og fellestj.	10,18	10,18	9,18
Herav vakanser	0	0	0
Antall årsverk Helse barn og unge.	13,90	14,90	14,90
Herav vakanser	1,00	0	3,0
Antall årsverk Psykisk helsearbeid og rus.	12,60	13,60	13,60
Herav vakanser	0	0	0
Antall årsverk Re-Habilitering og friskliv.	9,70	10,40	10,40
Herav vakanser	0	0,50	0,50
Antall årsverk NAV.	8,00	8,00	8,00
Herav vakanser	0	0	
Antall årsverk Sykehjem og hjemmetjeneste.	92,07	95,07	95,07
Herav vakanser	1,36	7,00	3,06
Antall årsverk Tilrettelagte tjenester.	50,80	52,67	52,67
Herav vakanser	0	0	0
Antall årsverk Forpleining	5,93	5,93	5,93
Herav vakanser	0	0	0
Sum antall årsverk	**203,18**	**210,75**	**209,75**

Antall i engasjement	**31.12.2019**	**1. tertial**	**2.tertial**
Antall i engasjement, HOS-adm og fellestj.	0	0	1,08
Antall i engasjement, Helse barn og unge	1	0	3,6
Antall i engasjement Re-Habilitering og friskliv	0,40	0	0

2. tertialrapport 2020

Ved HOS-administrasjon og felletjenester er LIS1-lege (tidligere turnuslege) tatt ut av fast bemanning og lagt til engasjement. Dette er en stilling som er fast budsjettert, men hver enkelt lege har bare et halvt års engasjement i utdanningsstilling i Enebakk kommune.

Helse barn og unge har fått tildelt midler til et årsverk som psykolog ved enheten fra 01.01.2020. Det er opprettet et smittevernteam i teststasjon i forbindelse med Covid-19. Teamet er ansatt midlertidig og består av 3,6 årsverk.

Enhet for psykisk helsearbeid og rus har fått tildelt midler til 1 årsverk som helsefagarbeider fra 01.01.2020.

2. tertialrapport 2020

Avdeling for teknikk og utvikling

Beløp i 1000

	Rev.bud. hiå.	Regnskap hiå. 2020	Avvik hiå.	Oppr. bud.	Rev.bud.	Prognose	Avvik i kr (prognose vs. budsjett)
Lønn	27 968	29 481	-1 513	44 131	44 131	45 366	-1 235
Refusjon lønn	0	-1 074	1 074	0	0	-1 780	1 780
Sum Lønn	**27 968**	**28 406**	**-439**	**44 131**	**44 131**	**43 586**	**545**
Drift	20 327	18 308	2 019	31 312	31 812	32 503	-691
Kjøp av produksjon	7 216	7 783	-567	10 102	10 102	10 449	-347
Overføringer	4 413	4 199	214	6 623	6 623	6 623	0
Finansutgifter	63	-62	125	95	95	1 595	-1 500
Sum Utgifter	**32 020**	**30 228**	**1 792**	**48 131**	**48 631**	**51 169**	**-2 538**
Brukerbetaling	-16 438	-18 665	2 228	-25 384	-25 384	-27 884	2 500
Refusjoner	-557	-196	-361	-814	-814	-814	0
Overføringer	0	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter	-470	-726	256	-706	-1 206	-956	-250
Sum Inntekter	**-17 464**	**-19 587**	**2 122**	**-26 904**	**-27 404**	**-29 654**	**2 250**
Netto resultat	**42 524**	**39 048**	**3 476**	**65 359**	**65 359**	**65 102**	**257**

Kommentar til status økonomi

Avvik hittil i år

Lønn: Det samlede merforbruket på 439' består av følgende elementer:

Merforbruk

Overføring av lønnskostnader til investeringsregnskapet er forsinket (ca. 1 million).

Ekstraordinære engasjementer og vaktordninger pga. Covid-19, samt engasjement tømrer (566').

Mindreforbruk

Renhold (382') siden vikarer lønnes etterskuddsvis, samt sykefraværsrefusjon fra desember 2019.

Refusjoner grunnet langtidsfravær innenfor byggesak samt permisjon på kart- og delesaker (713').

2. tertialrapport 2020

Utgifter: Det er mindreforbruk på 1 792' som består av følgende elementer:

Mindreforbruk

Mindre innkjøp av konsulenttjenester til arealplanlegging egne arealer (Støttumåsen): 250'.

Strømkostnader har 2 367' i mindreforbruk grunnet svært lav strømpris.

Veidrift og -vedlikehold har periodisk mindreforbruk på 550' som skyldes feilperiodisering av brøytekostnader samt at kostnader til asfaltering faktureres senere på året.

Merforbruk

Driftstilskudd Follo Brannvesen (539'): Driftstilskuddet ble økt under representantskapsbehandling og da var det for sent å få det med i kommunens budsjett.

Innenfor boligforvaltning er det ca. 300' i merforbruk som gjelder avgifter/gebyrer. Dette vil i hovedsak jevne seg ut gjennom året.

Innenfor bygningsdrift og -vedlikehold er merforbruket på 482' som særlig gjelder avgifter/gebyrer og konsulenttjenester. Covid-19-midlene til vedlikehold ligger ikke inne foreløpig.

Utbetaling av midler knyttet til konfliktdempende tiltak (ulv) medfører et periodisk merforbruk på 359'. Avvirkningsavgift tømmer gir merforbruk på 281', som oppveies av tilsvarende merinntekt.

Inntekter: Samlet er det merinntekter på 2 122' som består av følgende elementer:

Merinntekt:

Merinntekt på byggesaksgebyrer utgjør 2 441', mens inntektene fra delesak/oppmåling er 223' lavere enn budsjettert. Tømmersalget har gitt en inntekt på 294' høyere enn budsjettert (jf. tilsvarende merutgift over).

Det er merinntekt knyttet til husleie for gjennomgangsboliger, ca. 300'.

Mindreinntekt:

Renhold har en liten mindreinntekt (70') knyttet til etterskuddsvis fakturering av interne og eksterne oppdrag. Samme gjelder veidrift (310').

Prognose ved årets slutt

Lønn: Tømrerengasjement vil gi et merforbruk på ca. 200'. Vakanse, permisjon og sykefravær innenfor byggesak, delesak og oppmåling forventes å gi et samlet mindreforbruk på anslagsvis 900'.

Utgifter: Det forventes merforbruk på driftstilskuddet til Follo Brannvesen på 347'.

Innenfor veidrift og -vedlikehold blir det merforbruk på 1 480' på grunn av konsulentkostnader for utredning av veistasjonen samt innsparingstiltak som ikke har latt seg realisere som følge av politiske vedtak.

Det beregnes noe mindre kostnader knyttet til arbeid med egne arealplaner (Støttumåsen). Dette vil ikke gjøre noe utslag i regnskapet, da dette prosjektet er forutsatt finansiert direkte fra disposisjonsfondet. Strømkostnadene blir anslagsvis 2 millioner lavere enn budsjettert; avhengig av strømpris og værforhold resten av året.

Avhengig av når kostnadene påløper kan det bli mindreforbruk knyttet til covid-19-midlene til bygningsdrift og -vedlikehold. Siden disse er øremerket vil et eventuelt mindreforbruk bli overført til 2021.

Inntekter fra byggesaksgebyr når trolig selvkosttaket i år. Overskuddet må settes av på fond noe som vi gi et merforbruk isolert sett (anslagsvis 1,5 millioner).

Inntekter: Merinntekter husleie gjennomgangsboliger forventes å utgjøre 400' ved årets slutt.

Innenfor byggesak, delesak og oppmåling forventes merinntekter på ca. 2 millioner, hvorav anslagsvis 1,5 mill. settes av på fond, jf. punkt over.

For øvrig forventes merinntekt på 100' på salg av tømmer.

Økonomiske konsekvenser av covid-19

Renhold: Merkostnader på 1,2 mill. knyttet til økt bemanning og smittevernutstyr.

Driftsenheten: Driftsenheten har hatt 300’ i merkostnader som følge av ekstraordinære vaktordninger og 700’ i direkte innkjøp knyttet til testing og smittevern.

Regjeringens bevilgning for å øke aktiviteten knyttet til vedlikehold av bygg og anlegg (5,2 mill. + mva.) er ikke innarbeidet i tallene for TES. Midlene flyttes fra finansområdet til prosjektene etter hvert som kostnadene påløper.

Aktivitet i forhold til plan

Driftsenheten

For området bygningsdrift og -vedlikehold har det vært et spesielt år så langt. Enheten har hatt ansvaret og oppfølgingen av de midlertidige lokalene som ble tatt i bruk etter brannen i familiens hus. Enheten har også hatt stort ansvar knyttet til ekstraordinære vaktordninger for sykehjemmene.

Siden forrige tertial har Driftsenheten ferdigstilt:

Bjerkely NAV, malt Hauglia skole, ny taktekking Hauglia skole, ny taktekking Flateby bhg., ny taktekking Ytre Enebakk bhg., malt barnetrinnet Kibus, nye gulvbelegg i alle klasserom barneskolen Kibus, gjort utbedring ift. lufting tak Kirkebygden bhg., byttet dører og utbedret veggfelter Enebakk U, gjort ombygging areal Enebakk U. Malt Ignagard sykehjem første byggetrinn, ferdigstilt utbygging legesenter, utbedret uteområdet Hauglia skole, etablert Korona teststasjon, det er etablert kameraovervåking Hauglia skole, utarbeidet nye brannstrategier på flere bygg og utført enkle rehabiliteringer på rådhuset. Det pågår fortsatt arbeid med bytte av utvendig kledning på Mjær ungdomsskole. Bjerkely er malt utvendig. Arbeidet med å male Mjærhallen utvendig er påbegynt. Det er utført avsperringer og tilretteleggінger på skoler og barnehager og omsorgsboliger pga. Korona. Vi er nå i full fremdrift på ferdigstilling av oppussing, og flytteprosess på Rådhuset og paviljong. Det er etablert 7 nye ladeposter for el. bil.

Veidrift har forberedt for maling av Mjærhallen og tilbakeføring av området etter graving av fiberrør er ferdigstilt. Det er foretatt hulltetting av asfalt samt stell og vedlikehold av grøntanlegg. Det er utført linjehogst, generelt mye trær er blitt ryddet, etablert parkeringsareal Ytre Enebakk bhg., ryddet og gjort utbedringer på YES, Hammerenveien er grøftet, det er ferdigstilt bestillingsjobber fra EKT, grusveiene og skogsbilveier er gruset, det er ryddet søppel på badeplasser og bussholdeplasser samt tilsyn med hytterenovasjonscontainerne. Det er utført graving knyttet til alle nye ladestasjoner. Badeflåter på badeplassene ble lagt ut før sommeren. Alle areal tilknyttet formålsbygg ble vårfeid innen 17. mai. Det er gjennomført én kantslått.

NAB-enheten

NAB-enheten holder høy aktivitet og har opplevd stor pågang på byggesak og dermed store merinntekter.

For delesak er det engasjert en student i 40 % stilling grunnet innvilget permisjon. Permisjonen er innvilget med 60 % så det er en differanse som vil gi et mindreforbruk på lønn.

Renholdsenheten

Innenfor renhold har Covid-19 utbruddet hatt fokus, slik at planlagt aktivitet har måttet vike. Det er laget nye rutiner for rengjøring og metoder for rengjøring er endret for å redusere smittefare.

Det er laget ansvarsfordeling mellom skoler/ barnehager og renholdsenheten for å håndtere Covid-19-utbruddet.

Stab/plan

Plan har så langt i 2020 sluttført arbeidet med følgende reguleringsplaner.

- Endring Høgåsen
- Endring Kjensli
- Endring Gran NY4
- Endring Kvernstua
- Fjellvang
- PU-boliger Gaupevn

Det er arbeidet med Svenskerud, Krona – Holt, ny vannforsyning Flateby vannverk, Bjerkekvartalet, Vikkrysset, Gaupevn 23 m.fl., Gran NY4 vest, Presterudmosen, Støttumåsen, utomhusplan Kvernstua, fortettingsprosjektet og klimaprosjektet.

Perspektiver for resten av året

Det forventes en nedgang i innkomne byggesøknader resten av året siden aktiviteten ofte reduseres i denne perioden og det har vært svært høy aktivitet så langt i år. Dette åpner for å intensivere arbeidet med ulovlighetsoppfølging. Overgang til 100% gebyrfinansiering av alle tekniske tjenester der dette er mulig forberedes for 2021.

Aktiviteten på renholdsenheten vil fortsatt være preget av tiltak knyttet til korona. En annen virkning av korona er økt vedlikeholdsaktivitet på formålsbygg og kommunale boliger som følge av statlige bevilgninger til vedlikehold. En grundigere gjennomgang av eierskapet til veier som er antatt private vil pågå gjennom høsten. Det samme gjelder revidering av kommuneplanen.

Det legges opp til å fremme hovedplan vei til politisk behandling i løpet av året. Som følge av en vakant stilling vil det bli redusert aktivitet innenfor eiendomsforvaltning og utbygging inntil stillingen besettes.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,55 %	4,66 %	6,20 %
Sykefravær 2. tertial 2019	0,47 %	11,67 %	12,14 %
Sykefravær 2. tertial 2020	0,48 %	3,90 %	4,39 %

Sykefraværet er langt lavere enn i tilsvarende periode i 2019 og vesentlig lavere enn i 1.tertial.

Samlet har avdelingen et relativt lavt sykefravær, men høyt innenfor noen tjenesteområder. Dette skyldes delvis få ansatte på området, slik at den enkeltes fravær får stort prosentvist utslag.

Personalstatus

Stab: Det er to løpende engasjementer innenfor arealplanlegging.

På EKT-enheten er det opprettet en ny fast stilling innenfor boligforvaltning, mens en på samme tjenesteområde er i fødselspermisjon og en er delvis sykemeldt. På NAB-enheten er det ansatt en vikar i 40% stilling om følge av innvilget permisjon. Forøvrig er enheten fullt bemannet. Renholdsenheten har redusert sin faste bemanning med en 40% stilling i 2020, men har måttet ta inn ekstrahjelp som følge av økt renhold pga. koronasituasjonen.

På Driftsenheten er antall faste stillinger uendret i 2020. Stillingen som arbeidsleder på veistasjonen er nå besatt.

En stilling som prosjektleder står vakant både siden det har vist seg utfordrende å få ansatt en prosjektleder med passende kompetanse, aktiviteten ikke er så høy at det nødvendiggjør en ansettelse samt at det i noen sammenhenger er mest hensiktsmessig med innleie.

Selvkost

Beløp i 1000

	Rev.bud. hiå.	Regnskap hiå. 2020	Avvik hiå.	Oppr. bud.	Rev.bud.	Prognose	Avvik i kr (prognose vs. budsjett)
Lønn	4 499	4 437	61	7 077	7 077	7 077	0
Refusjon lønn	0	-24	24	0	0	0	0
Sum Lønn	**4 499**	**4 413**	**86**	**7 077**	**7 077**	**7 077**	**0**
Drift	5 714	5 270	444	8 600	8 600	8 600	0
Kjøp av produksjon	11 219	10 859	360	16 438	16 438	16 438	0
Overføringer	0	1	-1	0	0	0	0
Finansutgifter	0	854	-854	1 173	1 173	2 873	-1 700
Sum Utgifter	**16 934**	**16 984**	**-51**	**26 211**	**26 211**	**27 911**	**-1 700**
Brukerbetaling	-34 889	-35 849	960	-45 866	-45 866	-45 866	0
Refusjoner	0	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter	0	-854	854	-944	-944	-944	0
Sum Inntekter	**-34 889**	**-36 704**	**1 814**	**-46 810**	**-46 810**	**-46 810**	**0**
Netto resultat	**-13 457**	**-15 306**	**1 849**	**-13 522**	**-13 522**	**-11 822**	**-1 700**

Kommentar til status økonomi

Avvik hittil i år

Lønn: Balanse.

Utgifter: På avløpssektoren er det mindreforbruk på innkjøp (11:14). Finanskostnader (15) har tilsynelatende et merforbruk på 854'. Dette skyldes regnskapstekniske forhold knyttet til avklaringen med Flateby Vannverk angående dekning av kostnadene til fremføring av vann i Østbykroken og utlignes av en tilsvarende inntekt.

Inntekter: Avløp har merinntekt. 854' skyldes regnskapstekniske forhold knyttet til avklaringen med Flateby Vannverk angående dekning av kostnadene til fremføring av vann i Østbykroken, mens 1 100' skyldes høyere tilknytningsgebyr enn budsjettert i perioden.

Prognose ved årets slutt

Lønn: Balanse

Utgifter: Som følge av rentenedgang vil kapitalkostnadene på avløpssektoren bli lavere enn budsjettert. I henhold til selvkostregelverket avstemmes dette ved høyere avsetning til selvkostfondet enn budsjettert; eventuelt at en større del av fornyingskostnadene finansieres med driftsmidler. For øvrig forventes balanse (etter korrigering for de regnskapstekniske forholdene som gjelder vann til Østbykroken). Samlet effekt innebærer et merforbruk i forhold til kommuneregnskapet på ca. 1,7 millioner. For øvrig balanse.

Inntekter: Det kan bli merinntekter på tilknytningsgebyr. Dette håndteres ved økt avsetning til fond.

2. tertialrapport 2020

Økonomiske konsekvenser av covid-19

Kjøp av smittevernutstyr, ca. 63 000.

Aktivitet i forhold til plan

Arbeidet er som planlagt.

Perspektiver for resten av året

Ikke behov for endringer.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	0,91 %	1,98 %	2,89 %
Sykefravær 2. tertial 2019	0,00 %	2,33 %	2,33 %
Sykefravær 2. tertial 2020	1,81 %	3,94 %	5,75 %

Sykefraværet er ikke knyttet til arbeidsmiljømessige forhold. Det er ingen løpende sykemeldinger per i dag.

Personalstatus

Et engasjement fra 2018 videreføres ut året.

Finansrapport

Bakgrunn

Rådmannen skal minst to ganger i året legge fram rapporter for kommunestyret som viser status for finansforvaltningen.

I forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning pålegges det at det rapporteres regelmessig til kommunestyret når det gjelder:

- Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål
- Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler
- Plassering og forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva

Markedskommentarer fra kommunens gjeldsforvalter Bergen Capital Management AS (31.08.20):

Norsk og internasjonal økonomi er fremdeles sterkt preget av tiltak i forbindelse med Covid-19. På Norges Bank sitt rentemøte 20. august ble det igjen lagt vekt på den store usikkerheten og det kraftige tilbakeslaget i norsk økonomi. Økonomien har i stor grad utviklet seg som anslått i forrige pengepolitiske rapport i juni. Arbeidsledigheten har avtatt, men er fremdeles høy. Svak norsk krone har bidratt til høyere inflasjon, noe som gjør at inflasjonen nå ligger høyere enn inflasjonsmålet. Dette var forventet og ventes at vil komme ned, nå som kronen har styrket seg. Utsikter til lav lønnsvekst tilsier også at inflasjonen etter hvert vil avta. Styrkingen av kronen kan sees i sammenheng med en styrket oljepris, som nå ligger på om lag 46 dollar. Basert på utsiktene og risikobildet vurderte Norges Bank at styringsrenten mest sannsynlig vil bli liggende på dagens nivå en god stund fremover. Vi avventer ny pengepolitisk rapport i september.

Påslaget i pengemarkedsrentene har fortsatt å falle. Vi ser nå at vi nærmer oss nivåene tilsvarende før pandemien. De korte lånerentene ligger med negative påslag sett opp mot markedsrente. 3 mnd NIBOR ligger på 0,23% som er noe under Norges Bank sitt estimat på 0,30%. Kommuner og fylkeskommuner kan ved utgangen av august låne til 0,20% for et 3 mnd sertifikat, noe som tilsvarer 3 mnd NIBOR minus 0,03 prosentpoeng. Rentekurven har brattet. Dette skylles et fall i korte renter og en økning i lange markedsrenter. Sammenligner man markedsrenter uten kredittpåslag (ikke lånerenter), i dag sett opp mot midten av mai, vises en tydelig bratting av rentekurven. Det vil si at selv om marginpåslaget i rentemarkedet harr falt, har lånerentene i de lange lånene steget.

Kommuner og fylkeskommuner låner for tiden til følgende indikerte lånerenter: 3 mnd sertifikat til 0,20%, 6 mnd sertifikat til 0,33%, 12 mnd sertifikat til 0,45%. En inngang i marginpåslaget for obligasjoner med flytende rente, gjør at disse viser seg aktuelle som alternativt som lån med flytende rente igjen. FRN-obligasjoner med 2 års løpetid ligger for tiden på 3 mnd NIBOR+0,19% og 3 år på 3 mnd NIBOR+0,26%. Lån med fastrente har steget den siste tiden og ligger på følgende indikative rentenivåer: 3 års fastrente på 0,74%, 5 år fast på 1,06% og 10 år fast på 1,48%. En stadig fallende lånerente i sertifikatrenter, sett opp mot en stor rentedifferanse mot p.t. renten på 1,00% og 0,95% hos KBN og KLP, gjør at mange kommuner og fylkeskommuner har benyttet sertifikater ved refinansiering og nye låneopptak. Det forventes at FRN-obligasjoner i større grad blir tatt i bruk, sammen med sertifikater i tiden fremover

2. tertialrapport 2020

Status Enebakk kommune
Pr. 31. august 2020 er finansielle hovedtall som følger:

Ledig likviditet og andre korts. midler	279,2 mill. kroner
Samlet langsiktig lånegjeld	1 166,2 mill. kroner

Rapporteringen for ledig likviditet og lånegjeld er videre behandlet hver for seg.

Ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål
Tabellen under gir en oversikt over ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål ved inngangen av året og fram til 2. tertial.

	31.12.2019		31.08.2020	
	Mill NOK	%	Mill NOK	%
Innskudd hos hovedbankforb.	233,0	100 %	199,9	100 %
Samlet driftslikviditet	233,0	100 %	199,9	100 %
Aksjer				
First aktiv rente	40,8	52 %	41,2	52 %
Holberg likviditet	38,1	48 %	38,1	48 %
Samlet overskuddslikviditet	78,9	100 %	79,3	100 %
Samlet likviditet	311,9		279,2	

Kommunen har pr 31.august 2020 ca. 199,9 mill. kroner i driftslikviditet og 79,3 mill. kroner i overskuddslikviditet. Overskuddslikviditetene er vurdert til å være lett omsettelig.

Totalt vurderes det at kommunen har en god likviditetssituasjon pr 31. august 2020.

Gjelds- og renteportefølje
Tabellen under tar utgangspunkt i status ved inngangen til året og pr 2. tertial, og gir en oversikt over forvaltningen av kommunens langsiktige lånegjeld i løpet av året.

	31.12.2019		30.08.2020	
Långivere	Antall lån	Lånegj. 1000 kr	Antall lån	Lånegj. 1000 kr
Rentebinding over 1 år (fastrente)				
Kommunalbanken	1	284 000	2	569 229
DNB	1	285 399	1	285 399
Rentebinding under 1 år (flytende rente)				
Kommunalbanken	1	285 229	1	204 662
Danske Bank markets	1	243 662		
Flytenderente p.t. vilkår				
Husbanklån (formidlingslån)	12	107 201	13	106 892
Sum lånegjeld		1 205 491		1 166 182

Årets minimumsavdrag er innbetalt per 2 tertial. Vi legger ikke opp til nye låneopptak etter 2 tertial, men et lån skal refinansieres 21 september.

Refinansiering

Kommunen har i løpet 2020 refinansiert to lån. Disse har blitt refinansiert i Kommunalbanken.

Lån som har forfalt 2020	Beløp	Rente	Forfall
Kommunalbanken	285 229	1,630	13.02.2020
Danske Bank	243 662	1,470	19.03.2020

Ny långiver			
Kommunalbanken	285 229	2,215	13.02.2030
Kommunalbanken	204 662	1,906	21.09.2020

I løpet av de kommende 12 mnd. er det 1 lån som vil forfalle og som må refinansieres. Verdien av dette utgjør 205 mill. kroner.

Forfall – Må refinansieres i løpet av 12 måneder	Beløp	Rente	Forfall
Kommunalbanken	204 662	1,906	21.09.2020

I forhold til refinansieringsrisikoen, risikoen for at kommunen ikke klarer å refinansiere lån som forfaller, vurderes denne som lav ut ifra nåværende markedssituasjon.

De viktigste nøkkeltallene fra Bergen Capital Management (BCM) er gjengitt i tabellen under. Tabellen viser nøkkeltall ekskl. formidlingslån.

Nøkkeltall	31.08.2020	01.01.2020	Forklaring
Total lånegjeld	**Kr. 1 059 289 600**	Kr. 1 098 289 600	Viser samlet lånegjeld ved utløpet av rapporteringsperioden. Inkluderer alle lån som er gjengitt i stamdataoversikten.
Rentebindingstid (inkl. rentebytteavtaler med fremtidig oppstart dersom det finnes slike i porteføljen).	**7,02 ÅR**	4,73 ÅR	Måltallet angir porteføljens vektede gjennomsnittlige rentebindingstid. Tallet viser hvor lenge renten på sertifikat, lån og obligasjoner i porteføljen er fast, hensyntatt alle kontantstrømmer (rentebetalinger, avdrag og hovedstol). Dersom en låneportefølje uten avdrag og årlige rentebetalinger har rentebindingstid på 1 betyr det at porteføljen i gjennomsnitt har en rentebinding på 12 måneder. Rentebindingstid er et kontantstrøm basert nøkkeltall og benyttes fremfor durasjon som er basert på markedsverdier.
Vektet gjennomsnittsrente	**2,31 %**	2,05 %	Måltallet angir porteføljens vektede gjennomsnittlige kupongrente, effektiv rente vil avvike noe. Ved sammenligning mot referanserente må det tas hensyn til durasjon og rentesikringsstrategi.
Kapitalbinding	**12,38 ÅR**	-	Måltallet angir porteføljens vektede gjennomsnittlige kredittbinding. Tallet viser hvor lang tid det i gjennomsnitt tar før renter, avdrag og hovedstol er nedbetalt eller forfalt til betaling. Desto høyere tall, desto mindre refinansieringrisiko har porteføljen alt annet like.

Tabellen viser at det har vært en økning i gjennomsnittsrenten i løpet av perioden med 0,26%-poeng. Videre har rentebindingstiden økt fra 4,73 år til 7,02 år.

Lånet som forfaller i september, vil bli refinansiert på forfallsdato. Vedtatt lånebehov forventes flyttet til 2021.

I tabellen nedenfor er statusrapporten fra kommunens gjeldsforvalter, BCM, gjengitt. Tabellen viser om BCM forvalter lånene til Enebakk kommunen innenfor fastsatte krav i kommunens Finansreglementet.

Krav i gjeldende reglement	Status
Gjennomsnittlig løpetid for lånene bør være mer enn ett år	OK
Refinansieringsrisiko skal reduseres ved å spre forfall/renteregulering	OK
Enkeltlån skal ikke utgjøre mer enn 50 % av den samlede gjeldsporteføljen	OK
Rapportering i henhold til gjeldende reglement og forskrift	OK
Fordeling av låneopptak på flere långivere	OK

Stresstest

Tabellen under viser en stresstest på kommunens portefølje av gjeld og plasseringer. Stresstesten tar utgangspunkt i de maksimale risikorammene og angir et potensielt tap i løpet av en 12 måneders periode. Testen tar utgangspunkt i hva utslaget av et «rentesjokk» på 2 %-poeng vil ha på kommunen. Gjeld med fastrenteavtale er gruppert i «gjeld med fast rente».
Gjeld med fast rente vil ikke bli påvirket av endringer i rentekostnaden det første året. Tapet blir derfor kroner null. Gjeld med fast rente under ett år utgjør 27% (18%+9%) av gjeldsporteføljen. Ved en renteøkning på 2 %-poeng vil dette kunne medføre en kostnadsøkning på 6,2 mill. kroner. Økt rente vil til gjengjeld øke avkastningen på kortsiktig midler slik som bankinnskudd, og kan gi en gevinst på 4,3 mill. kroner. Samlet vil en renteøkning på 2 %-poeng gi økte netto rentekostnader på om lag 1,9 mill. kroner på kort sikt. Dette gir en illustrasjon av renterisikoen på kort sikt med posisjonering pr 31. august 2020.

Stresstest Enebakk kommune					
Aktiva	**Balanse %**	**Balanse MNOK**	**Endrings parameter**	**Dura - sjon**	**Beregnet tap**
Rentebinding over 1 år (fastrente)	73 %	855			0,0
Rentebinding under 1 år (flytende rente)	18 %	205	2 %		-4,1
Flytenderente p.t. vilkår	9 %	107	2 %		-2,1
Total gjeld	**100 %**	**1 166**			**-6,2**
Innskudd hos hovedbankforb.	72 %	200	2 %		4,0
Pengemarked og obligasjonsfond	28 %	79	2 %	0,20	0,3
Ledig likviditet	**100 %**	**279**			**4,3**
Mulig tap vil utgjøre :		**-1,9**			

Oppsummering og vurdering
Gjeld og likvide midler har blitt forvaltet i henhold til finansreglementet.

Kommunen har p.t god likviditet.

Den overordnede vurderingen av kommunens finansielle risiko, ut ifra nåværende markedssituasjon, er at denne er lav. Den største låneandelen er tatt opp med rentebindingstid på 10 år.

Prosjektoversikt

Prosjekt		RSK tom. 2020	BEV tom. 2020	Rest tom 1.tertial 2020	Forventet rest pr 31.12.20	Kommentar/tiltak
111901	1125 - Trådløst nett kommunale bygg	1 981 340	3 125 000	-1 143 660	-1 000 000	Det gjenstår fortsatt noe arbeid i 2020. Anslagsvis vil ca. 1 mill. av gjenstående bevilgning bli overført til 2021.
112001	1121 - Nytt felles arkiv	0	1 000 000	-1 000 000	0	Prosjektet kjøres i regi av Rælingen kommune. Når alle forhandlinger er ferdige vil det bli skrevet kontrakt med hver kommune. Bevilgningen er sannsynligvis for lav i 2020, men lavere enn totalbevilgningen i prosjektet.
1801	4523 - Erhverv, prosjektering og regulering Gaupevn. (BY20/21)	1 213 879	4 550 000	-3 336 121	0	Prosjektet er ikke igangsatt da det ikke ble noen fellesavtale med den andre grunneieren av området.
2102	4520 - Forsterket skoletilbud nærskoler	1 420 033	1 352 342	67 691	0	Dette er kun budsjettpost. Det er ikke planlagt noen tiltak her ut året. **Merforbruket dekkes av disp.fond investeringsmidler.**
211204	2130 - Flytting av hjulmakerverksted	202 281	1 104 000	-901 719	-700 000	På grunn av usikker fremtidig bruk og inntekter til utgiftsdekning ved et nytt hjulmakerverksted har dette prosjektet ikke vært prioritert. Kommunestyret har bedt om at det skrives en ny sak. Saken er under utarbeidelse, men forventet fremdrift er usikker, da realisering av pågående prosjekter prioriteres først.
211602	2130 - Nærmiljøtiltak (kun budsjett)	39 540	1 018 125	-978 585	0	Her er det fra KOS innhentet tilbud på ny skatepark. Oppstart her er nært forestående. Arbeidet forventes ferdigstilt innen nov. 20.

Prosjekt		RSK tom. 2020	BEV tom. 2020	Rest tom 1.tertial 2020	Forventet rest pr 31.12.20	Kommentar/tiltak
211701	2161 - Inventar og utstyr til Kultursalen	1 053 287	1 100 000	-46 713	0	Siste del av prosjektet går på etablering av kjøkken. Dette forventes ferdig i løpet av høsten 2020.
225	2221 - Ny skole Ytre Enebakk	317 005 176	336 232 063	-19 226 887	-17 500 000	Status: Prosjektet er ferdigstilt. Sluttrapport er under utarbeidelse, og vil bli fremmet til politisk behandling i løpet av høsten. Økonomiske forhold: Det gjenstår avsetning til Prosjektavslutningsfond og noe administrasjon. Det foreslås en avsetning på 4‰ tilsvarende ca. 1,4 mill. til gjenstående arbeider utover det som er påløpt per nå. Det er fortsatt feil og mangler som ikke er lukket etter oppdragsgivers syn. Pr start sommerferie 2020 gjenstod ca. 80 feil og mangler som fremsatt for entreprenøren.
301104	3041-Forprosjekt boliger rus/psykiatri	233 920	1 000 000	-766 080	0	Forprosjekt er ikke igangsatt for boliger til personer med rus- og psykiske lidelser.

2. tertialrapport 2020

Prosjekt		RSK tom. 2020	BEV tom. 2020	Rest tom 1.tertial 2020	Forventet rest pr 31.12.20	Kommentar/tiltak
301404	3000 - Velferdsteknologi	420 560	900 250	-479 690	0	Framdrift innen velferdsteknologi har stoppet opp i forbindelse med Covid-19. Ressursene innen sykehjem og hjemmetjeneste har vært overbelastet med pleieoppgaver og annet i forbindelse med pandemien. Det jobbes med forskjellige varianter av digitalt tilsyn og tilbud om KOMP, som er en enklere måte å kommunisere med familie og venner elektronisk enn ved bruk av annen datakommunikasjon og bruk av sensorer tilknyttet digitale trygghetsalarmer. Medisindispensere utplasseres til brukere som kan nyttiggjøre seg disse. Det er pr 2. tertial utplassert 9 medisindispensere. Kostnaden til dette er leasing og dermed driftskostnader for kommunen.
301601	3001 - Hjertestartere	411 207	500 000	-88 794	0	Her gjenstår kun kurs for ansatte i rådhuset.
401401	4200 - Digitalisering av arkiver TES	1 529 000	2 827 000	-1 298 000	0	Prosjektet vil pågå for fullt og forventes ferdigstilt i løpet av 2 kvartal 2021. Arbeidene fullføres innenfor budsjett.
401606	4000 - Bygging av G/S-vei i Gran N2	1 207 626	1 000 000	207 626	0	Prosjektet er under ferdigstillelse, og planlegges overtatt av Viken i 2020. Prosjektet er blitt mer omfattende på flere måter, nå senest ved at Viken krever at prosjektet omfatter veilys ved krysset til Landskaugveien. Det foreslås at prosjektkostnadene dekkes av i sin helhet trafikksikkerhetsmidlene, som inkluderer den ene millionen Statens Vegvesen har bevilget i trafikksikkerhetsmidler til prosjektet.

411308	4110 - Utvidelse Flateby renseanlegg	3 388 236	4 354 299	-966 063	-970 000	Det tas sikte på å starte planleggingen i løpet av 2021.
411504	4100 - Bjerklundsbakken gang-/sykkelvei	1 152 365	8 174 000	-7 021 635	-6 500 000	Reguleringsplan for Bjerklundsbakken skal reguleres på nytt iht. vedtak i TEK 29.08.2019. Varsel om oppstart avventes til riktig planavgrensning for planforslag Bjerke kvartalet er mottatt i sosi-format, dette for å få varslet tilstrekkelig stort nok areal til reguleringsplan Bjerklundsbakken. Administrasjonen vil starte samtidig erverv av arealer før arbeidene igangsettes.
411505	4110 - Overvannstiltak - avløpsrelatert	864 349	1 864 349	-1 000 000	-1 000 000	Det har ikke vært utført tiltak i år. Midlene overføres til neste år.
411506	4110 - Nye avløpsanlegg for å ivareta utbygging	2 085 628	3 515 625	-1 429 997	-1 429 997	Ingen prosjekter planlegges i år.
411605	4100 - Gang-/sykkelvei Pikengbekken	495 397	1 500 000	-1 004 603	0	Ingen planlagt aktivitet i 2020. Det står igjen 1 mill. på prosjektet. Prosjektet kan avslutttes. **Restmidler settes på disp.fond investeringsmidler.**
411614	4100 - Breddeutvidelse Kjensliveien	4 426 055	4 440 000	-13 945	0	Prosjektet er ferdig og avsluttet. **Restmidler settes på disp.fond investeringsmidler.**

	4100 - Overvannstiltak	4 868 048	7 172 473	-2 304 425	-1 000 000	Status: 1 mill. vil bli brukt til overvannstiltak på prosjekt 411609 - 4100 Sulerudveien. Prognose: Mindreforbruk på 1 mill.
411702	4100 - Forprosjekt kryss Sulerudveien	249 864	200 000	49 864	0	Status: Det er utarbeidet et ferdig forprosjekt. Dette er under vurdering. Gjennomføring av bygging krever ytterligere bevilgning. Økonomi: Overforbruk på NOK 49 000,- Hentes av trafikksikkerhetstiltak 403 da dette er i sammenheng.
421701	4200 - Kartforbedring	97 691	417 000	-319 309	0	Det er mange store kartforbedringsprosjekter som foreløpig er satt på vent. Prosjektene er satt på vent grunnet høy aktivitet kombinert med lav bemanning.
421801	4200 - Ny kartwebløsning Follo	139 580	153 000	-13 420	0	Det arbeides videre med nye samarbeidsformer innenfor kartforvaltning. Dagens avtale går ut i 2022. Partene som har inngått denne avtalen kommer ikke til å inngå ny avtale. Nordre Follo og Stor Follo går hver sin vei. Nesodden og Enebakk forsøker å få til et samarbeid med Stor Follo. Det forventes avklaring rundt dette høsten 2020.
421901	4220 - Ladestasjoner kommunale biler	0	226 000	-226 000	0	Nye ladestasjoner til hjemmetjenesten er ferdigstillte iht. budsjett. Påløpte kostnader er blitt belastet feil og vil bli rettet opp i løpet av september.
441203	4411 - Parkeringsplass Haukås	2 711	801 310	-798 599	0	Avventer utbygging av boligområde på Haukås.

441302	4411 - Haugdammen	1 085 924	7 321 000	-6 235 076	-5 800 000	Status: Det er inngått kontrakt med Multiconsult for utredning av Haugdammen med tilhørende grøntområde. Det skal utredes nærmere om mulighet for å etablere badedam og reell kapasitet for fordrøying. Fremdrift: Kontrakt ble inngått 30.06.2020. Utredningsrapport skal leveres iht. kontrakt 01.10.2020. Økonomi: Multiconsult har levert et honorarbudsjett på kr 581.000. Utredningsrapport leveres med kostnadsoverslag for bygging av dammen og grøntanlegg.
451301	4520 - EPC - Energibesparende tiltak - kommunale anlegg	49 243 693	49 288 113	-44 420	0	Prosjektet er ferdigstilt. Gjenstår sluttregnskap. Regnskap er planlagt ferdig innen utgangen av året.
451410	4523 - Næringstomt NY2 Enebakk	171 792	296 564	-124 772	0	Eiendommen er signert solgt iht. fullmakt 11.09.20 sammen med NY 5. Oppgjør i september 2020.
451504	4510 - Asfaltering P-arealer	3 787 199	3 950 057	-162 858	-162 858	Arbeidet er hovedsakelig utført. Restmidler overføres til 2021.
451603	4520 - Radonmåling utleieleiligheter	0	150 000	-150 000	0	Arbeidet her vil bli utført vinteren 20/21. Ikke startet.

451605	4520 - Beredskapstiltak	875 034	1 250 000	-374 966	0	Gjenstående arbeider er å etablere nødstrøm til Rådhus, Mjærhallen og Flatebyhallen. Det er usikkert om det er tilstrekkelig midler igjen. Hva tiltak som er mulig må kartlegges. Dette er en post som er skjøvet på pga kapasitetsmangel.
451606	4523 - Etablere ny boenhet Kopås forprosjekt	41 606	100 000	-58 394	0	Blir arbeidet videre med i november.
451708	4520 - Støtmatter lekeapparater bhg.	0	404 000	-404 000	-400 000	Ikke påbegynt. Skyves til 2021.
451712	4523 - Forprosj. utb. omsorgsboliger og sykehjem	572 459	2 020 000	-1 447 542	0	Det er startet en utredning om mulighet for påbygging av Enebakk sykehjem. Videre utredning er stilt litt i bero, da det i første omgang er bestemt å bygge ut omsorgsboliger på Bekketunet.
451714	4520 - Kartlegging drensanslegg bygg	17 944	153 000	-135 056	0	Her har vi ferdigstilt kartlegging. Tiltak er tetting av kum. Det har ikke vært mulig å avslutte denne jobben pga Korona og begrenset tilgang til sykehjem. Ferdigstilling denne jobben vil være når endelig kostnadsoverslag foreligger. Dette overslaget purres opp.
451799	4523 - Kommunale gjennomgangsboliger oppgradering (kun budsjett)	0	2 000 000	-2 000 000	0	To prosjekt er satt i gang og arbeidene med disse er i rute. Videre skal merforbruk fra 2019 på prosjekt 451940 4523 - Rehabilitering Kronaveien 4A dekkes inn.

451802	4523 - Bekketunet	704 314	2 541 461	-1 837 147	-500 000	Framdrift: Det er lagt frem sak til behandling i PBK og TEK vedrørende ulike alternative måter å utnytte tomten på, til omsorgsboliger for mennesker med behov for heldøgns omsorg. Det ble vedtatt og gå videre med alternativ 3 som foreslår å benytte tomten til å bygge 34 boliger i 2 fulle etasjer og 3 etasje fordelt med boliger og takterrasse. Bygget er også planlagt å inneholde base til hjemmetjenesten. Dette alternativet krever reguleringsendring. Økonomiske forhold: Det arbeides med grovt budsjett for å sette av midler til prosjektet i økonomiplan. Endringer i prosjektet: Prosjektet har endret omfang i forhold til tidligere planlagt og vedtatt reguleringsplan. Jf. politisk sak for ytterligere informasjon.
451820	4520 - Gamle herredshus branntilpasning	672 132	713 000	-40 868	0	Gjenstående arbeider er å snu slagretning på innvendige dører 2. etg samt montere rømningstrapp. Det er ikke behov for mer midler her. Estimert ferdigstilling innen utgangen av året.
451821	4520 - Solgården branntilpasning	293 192	600 000	-306 808	0	Gjenstående er å etablere egen brann celle i trappeløp. Her forventes balanse når ferdigstilt. Fremdriftsplan er innen utgangen av 2020.
451840	4100 - Asfaltering grusveier	1 969 387	3 584 000	-1 614 613	0	Prosjektet er under arbeid. Økonomi etter plan. Restbeløp vil bli brukt til prosjekt Sulerudveien

451902	4000 - Tak Flatebyhallen (forprosjekt)	9 350	128 000	-118 650	0	Tilstandsrapport og forslag til tiltak er mottatt. Det er spilt inn behov for midler ifm. budsjettprosess til utføring av rehabilitering av taket. Forventet ferdigstilling vil være vår 2021 da med forbehold om at tiltaket tilføres midler.
451914	4520 - Branndører Stranden Sukkerbiten - fra 452099	214 830	117 070	97 760	0	Dette prosjektet er ferdigstilt. Det er merforbruk på dette prosjektet. Merforbruket skyldes noe feilføring som vil bli ryddet opp i. Ferdigstilles innen utg. av 2020.
451932	4523 - Små boliger Råkendalsfaret	50 000	10 797 000	-10 747 000	-8 000 000	Starter trolig opp i oktober.
451933	4523 - Salg BY 20/21	152 500	150 000	2 500	0	Arbeidet med salg ble høsten 2019 satt på hold da det ikke ville være mulig å selge sammen med en privat grunneier som følge av bl.a. skattemessige årsaker. Den private grunneieren har nå inngått avtale om salg, og det må derfor fremmes ny politisk sak om veien videre.
451940	4523 - Rehabiliitering Kronaveien 4A (fra 451799)	1 261 774	917 120	344 654	0	Prosjektarbeidet er avsluttet. Merforbruk må dekkes inn fra hovedprosjektet 451799 4523 - Kommunale gjennomgangsboliger oppgradering.
452001	4520 - Lekeapparat Hauglia	413 431	331 000	82 431	82 000	Prosjektet er sluttført som samarbeidsprosjekt mellom FAU Hauglia skole og Enebakk kommune. Prosjektet er finansiert med gave fra FAU Hauglia som har mottatt tilskudd fra Sparebankstiftelsen til etableringen. For å få et best mulig anlegg er anlegget etablert i regi av Enebakk kommune som har rammeavtale og får mva.-komp. Det er gjort avtale om at merkostnad (mva.) skal dekkes av mva.-kompensasjonen.
452002	4520 - Dam Vestby bru	0	400 000	-400 000	-400 000	Denne er ikke påbegynt. Utsettes til 2021.

452003	4520 - Ladestasjoner	248 929	1 000 000	-751 071	0	Arbeid er startet. Det forventes ikke merforbruk. Ferdigstilles innen utgangen av 2020.
452004	4520 - Mjær U-skole heis	0	200 000	-200 000	0	Ikke påbegynt.
452005	4520 - Oppgradering av personalfasiliteter Sløssåsveien bof.	43 090	500 000	-456 910	0	Status Forprosjekt gjennomført der det er utarbeidet forslag til løsning med kombinert om- og utbygging. Forslåtte løsning lar seg ikke gjennomføre innenfor bevilgede kostnadsramme. Det er derfor utarbeidet ny politisk sak med forslag av kostnadsramme på kr. 1.540.000. PS 62/2020 kommunestyremøte 21.09.20
452006	4520 - Rådhuset 23 vinduer ifm. EPC	0	600 000	-600 000	0	Tilbud er innhentet. Det må avklares behov for type solskjerming før vi kan iverksette arbeid. Forventes ferdigstilt 2020.
452007	4520 - Rådhuset - ny heis	0	500 000	-500 000	-500 000	Heisen på rådhuset er gammel og vi har utfordringer med deler. Det er anbefalt fra serviceapparat at heisen bør byttes. Vi har innhentet tilbud og disse tilbudene må gjennomgås før anskaffelse kan iverksettes. Estimert ferdigstillelse av prosjekt er første kvartal 2021.
452020	4523 - Rehabillitering Ødegårdstun 29 leil. 4 (budsjett fra 451799)	669 269	0	669 269	0	Ferdigstilt: Midler skal overføres fra hovedprosjektet 451799 4523 - Kommunale gjennomgangsboliger oppgradering.

452021	4521 - Kronaveien 10 ventilasjon og isolering (fra 451799)	784 108	0	784 108	0	Ferdigstilt. Midler skal overføres fra hovedprosjektet 451799 4523 - Kommunale gjennomgangsboliger oppgradering.
452030	4510 - Feiemaskin	0	1 900 000	-1 900 000	0	Ikke vedtatt i budsjett, fjernes.
452031	4510 - Hjulgraver (innløsing)	0	1 080 000	-1 080 000	0	Ikke vedtatt i budsjett, fjernes.
452032	4510 - Kantklipperaggragat	0	450 000	-450 000	0	Ikke vedtatt i budsjett, fjernes.
452099	4520 - Oppgradering bygg ihht. vedlikeholdsplan (kun budsjett)	0	4 899 428	-4 899 428	0	Budsjettpost tiltak iht. vedlikeholdsplan. Arbeid pågår.
4706	4110- Avløpsløsning Ytre Enebakk	23 018 510	23 013 835	4 675	0	Prosjektet er ferdigstilt. Sluttregnskap legges frem i neste møterunde.

4807	4100-Oppgradering Tangenveien	22 885 360	22 966 000	-80 640	0	Status: Ferdigstillelse av gjenstående mindre arbeid pågår. Rettsmekling med entreprenør for å gjennomgå omtvistede fakturaer ble avholdt 01.10.2020, der partene ble enige om et forlik på 750 000 kr. Se egen referatsak om dette. Fremdrift: Gjenstående arbeid blir ferdigstilt i løpet av høsten 2020. Økonomi: Gjenstående arbeid har kostet mer enn beregnet og forventet. Merforbruk beregnes til kr 514.000. Egne prosesskostnader i forbindelse med rettsmekling kalkuleres til kr 100 000. **Totalt merforbruk inkludert forlik er kr 1.552.000. Merforbruket dekkes av disp.fond investeringsmidler.**
4909	4100- Gangvei Skøyen - Stranden skole	34 459 018	34 334 032	124 986	0	Ingen aktivitet i 2020. Merforbruket dekkes inn når fylkeskommunen tilbakebetaler kommunens forskuttering. Refusjon er ifølge handlingsprogram Akershus Samferdsel 19/22 satt til 30 mill. utbetalt i 2022.
501503	5000 - Gravplass Flateby	672 010	1 500 000	-827 991	0	Vedtak om ekspropriasjon er fattet av Enebakk kommunestyre, men vedtaket er påklaget til fylkesmannen. Videre prosess kan ikke startes før klagen på kommunestyrets vedtak er avgjort. Kostnader skal dekkes inn ved egen bevilgning til Kirken.

502	4520- Brannsikkerhet	14 558 219	14 558 219	0	0	Kun samlebudsjett, gjennomføring i andre budsjett.
6300	3001- Nye boliger PU, prosjektering	13 179 201	40 114 395	-26 935 194	-20 000 000	**Framdrift:** Som en oppfølging av siste kommunestyrevedtak arbeides det med å utrede og etablere 5 nye boliger i tilknytning til Gaupeveien bokollektiv. Det er bevilget midler til kjøp av tomten som det planlegges å bygge på og tomten er nå kjøpt. Tomten er regulert til boligformål. Reguleringsplan ble vedtatt av kommunestyret 22.06.2020. Det er utarbeidet skisser for et mulig tilbygg. Skissene er presentert for ansatte og brukere og det er fremmet en politisk sak som behandlet av PBK og HOS utvalget i mars/april 2020. Rådmanns innstilling ble vedtatt. HOS utvalget etterlyste ytterligere brukermedvirkning. Skissene detaljeres nå ytterligere for å sende søknad om rammetillatelse, søknad om arbeidstilsynets samtykke, søknad om tilskudd fra Husbanken med mer. Parallelt arbeides det med å lage kravspesifikasjon for totalentreprise. **Økonomiske forhold:** Det er benyttet rammeavtale for arkitekttjenester til å tegne et forslag til utforming av det nye tilbygget. Samt rammeavtale for prosjekt og byggeledelse. Kommunestyrets har vedtatt: «Det må legges stor vekt på økonomi og nøkternhet i den videre planlegging. Det anbefales å se på tilsvarende prosjekter i andre kommuner for å høste erfaring». Det planlegges et enkelt bygg i en etasje i samme formspråk og materialer som eksisterende bygg. Etter utarbeidelse av kravspesifikasjon skal det lages en oppdatert prosjektkalkyle for å avstemme økonomien i prosjektet for utlysning av konkurransen for utførelse. **Endringer i prosjektet:** Ingen mht. siste kommunestyrevedtak. Det er et betydelig forbruk av prosjektmidler i forbindelse med utredning av tidligere prosjekter som ikke er realisert.

6403	4411- Delplan Friluftsliv,nærmiljø, idrett	380 403	903 032	-522 629	0	Tårn bygges på Mjærskaukollen. Kr 75 000,- utbet. så langt. 430 000 betales i løpet av året.
709901	Brann familiens hus - fortsatt drift	13 765 740	7 178 619	6 587 121	0	Alle som ble rammet av brannen er skaffet midlertidige, funksjonelle kontorlokaler med nødvendig utstyr. Restaurering av papirarkiver pågår. Forsikringsselskapets dekning av kommunens utgifter skjer etterskuddsvis.
709902	Brann familiens hus - bygg	3 929 136	61 000 000	-57 070 864	-57 000 000	Status: Prosjektet kan betraktes om 2 delt. Gjenoppføre, inkludert oppgradering av bygg tilfredsstillende dagens krav i henhold plan og bygningslov. Dette arbeidet finansieres fullt ut av forsikringsoppgjør og vil gi et bygg med tilsvarende funksjonalitet og antall arbeidsplasser som tidligere. Det er videre gjennomført en prosess, initiert av kommunen, for å optimalisere bygget slik at det blir mer funksjonelt og gir rom for flere arbeidsplasser. Denne delen finansieres ikke av forsikringsoppgjør. Kostnadsramme for prosjektet er nå kun basert på kalkyler men andel finansiert av kommunen utgjør mellom 8 og 10% av totalkostnad. Prosjektet skal gjennomføres som totalentreprise i regi av forsikringsselskapets representanter. Fremdrift: Underlag for totalentreprise konkurranse er under utarbeidelse. Fremdrift/ ferdigstillelse er ikke endret.

Utleieboliger

1701	1120-Utleieboliger	56 018 748	65 893 440	-9 874 692	-4 000 000	Vi har kjøpt to nye boliger på Flateby, det er videre aktuelt med kjøp av en tredje bolig.
411940	4100 - Vei Råkenfaret (fra prosjekt 1701)	130 834	104 374	26 460	0	Avventer oppstart til slutten av året. Kostnader i forbindelse med bygging på kommunalt eide tomter.
451409	4523 - Oterveien 5 (fra 1701)	9 813	0	9 813	0	Blir ikke startet i år

Tiltak hovedplan vei

411102	4100- Tiltak hovedplan vei (13/569)	15 218 076	21 230 648	-6 012 572	4 000 000	Status, fremdrift og Økonomi spesifisert i de enkelte delprosjekter. Prognose viser et samlet forventet merforbruk 4 mill. Dette dekkes ved overføring av ubrukte midler fra prosjekt 403-4100 Trafikksikkerhetstiltak.
411415	4100 - Stabilisering av skråning ved Øyerenveien (delvis HP vei)	16 399 821	16 399 821	0	0	Prosjektet er avsluttet. Sluttregnskap legges fram før årskiftet.
411607	4100 - Brevigsveien (HP vei)	12 583 517	12 426 012	157 505	0	Status: Prosjektet er i hovedsak ferdigstilt, gjenstår kun utbetaling av grunnerverv og erstatning til 2 grunneiere for tapt verdi av eiendom. Inndekning av merforbruk fra hovedprosjektet 411102 - 4100 Tiltak hovedplan vei.
411608	4100 - Hammerenveien (HP vei)	94 738	94 738	0	0	Ingen planlagt aktivitet i 2020

411609	4100 - Sulerudveien (HP vei)	11 184 428	4 508 866	6 675 562	0	Status: Prosjektet er ca. 85 % ferdig. Siden 1. tertial er hele veitraseen ferdigstilt, slik den skal være. Det gjenstår noen arbeider på sideareal, asfaltering og oppmåling av veigrunn. Grunnerverv vil bli ferdigstilt i 2021. Fremdrift: Planlagt ferdigstillelse av veien i november 2020 Økonomi: Inndekning av merforbruk fra hovedprosjektet 411102 - 4100 Tiltak hovedplan vei og 411701 -4100 Overvannstiltak.
411706	4100 - Kjølstadveien (HP vei)	597 701	597 701	0	0	Ingen planlagte tiltak i 2020; Overføres tilbake til hovedprosjektet 411102 - 4100 Tiltak hovedplan vei. for dekning av merforbruk på andre delprosjekter.
411801	4100 - Ødegårdsveien (HP vei)	10 580 591	10 580 591	0	0	Prosjektet er ferdigstilt og kan avsluttes.
411802	4100 - Lotterudfeltet (HP vei)	985 597	985 597	0	0	Prosjektet er ferdigstilt og kan avsluttes.
411804	4100 - Vågliveien (HP vei)	782 068	231 571	550 497	0	Status: Prosjektet er under arbeid, med fokus på styrking av bæreevne, bedring av overvannshåndtering og etablering av nye trekkerør. Arbeidet utføres i samarbeid med avløp og Kirkebygda og Ytre Enebakk vannverk og forventes ferdigstilt i løpet av 2020 Inndekning av merforbruk fra hovedprosjektet 411102 - 4100 Tiltak hovedplan vei.
411911	4100 - Veisikring (HP vei)	717 145	717 145	0	0	Ingen planlagt aktivitet i 2020, ved fremtidige tiltak overføres bevilgning fra HP-vei.

411912	4100 - Skiltplaner (HP vei)	357 093	182 501	174 592	0	Status: Prosjektet består av revisjon skilt planer og rapport. Dette er nødvendig forarbeid før en parkeringsmyndighet kan brukes til håndheving av overtredelser. Fremdrift: Vi er ferdig med ca 65% av delskiltplaner for hele kommunen på overordnet nivå. Delrapport for 30% er fullført. Høsten 2020 arbeides det med planer for Våglia. Det gjenstår detaljplaner for 30% av Flateby planområde og det gjenstår 60-70% delskiltplaner for Råken og Gran planområde. Alle planer forventes ferdigstilt i løpet av 2021. Økonomi: Prosjektet finansieres over rammebevilgning prosjektnr. 411102 og 403. Det er et merforbruk på knappe 200.000. Ved årets slutt vil merforbruket bli dekket ved at det overføres midler fra rammebevilgningen.
411913	4100 - Nylendeveien (HP vei)	324 695	324 695	0	0	Prosjektet er ferdigstilt og kan avsluttes.

Trafikksikkerhetstiltak

403	4100-Trafikksikkerhetstiltak	9 230 323	19 228 914	-9 998 591	-4 000 000	Status: Flere prosjekter under arbeid, Thorudveien veilys, Veilys Kjennsliveien og mindre tiltak knyttet til Sulerudveien. Fremdrift: Alle prosjekter går som planlagt ihht opprinnelig plan Økonomi: Prognose, mindreforbruk på 2 mill.
411901	4100 - Veilys (TS-tiltak fra 403)	2 582 492	1 911 530	670 962	0	Status: Underprosjektet er en del av veilystiltak, og omfatter utbedringer av veilys som er planlagt i 2020 basert på TS plan 2018-2021. Fremdrift: Forsinkelse på Thorudveien og forventes ferdigstilt i nov 2020, andre delprosjekter har fremdrift som planlagt. Økonomi: Økonomi i henhold til plan, men alle midler er ikke overført fra hovedprosjektet ennå. Tilskudd fra SVV også etter plan.
411902	4100 - Fartsdempende tiltak (TS-vei 403)	1 500 424	1 500 424	0	0	Ingen planlagt aktivitet i 2020, ved fremtidige tiltak overføres bevilgning fra HP-vei.
411903	4100 - Skolevei tiltak (TS-vei 403)	204 283	156 492	47 791	0	Status: Prosjektet er under planlegging, oppstartsmøte konsulent i løpet av september 2020.

						Fremdrift: Prosjekteringsarbeid holdeplasser er priset og detaljprosjektering, samt prosjektrapportering og tilskuddssøknader til SVV vil bli utført innenfor gitte frister. Fysiske arbeider forventes startet i løpet av 2021 og ferdigstilles i løpet av 2022. Økonomi: Budsjett er foreløpig som planlagt, endelig prognose vil foreligge etter ferdigstilt prosjektering. Merforbruket skyldes at ikke alle nødvendige midler er overført fra hovedprosjektet ennå
	Avløp					
411920	4110 - Trykkavløp Kirkebygda 2018/2019 (fra 411921)	2 832 507	3 000 000	-167 493	0	Prosjektet er avsluttet.
411921	4110 - Fremføring av offentlig avløpsnett	0	2 000 000	-2 000 000	-1 800 000	Se prosjekt 411920. Ytterligere prosjekter planlegges ikke i år. Restmidlene overføres til 2021.
411407	4110 - Oppgradering pumpestasjoner	2 860 441	5 537 187	-2 676 746	-2 500 000	Det har ikke vært utført investeringstiltak på pumpestasjonene i år. Midlene overføres til neste år.
411303	4110 - Fornying ledningsnett	33 255 656	45 041 085	-11 785 429	-7 500 000	Kommunen deltar i omleggingsarbeidene i Vågliveien/Borgveien/Utsiktsveien. Ytterligere kostnader vil påløpe, men endel midler kan også overføres til neste år.
4706	Sentralrenseanlegget	157 469 836	157 500 000	-30 164	0	Prosjektet er ferdigstilt. Sluttregnskap legges frem i neste møterunde.

2. tertialrapport 2020

Arkivsak-dok. 20/00267-4
Saksbehandler Kjell Tore Wirum

Saksgang	Møtedato
Kontrollutvalget i Enebakk kommune	29.10.2020

PS 36/20 OVERORDNET REVISJONSSTRATEGI 2020

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar overordnet revisjonsstrategi for revisjonsåret 2020, til orientering.

Vedlegg:
Overordnet revisjonsstrategi 2020 Enebakk kommune

Saksframstilling:

Lovgrunnlag
- Kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav a)
- Kommuneloven § 24-2
- Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3

Overordnet revisjonsstrategi
Vedlagt følger Overordnet revisjonsstrategi for revisjonsåret 2020 for Enebakk kommune, utarbeidet av Viken kommunerevisjon IKS, datert 14.oktober 2020.

På bakgrunn av overordnet revisjonsstrategi, legger revisjonen opp til å utarbeide to statusrapporteringer i løpet av revisjonsåret, henholdsvis pr 31.12 som viser resultatet av interimsrevisjonen, samt pr 15.04 etter gjennomført årsoppgjørsrevisjon.

Prioriterte områder
Viken kommunerevisjon IKS har notert seg følgende forhold som revisjonen vil prioritere for 2020:

- Kontroll med at det er etablert tilfredsstillende intern kontroll i tråd med kapittel 25 i kommuneloven. Vi vil foreta kartlegging og testing av økonomiske og administrative rutiner for utvalgte risikoområder og virksomheter, av vesentlig betydning for regnskapet.
- Kontroll av at disposisjoner er i tråd med budsjett og premisser for bruken av bevilgningene, og om årsregnskapet inneholder vesentlige avvik fra disse premissene.
- Kontroll av at avslutningen av årsregnskapet og årsoppgjørsdisposisjoner blir foretatt i tråd med ny regnskapsforskrift.

- Påse at årsberetningen tilfredsstiller krav i lov og forskrift.
- Påse at det blir utarbeidet konsolidert regnskap i tråd med kapittel 10 i kommuneloven.
- Rutiner knyttet til kontroll/avstemminger av de terminvise momskompensasjons-oppgavene. Vi vil spesielt ha fokus på oppfølging av faktura i forhold til foreldelsesfrister, kompensasjon på tilrettelagte boliger.
- *Oppfølgingspunkter fra 2019 som revisjonen har merket seg. Presentasjon av investeringsprosjekter, herunder aktiverte internkostnader.*
- Eventuell øvrige områder som på grunn av spesifikke plikter eller sensitivitet krever særskilt oppfølging.

Ressursbruk

Det vises til brev til kontrollutvalget, datert 21.08.2020, med anslag på revisjonshonorar for kalenderåret 2021. Anslaget er fordelt på henholdsvis regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og andre oppgaver. Det fremgår av brevet litt nærmere informasjon om honorarets sammensetning og hva som inngår i de ulike tjenestene.

Kontrollutvalget vil løpende bli orientert om medgåtte timer i forhold til anslått revisjonshonorar. Revisjonshonoraret blir avregnet pr 31.12. i forhold til medgått tid.

Viken kommunerevisjon IKS understreker at honoraret er basert på anslag og at det senere kan bli nødvendig å justere dette, og da spesielt fordelingen på de ulike tjenestene. Dette må eventuelt skje i samråd med kontrollutvalget.

VURDERING

Kontrollutvalgets behandling inngår som en del av kontrollutvalgets påse-ansvar overfor revisor, jf. Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3.

Avslutning

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor eller den vedkommende bemyndiger, bes møte i kontrollutvalget for å presentere overordnet revisjonsstrategi, samt kunne svare på eventuelle spørsmål fra utvalgets medlemmer.

Overordnet revisjonsstrategi
Oktober 2020

Overordnet revisjonsstrategi 2020

Enebakk kommune

Viken
kommunerevisjon

Innhold

1. Innledning 3

2. Hjemmelsgrunnlag 3

3. Karakteristiske trekk ved oppdraget 3

4. Regnskapsrevisjon mv. 4
   - 4.1. Nærmere om regnskapsrevisjon 4
   - 4.2. Veiledning 5
   - 4.3. Attestasjoner 5
   - 4.4. Misligheter 5
   - 4.5. Forenklet etterlevelsesrevisjon med økonomi-forvaltningen 5
   - 4.6. Nærmere om revisjonsarbeidet 6
   - 4.7. Prioriterte områder 7
   - 4.8. Rapportering 8

5. Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 9
   - 5.1. Prosjekter 2020 10

6. Andre oppgaver 10

7. Revisjonsteam 10

8. Ressurser 11

1. Innledning

Overordnet revisjonsstrategi er regulert i internasjonal revisjonsstandard ISA 300 - Planlegging av revisjon av et regnskap, punkt 7. «Revisor skal utarbeide en overordnet revisjonsstrategi som beskriver revisjonens innhold, når den skal utføres og angrepsmåte, samt gi veiledning for utarbeidelsen av revisjonsplanen.»

Formålet med dokumentet er å informere kontrollutvalget og kommunens ledelse om de oppgaver som vi har planlagt for Enebakk kommune for 2020. For regnskapsrevisjonens del omfatter dette i hovedsak det arbeidet vi utfører i perioden 1.5.2020 – 30.4.2021. For øvrig følger det av de alminnelige forutsetninger for revisjon, at overordnet revisjonsstrategi og revisjonsplaner må oppdateres og eventuelt endres ved behov etter hvert som revisjonen utføres.

Overordnet revisjonsstrategi er en del av vår ordinære kommunikasjon med kontrollutvalget og kommunens ledelse og gjelder regnskapsåret 2020.

2. Hjemmelsgrunnlag

Bestemmelsene om revisjon er gitt i kommuneloven kapittel 24 og i forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Revisjonen omfatter **regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og annen kontroll** som er bestemt i lov eller i medhold av lov.

De mer detaljerte krav til revisjonens utførelse fremgår av egne standarder.

3. Karakteristiske trekk ved oppdraget

Årsregnskapet omfatter kommunens virksomhet. Kommunen er deltaker i flere interkommunale virksomheter/selskaper. Disse utarbeider egne regnskaper som revideres særskilt. Fra 2020 skal det utarbeides et konsolidert årsregnskap som viser kommunen som en økonomisk enhet.

Kommunen er omfattet av et komplekst regelverk for alle forvaltningsområdene. Det aller meste av aktiviteten er lov- og forskriftsregulert. Kommunen er sterkt påvirket av endringer i lovverk, samt statlige pålegg, bestemmelser og prioriteringer. Fra 2020 skal årsregnskapet avlegges i henhold til ny kommunelov og forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv.

Vi har revidert kommunen i en årrekke og har gjennom dette tilegnet oss god kunnskap om oppdraget.

4. Regnskapsrevisjon mv.

Regnskapsrevisjonen er et såkalt løpende oppdrag hvor vi som revisor har ansvar for at kommunens regnskaper blir tilfredsstillende revidert.

4.1. Nærmere om regnskapsrevisjon

Vår revisjon av årsregnskapet skal bidra til økt tillit til den økonomiske informasjon som gis fra administrasjonen til kommunestyret og øvrige brukere av årsregnskapet. Revisor skal gjennom revisjonen bidra til å forebygge og avdekke misligheter og feil.

Revisor skal vurdere om årsregnskapet er avlagt i samsvar med lov og forskrift og om det gir et uttrykk for den økonomiske virksomheten i regnskapsåret og stillingen ved årsskiftet som er i overensstemmelse med god kommunal regnskapsskikk.

Videre skal revisor i revisjonsberetningen uttale seg om følgende:

a) om årsregnskapet er avlagt i samsvar med lov og forskrift
b) om registreringen og dokumentasjonen av regnskapsopplysninger er i samsvar med lov og forskrift
c) om årsberetningen inneholder de opplysningene som lov og forskrift krever
d) om opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet
e) om det er avdekket forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

Revisor skal vurdere om opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet. Videre skal revisor se etter om årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet og om vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Revisor skal også se etter om den økonomiske internkontrollen er ordnet på en betryggende måte. Denne vurderingen vil også omfatte økonomisk kriminalitet, herunder hvitvaskingslovens rapporteringskrav. I tillegg kan selve regnskapsrevisjonen (bekreftelsen) også bygge på den økonomiske internkontrollen dersom revisor finner dette hensiktsmessig.

Revisor skal vurdere risikoen for at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon som følge av misligheter og feil, og innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger lov- eller forskriftsbrudd som er av vesentlig betydning for årsregnskapet.

Kontroll av vedtak av betydning for regnskapet er en del av regnskapsrevisjonen, herunder kontroll av at regulert budsjett er i samsvar med gyldige vedtak og riktig presentert i årsregnskapet, og at vesentlige avvik er redegjort for i årsberetningen. Det fremgår av ny kommunelov at revisor skal vurdere risikoen for brudd på kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene, og innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om årsregnskapet inneholder vesentlige avvik fra disse premissene. Dette arbeidet vil bli utført i tråd med maler fra NKRF og god kommunal revisjonsskikk.
Med henblikk på kommunens økonomiske internkontroll og budsjettets betydning for økonomistyring og

regnskap, følger vi opp tertialrapporter og påser at administrasjonen har etablert et tilfredsstillende system for oppfølging av politiske og administrative vedtak av økonomisk karakter.

Som en del av regnskapsrevisjonen utføres også IT-revisjon som omfatter kartlegging av kommunens IT-systemer og en vurdering av systemenes pålitelighet og innvirkning på regnskapet og økonomistyringen.

4.2. Veiledning

Det er viktig at våre kunnskaper om kommunen og kommunesektoren også kan komme til nytte gjennom råd og veiledning. Dette kan på anmodning gis i form av redegjørelser og anbefalinger eller som svar på enklere henvendelser om temaer innen økonomiområdet, forståelse av regelverk eller lignende. Den tiden vi bruker på slike oppgaver, viser seg ofte å være nyttig for begge parter.

Som revisor kan vi ikke utføre rådgivningsoppdrag som kan være egnet til å påvirke eller reise tvil om vår uavhengighet og objektivitet.

4.3. Attestasjoner

For offentlige myndigheter avgir vi en rekke bekreftelser/uttalelser. Dette kan blant annet være bekreftelser knyttet til bruken av statlige øremerkede tilskudd. Som eksempler nevnes:

- Kompensasjonskrav etter lov om kompensasjon for merverdiavgift
- Uttalelse til spillemiddelregnskaper
- RF-1022 - Kontrolloppstilling lønnsinnberetning - Lønns- og pensjonskostnader
- Uttalelse knyttet til kommunens rapportering på antall personer med psykisk utviklingshemming
- Uttalelse om ressurskrevende tjenester

Vi vil utføre attestasjonsoppgavene i tråd med internasjonale og norske standarder for attestasjonsoppdrag og god kommunal revisjonsskikk, i tråd med maler fra NKRF.

Total avgis anslagsvis 20 attestasjoner/bekreftelser vedrørende kommunen.

4.4. Misligheter

Hvis revisor avdekker eller på annen måte blir kjent med misligheter, skal revisor straks melde fra om det etter i skriftlig melding i nummerert brev til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren. Når saksforholdet er nærmere klarlagt, skal revisor sende et nytt brev.

Det hører også til våre oppgaver å vurdere risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet som følge av misligheter, og i den forbindelse rette forespørsler om slike forhold til kommunens ledelse.

4.5. Forenklet etterlevelsesrevisjon med økonomi-forvaltningen

I forbindelse med ny kommunelov skal revisor utføre forenklet etterlevelsesrevisjon med økonomi-forvaltningen. Dette innebærer at revisor skal se etter om kommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak. Oppgaven skal baseres på en risiko- og

vesentlighetsvurdering som skal legges frem for kontrollutvalget. Videre skal revisor utarbeide en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen innen 30. juni. Dette er en ny oppgave som kommer i tillegg til den ordinære rapporteringen på regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.

4.6. Nærmere om revisjonsarbeidet

Vi legger vekt på til enhver tid å ha en effektiv revisjonsprosess med en prosessorientert revisjonstilnærming. Vi benytter det elektroniske revisjonsverktøyet «Descartes». Den generelle revisjonsmetodikken bak Descartes er utviklet av Den norske Revisorforening (DnR), tilpasset kommunal virksomhet.

Regnskapsrevisjonen kan inndeles i tre faser:

a) planleggingsfasen,
b) gjennomføringsfasen, og
c) avslutningsfasen.

Vår revisjonsprosess kan illustreres slik:

Planleggingsfasen

Planleggingsfasen omfatter opparbeidelse av forståelse for virksomheten, herunder forespørsler til ledelsen om temaer som habilitet og nærstående parter, etikk og varsling, risikostyring og kontrollmiljø. Videre blir det utført analytiske kontrollhandlinger, samt observasjon og inspeksjon av dokumenter.

I planleggingsfasen vurderes de største regnskapspostene ut fra risiko- og vesentlighetsforhold. Her tar vi stilling til hvordan vi skal utføre revisjonen for å kunne bekrefte at årsregnskapet ikke inneholder vesentlige feil eller mangler. I planen inngår også hvordan den økonomiske internkontrollen skal gjennomgås og eventuelt testes.

Gjennomføringsfasen

I gjennomføringsfasen kartlegges og vurderes normalt internkontrollen først. Vi vil ved våre gjennomganger kartlegge og teste at internkontrollen fungerer, og bygge videre på de kontroller som er etablert. Omfanget av våre kontrollhandlinger vil i stor grad være avhengig av kvaliteten på den interne kontrollen, og dokumentasjon av disse. Det er viktig at kontrollene fungerer effektivt for at de skal kunne tillegges vekt som revisjonsbevis. Omfanget av nødvendige substanshandlinger (analytiske revisjonshandlinger og detaljkontroller) avhenger av konklusjonene etter testingen av rutiner og systemer.

Dersom vi finner det hensiktsmessig og effektivt, vil vi benytte oss av analyse for å få bekreftet at spesifikke poster i regnskapet ikke innehar risiko for vesentlig feil. I forkant av en slik analyse setter vi opp en forventning til analysen, og en grense for akseptabelt avvik. Dersom vår analyse avdekker avvik utover forventet avvik, vil vi rette forespørsler til ledelsen, samt utvide med ytterligere revisjonshandlinger.

Avslutningsfasen

I avslutningsfasen konkluderes det på resultat av utført arbeid, herunder hvorvidt det er utført tilstrekkelig revisjon. Vi retter forespørsel til ledelsen om hendelser etter balansedagen, kommunikasjon av avdekkede feil som ikke er korrigert, og dialog med administrasjonen om funn og mulige forbedringer.

Det foretas en avsluttende analyse, og vurdering av formelle forhold. Til slutt foretas en totalkonklusjon hvor vi konkluderer på årsregnskapet, årsberetning og god bokføringsskikk.

Utviklingen av revisjonsstandarder har de senere år gått i retning av mer omfattende og konkrete krav til revisjonen, som i tillegg til å bygge på en reell risikovurdering, også omfatter kommunikasjon med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll.

Revisjonen av kommunens årsregnskap vil som nevnt være rettet mot forhold som er vesentlige for brukerne av regnskapet. Med brukere tenker vi først og fremst på kommunens politikere og administrasjon, samt innbyggerne. Hertil kommer eksterne regnskapsbrukere som statlige myndigheter med flere.

4.7. Prioriterte områder

Vi gjennomfører årlig nødvendige kontroller for å kunne konkludere på om regnskapet inneholder vesentlige feil. I tillegg har vi notert oss følgende forhold som vi vil prioritere for 2020:

- Kontroll med at det er etablert tilfredsstillende intern kontroll i tråd med kapittel 25 i kommuneloven. Vi vil foreta kartlegging og testing av økonomiske og administrative rutiner for utvalgte risikoområder og virksomheter, av vesentlig betydning for regnskapet.
- Kontroll av at disposisjoner er i tråd med budsjett og premisser for bruken av bevilgningene, og om årsregnskapet inneholder vesentlige avvik fra disse premissene.

- Kontroll av at avslutningen av årsregnskapet og årsoppgjørsdisposisjoner blir foretatt i tråd med ny regnskapsforskrift.
- Påse at årsberetningen tilfredsstiller krav i lov og forskrift.
- Påse at det blir utarbeidet konsolidert regnskap i tråd med kapittel 10 i kommuneloven.
- Rutiner knyttet til kontroll/avstemminger av de terminvise momskompensasjons-oppgavene. Vi vil spesielt ha fokus på oppfølging av faktura i forhold til foreldelsesfrister, kompensasjon på tilrettelagte boliger.
- *Oppfølgingspunkter fra 2019 som revisjonen har merket seg. Presentasjon av investeringsprosjekter, herunder aktiverte internkostnader.*
- Eventuell øvrige områder som på grunn av spesifikke plikter eller sensitivitet krever særskilt oppfølging.

4.8. Rapportering

Vi er opptatt av å ha en god og konstruktiv dialog med kommunen. Gjennom året legges det opp til en løpende dialog og oppfølging med blant annet økonomiavdeling og regnskapsavdeling. Det vil være behov for å sikre kommunikasjon med den øverste ledelsen i kommunen om vesentlige forhold. I løpet av høsten vil det bli avholdt møte med rådmann i forbindelse med planlegging av revisjonen. Deretter vil det avholdes oppfølgingsmøter med ansatte i økonomiavdelingen.

Det fremgår av kommuneloven § 24-7 at revisor skal gi skriftlig melding om

a) vesentlige feil som kan føre til at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon
b) vesentlige mangler ved registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger
c) vesentlige mangler ved den økonomiske internkontrollen
d) manglende eller mangelfull redegjørelse i årsberetningen for vesentlige budsjettavvik
e) enhver mislighet
f) hvorfor han eller hun ikke har skrevet under på oppgaver som kommunen eller fylkeskommunen skal sende til offentlige myndigheter, og som revisor etter lov eller forskrift skal bekrefte
g) hvorfor han eller hun sier fra seg revisjonsoppdraget.

Slike meldinger skal sendes i nummerte brev til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren. Videre skal revisor årlig gi en skriftlig oppsummering til kontrollutvalget om forhold som er tatt i nummererte brev, men som ikke er rettet opp eller som ikke er tilstrekkelig fulgt opp.

Vi vil legge vekt på at revisjonsarbeidet blir utført med god kontakt til administrasjonen, og med skriftlig kommunikasjon der vi finner dette nødvendig. Dette kan gjelde forhold som ønskes avklart og/eller anbefalinger om forbedringer i rutiner.

I tillegg til de pliktige nummererte brevene, vil vi utarbeide to statusrapporteringer til kontrollutvalget for hvert revisjonsår. Vi vil i disse brevene redegjøre for hva som er utført og resultatene av arbeidet, opp mot den overordnede revisjonsstrategien. Disse brevene vil bli utarbeidet per 31.12 som viser resultatet av interimsrevisjonen, samt per 15.04 etter gjennomført årsoppgjørsrevisjon.

I samsvar med revisjonsforskriften og gjeldende revisjonsstandarder vil vi avgi revisjonsberetning til årsregnskapet.

5. Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Det fremgår av kommunelovens § 23-3 at forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak. Et sentralt formål med forvaltningsrevisjon er å bidra til videreutvikling i kommunen/fylkeskommunen. RSK 001 angir hva som er god kommunal revisjonsskikk i forvaltningsrevisjon, og består av grunnleggende prinsipper og revisjonshandlinger i forvaltningsrevisjon. Vår gjennomføring og rapportering av forvaltningsrevisjon vil skje i henhold til RSK 001 og god kommunal revisjonsskikk for forvaltningsrevisjon.

Vi vil også utføre eierskapskontroll i samsvar med de til enhver tid gjeldende krav til revisjon av kommuner, herunder Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven), forskrift om kontrollutvalg og revisjon. NKRF har utarbeidet egen veileder for utførelse av eierskapskontroll.

Det fremgår av kommunelovens § 23-4 at eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Vi understreker at det er kontrollutvalget som beslutter hva som skal utføres av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Som kommunens revisor forholder oss til kontrollutvalgets bestillinger som normalt vil være basert på vedtatte planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll samt løpende risiko- og vesentlighetsvurderinger.

For hvert prosjekt vil det fra oss bli utarbeidet en skriftlig prosjektplan hvor det redegjøres for prosjektets problemstillinger, revisjonskriterier, metodebruk, eventuelle avgrensinger/presiseringer, informasjon om hvem som vil utføre prosjektet fra vår side. Videre vil prosjektplanen omfatte antatt ressursbruk, samt planlagt tidsrom for rapportering. Ser vi behov for å endre prosjektets problemstilling(er) eller annet underveis i prosjektet i en slik grad at det har vesentlig betydning for bestillingen, vil vi avklare dette i samråd med kontrollutvalget.

Kommunedirektøren vil bli orientert om det enkelte prosjekt i form av et oppstartsbrev med informasjon om blant annet selve prosjektet, anmodning om oppnevnelse av kontaktperson hos kommunen og hvem som vil gjennomføre dette fra vår side. Vi vektlegger god dialog med administrasjonen ved gjennomføringen av en forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll. Ved utførelse av forvaltningsrevisjon vil utkast til rapport oversendes kommunedirektøren, og kommunedirektørens uttalelse vedlegges rapporten, i tråd med forskrift om kontrollutvalg og revisjon, § 14, første ledd. Ved utførelse av eierskapskontroll vil utkast til rapport oversendes til uttalelse til selskapet som er omfattet av eierskapskontrollen og til den som utøver kommunens eierfunksjon, § 14, tredje ledd.

5.1. Prosjekter 2020

Følgende prosjekter er til nå fullført i 2020:

- Sykefraværsoppfølging
- Risiko- og vesentlighetsvurderinger (ROV)

Vedtatte planer for resten av året omfatter disse prosjektene:

- Hjulgraveren

6. Andre oppgaver

I tillegg til revisjon og de attestasjonsoppgavene som er omtalt ovenfor, utfører vi også andre oppgaver for kommunen som er forenlige med vår oppgave som kommunens revisor. Vi nevner her forskriftsbestemte uttalelser fra uavhengig instans i tilknytning til kommunens finansforvaltning.

For øvrig vil både kontrollutvalget og administrasjonen kunne be oss å undersøke nærmere angitte forhold og problemstillinger som ikke går inn under bestemmelsene om revisjon.

7. Revisjonsteam

Revisjonsteamet har samlet sett solid kompetanse og bred erfaring fra revisjon i både privat og kommunal sektor. Videre har vi medarbeidere med spesialkompetanse knyttet til bl.a. skatt og avgift som det kan være aktuelt å benytte i forbindelse med veiledningsspørsmål e.l. Dersom det skulle oppstå behov for ytterligere spesialkompetanse, vil dette bli vurdert særskilt.

Revisjonsteamet vil for 2020 bestå av:

Ansvarlig revisor: Steinar Neby
Viken kommunerevisjon IKS

Regnskapsrevisjon:
Oppdragsansvarlig Steinar Neby (statsautorisert revisor)
Teamleder Camilla Lundby (registrert revisor)

Det kan bli aktuelt å gjøre endringer i revisjonssammensetningen på et senere tidspunkt.

Forvaltningsrevisjon:

Det vil bli utpekt en oppdragsansvarlig revisor for hvert forvaltningsrevisjonsprosjekt. Oppdragsansvarlige forvaltningsrevisorer i VKR er Torkild Halvorsen, Steinar Neby, Frode Hegstad Christoffersen og Gisle Skaaden.

Øvrige forvaltningsrevisorer er Gjermund Røren, Ann Heidi Jebsen, Even Tveter, Inger Lise Nilsen, Maria Ekman og Jonas Strisland.

8. Ressurser

Det vises til brev til kontrollutvalget med anslag på revisjonshonorar for kalenderåret 2021. Anslaget er fordelt på henholdsvis regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og andre oppgaver. Det fremgår av brevet litt nærmere informasjon om honorarets sammensetning og hva som inngår i de ulike tjenestene.

Kontrollutvalget vil løpende bli orientert om medgåtte timer i forhold til anslått revisjonshonorar. Revisjonshonoraret blir avregnet pr 31.12. i forhold til medgått tid.

Vi understreker at honoraret er basert på anslag og at det senere kan bli nødvendig å justere dette, og da spesielt fordelingen på de ulike tjenestene. Dette må eventuelt skje i samråd med kontrollutvalget.

Ski, 14. oktober 2020

Viken kommunerevisjon IKS

Steinar Neby/s/

Statsautorisert revisor

Vi kan kommuner

Viken kommunerevisjon IKS
Org.nr.: 985 731 098 MVA
post@vkrevisjon.no | vkrevisjon.no

Hovedkontor - Drammen
Postadresse: Postboks 4197, 3005 Drammen
Besøksadresse: Øvre Eiker vei 14, 3048 Drammen

Avdelingskontor - Hønefoss
Postadresse: Postboks 123, Sentrum, 3502 Hønefoss
Besøksadresse: Osloveien 1, 3511 Hønefoss

Avdelingskontor - Ski
Postadresse: Postboks 173, 1401 Ski
Besøksadresse: Parkaksen 7, 1400 Ski

Arkivsak-dok. 20/00269-3
Saksbehandler Kjell Tore Wirum

Saksgang	Møtedato
Kontrollutvalget i Enebakk kommune	29.10.2020

PS 37/20 PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON 2020-2024

Forslag til vedtak/innstilling:

Saken oversendes kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020-2024.
2. Kommunestyret gir kontrollutvalget fullmakt til å gjøre endringer i planperioden.

Vedlegg:
Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024 Enebakk kommune

Saksframstilling:

Kontrollutvalget vedtok 17.09.2020 i sak 30/20 **Risiko- og vesentlighetsvurdering - Enebakk kommune** følgende:

1) Kontrollutvalget ber sekretariatet på bakgrunn av risiko- og vesentlighetsvurderingen av Enebakk kommune, om å utarbeide følgende:
   1) Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024
   2) Plan for eierskapskontroll 2020-2024
2) Kontrollutvalget ber om at planene legges frem i neste møte.

HJEMMEL
Det følger av lov 22.juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 23-3:

§ 23-3.Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens

selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

Bakgrunn for saken

Kontrollutvalget vedtok 13.02.2020 i sak 6/20 **Plan for forvaltningsrevisjon – Bestilling** følgende:

Kontrollutvalget bestiller en risiko- og vesentlighetsvurdering av Enebakk kommunes virksomhet og virksomhet i kommunens selskaper. Risiko- og vesentlighetsvurderingen skal gjennomføres i tråd med det som fremkommer av saksframlegget.

Kontrollutvalget bestiller risiko- og vesentlighetsvurderingen utført av Viken Kommunerevisjon IKS.

VURDERING

Vedlagt følger utkast til Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024.

Grunnlaget for planen er risiko- og vesentlighetsvurdering for forvaltningsrevisjon i Enebakk kommune for 2020. Denne er publisert her:
https://www.follofiks.no/kontrollutvalg/enebakk/styringsdokument/

Risiko- og vesentlighetsvurderingen har vært oppe til diskusjon i kontrollutvalget, senest i forbindelse med behandlingen i møte 17.09.2020 i sak 30/20.

Avslutning

Saken legges frem for kontrollutvalget til behandling. Innspill og merknader til planen innarbeides før den oversendes kommunestyret for endelig behandling.

VIKUS
VIKEN KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT IKS

Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024

Enebakk kommune

Behandlet i Kommunestyret 00.00.2020, sak xx/xx.
Revidert av kontrollutvalget 00.00.2020, sak xx/xx.

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).

INNHOLDSFORTEGNELSE

1 Innledning 3

2 Kontrollutvalgets rolle 3

3 Nærmere om gjennomføringen av forvaltningsrevisjon 4

4 Risiko- og vesentlighetsvurdering 5

5 Kontrollutvalgets kontrollformer 5

6 Kontrollutvalgets forslag til prosjekter 6

7 Økonomi/budsjett 8

8 Rapportering 8

9 Rullering av planen 9

10 Vedlegg 10

1 Innledning

Forvaltningsrevisjon er en lovfestet form for revisjon av offentlig virksomhet som inngår i den kommunale egenkontrollen. Det er kontrollutvalget som skal påse at det gjennomføres forvaltningsrevisjon i kommunen og kommunens selskaper.

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Enkelt sagt ønsker man gjennom en forvaltningsrevisjon å få svar på to kjernespørsmål:

- Gjør man de riktige tingene?
- Gjør man tingene riktig?

Gjennomført forvaltningsrevisjon skal gi de folkevalgte i kommunen informasjon om administrasjonens oppfølging og resultatene av vedtak i kommunestyret. Forvaltningsrevisjon er på den måten ment å fungere som en kontrollmekanisme mellom kommunestyret og administrasjonen, og i tillegg ha effekter knyttet til læring.

I forskrift om kontrollutvalg og revisjon er det presisert at kontrollutvalget ikke kan overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens folkevalgte organer eller andre kommunale organer. Kontrollorganene skal altså kontrollere midlene og måloppnåelsen, men ikke vurdere innholdet i de vedtatte målene for den kommunale virksomheten. Revisor må legge vekt på å arbeide balansert mot politisk sensitive områder.

2 Kontrollutvalgets rolle

Det følger av lov 22.juni 2018 nr.83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 23-2 første ledd bokstav c)

Kontrollutvalget skal påse at

c) det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i.

Forvaltningsrevisjon er videre omtalt i kommuneloven § 23-3 og i kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften.

Som det fremgår ovenfor, skal altså kontrollutvalget sørge for at det gjennomføres forvaltningsrevisjon i kommunen.
Forvaltningsrevisjon er todelt:

For det første omfatter det forvaltningsrevisjon av den kommunale forvaltning.
For det andre omfatter det forvaltningsrevisjon i selskap som er heleid av en eller flere kommuner eller fylkeskommuner.

Ut fra denne planen skal kontrollutvalget bestille forvaltningsrevisjoner eller undersøkelser som kommunens forvaltningsrevisor skal gjennomføre.

Det er vanlig at kontrollutvalget får en delegert myndighet av kommunestyret til å kunne gjøre endringer i planen og eventuelt supplere med andre undersøkelser etter hva som kan være

kontrollbehov. I tillegg er det selvsagt opp til kommunestyret selv å be kontrollutvalget igangsette forvaltningsrevisjoner.

3 Nærmere om gjennomføringen av forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon skal gjennomføres ut fra en kommunal revisjonsstandard. Her stilles det krav til blant annet at det formuleres problemstillinger (spørsmål som ønskes besvart), hvilken metode revisor skal benytte og nærmere om revisors rapportering. Det må nøye vurderes hva man ønsker svar på.

Det er et faglig ansvar å sørge for at det blir gjort nok for å svare tilstrekkelig presist på problemstillingene. Revisor har et viktig ansvar her.

Det kan være hensiktsmessig å skille mellom to hovedkategorier av tilnærmingsmåter når det gjelder forvaltningsrevisjon, nemlig:

- Systemorientert forvaltningsrevisjon
- Resultatorientert forvaltningsrevisjon

Ofte vil det i en og samme forvaltningsrevisjon benyttes begge tilnærmingsmåter. Man kan ha en problemstilling som undersøker om kommunen har systemer/rutiner og internkontroll på et felt som skal sikre god praksis. Da arbeider man systemorientert. I en annen problemstilling vil man undersøke om hvordan praksis egentlig er, det vil si om rutinene etterleves og har den ønskede virkning. Da er undersøkelsen resultatorientert.

Nedenfor følger en oversikt over kontrollutvalget og revisjonens oppgaver ved gjennomføringen av en forvaltningsrevisjon.

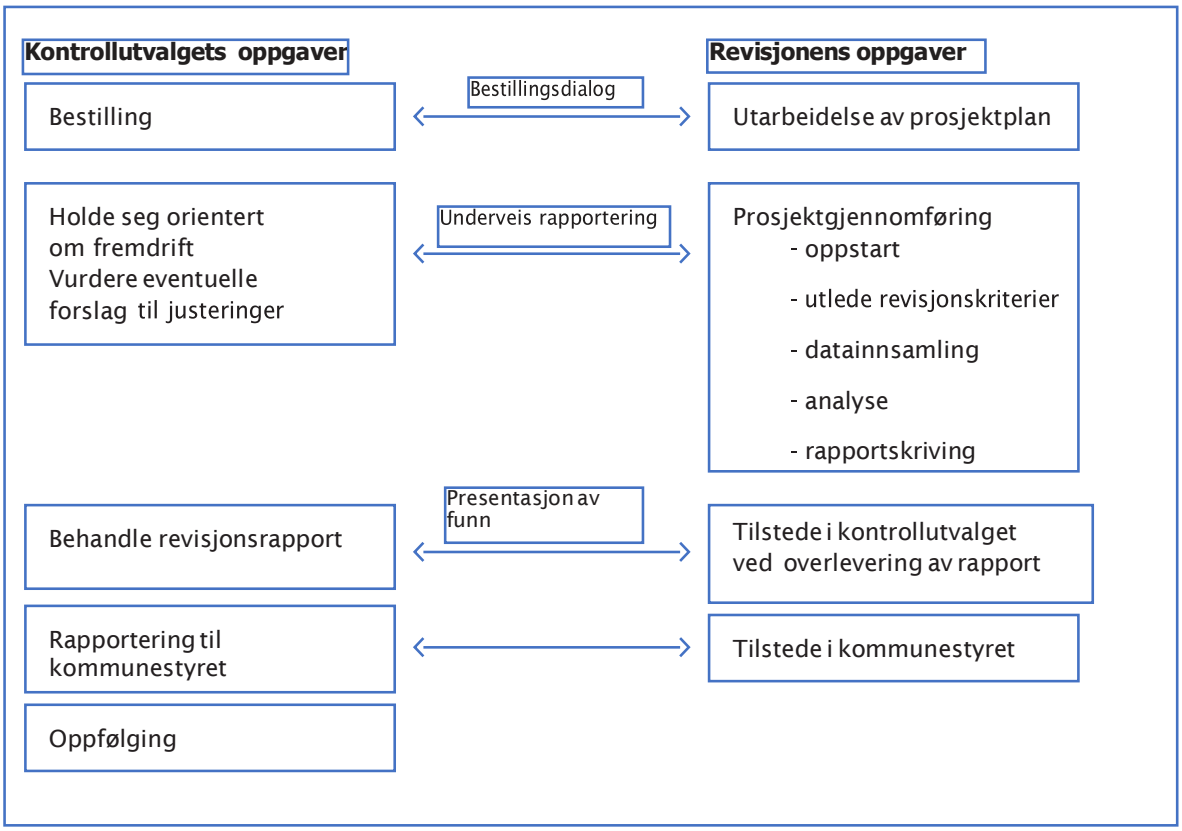

4 Risiko- og vesentlighetsvurdering

Denne planen bygger på en risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV) av kommunen og kommunens selskaper. Analysen er utført av Viken kommunerevisjon IKS.
Hensikten med ROV er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

5 Kontrollutvalgets kontrollformer

Etter gjennomført ROV, vil man ofte stå igjen med flere aktuelle områder som det bør ses nærmere på. Ut fra de ressurser som kontrollutvalget har til rådighet, så kan det ikke gjøres forvaltningsrevisjon av alle aktuelle områder. Kontrollutvalget har da ulike kontrollformer som kan tas i bruk. Dette kan illustreres ved figuren nedenfor. Tiltak som krever lite ressurser fra kontrollutvalgets side, slik som orienteringer fra rådmannen, er plassert nederst i trappa.

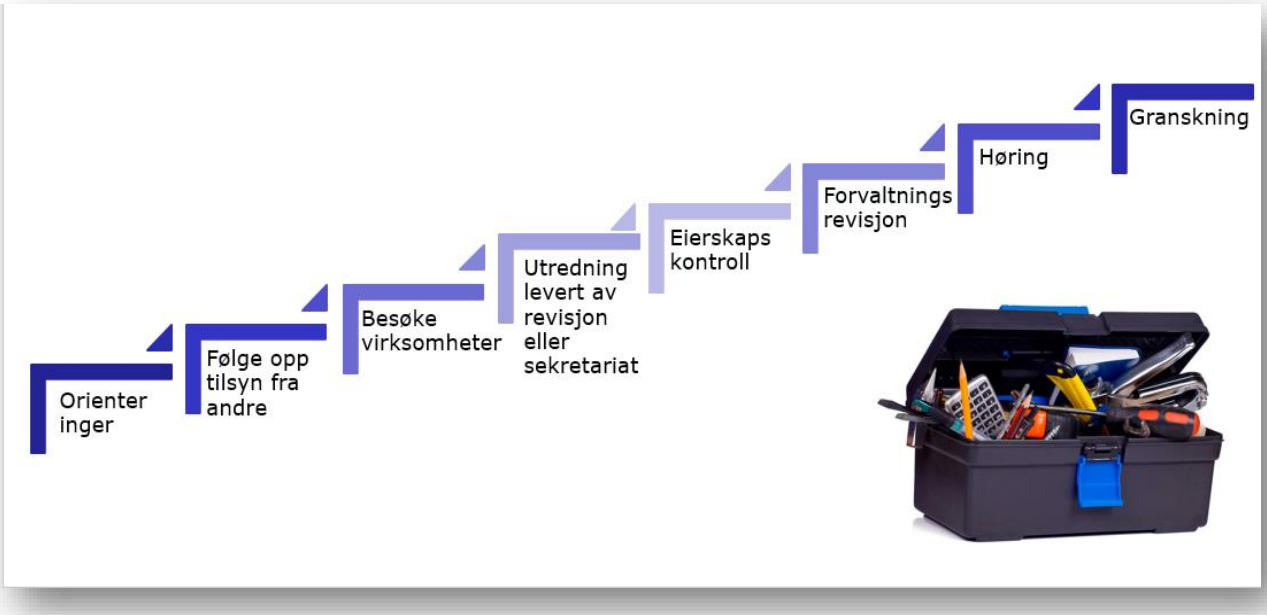

6 Kontrollutvalgets forslag til prosjekter

Ut fra kontrollutvalgets drøftelser, foreslås følgende forvaltningsrevisjonsprosjekter for vurdering i den neste fireårsperioden:

Prosjekt	Tema
Barnevern	• *Rutiner og praksis for vurdering og valg av tiltak, samt rutiner og praksis for evaluering av tiltak* • *Rutiner og praksis for forsvarlig saksbehandling, herunder saksbehandlingstid* • *Rutiner og praksis for involvering av foreldre/foresatte/pårørende og/eller øvrig familie i vurdering og valg av tiltak, samt rutiner og praksis for evaluering av tiltak og prosess* • *Fagkompetanse* • *Bestillerkompetanse (rutiner og praksis for vurdering av kjøp av eksterne tjenester samt rutiner og praksis for kontraktsoppfølging og evaluering av kjøp av eksterne tjenester)* • *Ressursbruk* • *Rutiner og praksis for avviksrapportering og -håndtering* • *Rutiner og praksis for samarbeid mellom enheter/virksomheter, private og frivillige eller andre offentlige instanser, samt rutiner og praksis for evaluering av slikt samarbeid.*
Beredskapsplaner og ROS-analyser	• *Rutiner og praksis for rullering av planer* • *Fagkompetanse* • *Ressursbruk* • *Rutiner og praksis for beredskapsøvelser samt rutiner og praksis for evaluering av øvelser* • *Rutiner og praksis for samarbeid mellom enheter/virksomheter, private og frivillige eller andre offentlige instanser, samt rutiner og praksis for evaluering av slikt samarbeid.*
Bærekraftig utvikling	• *omhandles under andre prosjektområder*

Grunnskole	*<u>Tilpasset opplæring og arbeidsmiljø for ansatte:</u>* • *Rutiner og praksis for kartlegging, vurdering, tiltak og evaluering i forbindelse med tilpasset opplæring* • *Rutiner og praksis for involvering av elev, foreldre/foresatte i forbindelse med tilpasset opplæring* • *Fagkompetanse* • *Ressursbruk* • *Rutiner og praksis for gjennomføring av arbeidsmiljø- og medarbeiderundersøkelser blant ansatte, samt rutiner og praksis for evaluering/oppfølging av undersøkelsene* • *Rutiner og praksis for etter- og videreutdanning blant lærere/ansatte*
Helsetjenester	*<u>Psykisk helsearbeid blant barn og unge:</u>* • *Rutiner og praksis for kartlegging av omfang samt behov til barn og unge* • *Rutiner og praksis for vurdering av tiltak til barn og unge, samt rutiner og praksis for evaluering av tiltak* • *Rutiner og praksis for involvering av barn, foreldre/foresatte/pårørende i vurdering og valg av tiltak samt rutiner og praksis for evaluering* • *Fagkompetanse* • *Ressursbruk* • *Rutiner og praksis for samarbeid mellom enheter/virksomheter, private og frivillige eller andre offentlige instanser, samt rutiner og praksis for evaluering av slikt samarbeid.*
Kommunen som aktør i samfunnsutviklingen	• *Rutiner og praksis for forsvarlig saksbehandling, herunder saksbehandlingstid for plansaker* • *Ressursbruk* • *Rutiner og praksis for dialog/samarbeid mellom administrasjon og folkevalgte i planprosessen, samt rutiner og praksis for rapportering til folkevalgte* • *Rutiner og praksis for å sikre frivillige, barn og unges interesser i kommunens planarbeid*
Omsorgstjenester	*<u>Helse- og omsorgstjenester til eldre:</u>* • *Rutiner og praksis for kartlegging av behov, vurdering av tiltak samt rutiner og praksis for evaluering av tiltak (hjemmehjelp, omsorgsplass etc.)* • *Rutiner og praksis for vurdering, tilrettelegging samt bruk av velferdsteknologi i hjemmet* • *Rutiner og praksis for legemiddelbruk og -håndtering* • *Rutiner og praksis for å sikre ernæring blant eldre* • *Rutiner og praksis for aktivisering av eldre* • *Fagkompetanse* • *Ressursbruk* • *Rutiner og praksis for avviksrapportering og -håndtering* • *Rutiner og praksis for samarbeid/dialog med eldre/pårørende i utforming av tiltak, samt rutiner og praksis for evaluering av tiltak og samarbeidet*
Personvern	• *Rutiner og praksis for vurdering av og håndtering av personopplysninger, samt rutiner og praksis for evaluering* • *Fagkompetanse* • *Ressursbruk* • *Rutiner og praksis for avviksrapportering og -håndtering*
Rusomsorg	*<u>Rusomsorg blant barn og unge:</u>* • *Rutiner og praksis for kartlegging av rus blant barn og unge* • *Rutiner og praksis for vurdering av behov og tiltak til barn og unge, samt rutiner og praksis for evaluering av tiltak* • *Ressursbruk*

	• *Rutiner og praksis for samarbeid mellom enheter/virksomheter, med private og frivillige, andre offentlige instanser, samt rutiner og praksis for evaluering av slikt samarbeid*
Tjenester for innbyggere med nedsatt funksjonsevne	*Ressurskrevende tjenester:* • *Rutiner og praksis for vurdering av behov, tiltak (omsorgsplass, BPA etc.) samt rutiner og praksis for evaluering av tiltak* • *Ressursbruk* • *Rutiner og praksis for samarbeid mellom enheter/virksomheter, med private og frivillige, andre offentlige instanser, samt rutiner og praksis for evaluering av slikt samarbeid*
Økonomisk situasjon	• *Rutiner og praksis for samarbeid/dialog mellom administrasjon og folkevalgte i budsjettarbeidet, samt rutiner og praksis for evaluering av samarbeid* • *Rutiner og praksis for rapportering til folkevalgte organ (tidsfrister etc.)* • *Rutiner og praksis for avviksrapportering og -håndtering*
Brann- og redningstjenester	• *Organisering* • *Fagkompetanse* • *Ressursbruk* • *Rutiner og praksis for avviksrapportering og -håndtering* • *Rutiner og praksis for kartlegging og tilsyn av brannobjekt og utsatte grupper, herunder rutiner og praksis for responstid* • *Rutiner og praksis for samarbeid/dialog mellom kommune og Follo brannvesen IKS i forbindelse med plan-, regulerings- og byggesaker for ivaretakelse av brannforebygging, samt rutiner og praksis for evaluering av samarbeid* • *Rutiner og praksis for samarbeid/avtaler mellom kommune, private og Follo brannvesen IKS vedrørende f.eks. brannvann, samt rutiner og praksis for evaluering av samarbeid/avtaler*

7 Økonomi/budsjett

Omfang og kompleksitet vil kunne variere fra undersøkelse til undersøkelse, og dette vil også være avgjørende for ressursbruken.

Antall undersøkelser og hvilke undersøkelser som skal gjennomføres per år vil bero på bestilling(er) fra kontrollutvalget. Kontrollutvalget må tilpasse de ressurser som er avsatt i budsjettet til dette formålet hvert enkelt år.

8 Rapportering

Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret. Dette innebærer at den enkelte forvaltningsrevisjon rapporteres til kommunestyret.

Kommunestyret fastsetter hvordan den enkelte forvaltningsrevisjon skal følges opp, og kontrollutvalget følger opp vedtakene. Kontrollutvalget rapporterer til kommunestyret om hvordan kommunestyrets merknader til forvaltningsrevisjonsrapporter er blitt ivaretatt i årsrapporten, eventuelt i egen sak.

9 Rullering av planen

Denne planen er utarbeidet med tanke på forvaltningsrevisjon i kommende 4-årsperiode. I tillegg til løpende vurdering av planen, vil kontrollutvalget vurdere om den bør revideres etter 2 år.

Kontrollutvalget ber kommunestyret om fullmakt til å fravike planen basert på nye vurderinger, eller hvis andre forhold tilsier det.

10 Vedlegg

Sentrale bestemmelser om forvaltningsrevisjon

Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

LOV-2018-06-22-83

23-2. *Kontrollutvalgets ansvar og myndighet*

Kontrollutvalget skal påse at

a) kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
b) det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
c) det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
d) det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)
e) vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.

.....

§ 23-3. *Forvaltningsrevisjon*

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

.....

§ 23-6. *Innsyn og undersøkelser i selskaper o.l.*

Kontrollutvalget kan kreve de opplysningene som er nødvendige for å gjennomføre sin kontroll, fra

a) interkommunale selskaper etter IKS-loven
b) interkommunale politiske råd
c) kommunale oppgavefellesskap

d) aksjeselskap der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer.

Opplysningene etter første ledd kan kreves fra virksomhetens daglige leder, styret og den valgte revisoren for selskapet.

Kontrollutvalget kan foreta undersøkelser i virksomheten hvis det er nødvendig.

Kommunestyret og fylkestinget kan fastsette regler om kontrollutvalgets kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper som er nevnt i første ledd, og om hvilke dokumenter mv. som skal sendes til kontrollutvalget.

Kontrollutvalget skal varsles om møter i generalforsamling, representantskap og tilsvarende organer og har rett til å være til stede i disse møtene.

Kontrollutvalgets innsynsrett og rett til å foreta undersøkelser etter første og andre ledd gjelder på tilsvarende måte overfor andre virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen eller fylkeskommunen. Innsynet og undersøkelsene skal imidlertid bare omfatte det som er nødvendig for å undersøke om kontrakten blir oppfylt.

.....

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon

FOR-2019-06-17-904

§ 4.*Kontrollutvalgets rapportering om forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller*

Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller og resultatet av dem.

Arkivsak-dok. 20/00411-1
Saksbehandler Kjell Tore Wirum

Saksgang	Møtedato
Kontrollutvalget i Enebakk kommune	29.10.2020

PS 38/20 PLAN FOR EIERSKAPSKONTROLL 2020-2024

Forslag til vedtak/innstilling:

Saken oversendes kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret vedtar plan for eierskapskontroll for perioden 2020-2024.
2. Kommunestyret gir kontrollutvalget fullmakt til å gjøre endringer i planperioden.

Vedlegg:
Plan for eierskapskontroll 2020-2024 Enebakk kommune

Saksframstilling:

Kontrollutvalget vedtok 17.09.2020 i sak 30/20 **Risiko- og vesentlighetsvurdering - Enebakk kommune** følgende:

1) Kontrollutvalget ber sekretariatet på bakgrunn av risiko- og vesentlighetsvurderingen av Enebakk kommune, om å utarbeide følgende:
   1) Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024
   2) Plan for eierskapskontroll 2020-2024
2) Kontrollutvalget ber om at planene legges frem i neste møte.

HJEMMEL
Det følger av lov 22.juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 23-3:

§ 23-4.Eierskapskontroll

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

Bakgrunn for saken

Kontrollutvalget vedtok 13.02.2020 i sak 7/20 **Plan for eierskapskontroll – Bestilling** følgende:

Kontrollutvalget bestiller en risiko- og vesentlighetsvurdering av Enebakk kommunes eierskap. Risiko- og vesentlighetsvurderingen skal gjennomføres i tråd med det som fremkommer av saksframlegget.

Kontrollutvalget bestiller risiko- og vesentlighetsvurderingen utført av Viken Kommunerevisjon IKS.

VURDERING

Vedlagt følger utkast til Plan for eierskapskontroll 2020-2024.

Grunnlaget for planen er risiko- og vesentlighetsvurdering for Enebakk kommune for 2020. Denne er publisert her:
https://www.follofiks.no/kontrollutvalg/enebakk/styringsdokument/

Risiko- og vesentlighetsvurderingen har vært oppe til diskusjon i kontrollutvalget, senest i forbindelse med behandlingen i møte 17.09.2020 i sak 30/20.

Avslutning

Saken legges frem for kontrollutvalget til behandling. Innspill og merknader til planen innarbeides før den oversendes kommunestyret for endelig behandling.

VIKUS
VIKEN KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT IKS

Plan for eierskapskontroll 2020-2024

Enebakk kommune

Behandlet i Kommunestyret 00.00.2020, sak xx/xx.
Revidert av kontrollutvalget 00.00.2020, sak xx/xx.

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll).

INNHOLD

1 Kontrollutvalgets mandat 3

2 Eierskapskontrollens innhold 3

3 Hvilke selskapsformer er omfattet av eierskapskontroll? 3

4 Avgrensning 4

5 Gjennomføring 4

6 Planens varighet 4

7 Delegering 4

8 Prioriteringer 4

9 Rullering av planen 5

10 VEDLEGG 6

1 Kontrollutvalgets mandat

Det følger av lov 22.juni 2018 nr.83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 23-2 første ledd bokstav d)

Kontrollutvalget skal påse at

d) det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)

Eierskapskontroll er videre omtalt i kommuneloven § 23-4 og i kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften. I tillegg har kommuneloven § 26-1 om eierskapsmelding betydning for eierskapskontrollen. Relevante lov- og forskriftsbestemmelser er vedlagt denne planen.

2 Eierskapskontrollens innhold

Kontrollutvalget skal fremme forslag til plan for eierskapskontroll for kommunestyret. Det er kommunestyret som etter forslag fra kontrollutvalget bestemmer omfanget av eierskapskontrollen, eventuelt hvilke selskaper det skal gjøres eierskapskontroll av.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.
Fokuset i en eierskapskontroll vil være hvordan kommunen forvalter sitt eierskap, enten samlet eller enkeltvis.

Ved gjennomføring av eierskapskontrollen, vil det være relevant å vurdere oppgaven opp mot kommunens eierskapsmelding. Kommunen skal minst en gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret selv.

Eierskapsmeldingen skal inneholde:

- Prinsipper for eierstyring
- Oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende eierinteresser i
- Kommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende eierinteresser i virksomhetene omtalt i forrige strekpunkt

3 Hvilke selskapsformer er omfattet av eierskapskontroll?

Selskapsformer som er omfattet av eierskapskontroll er:

a) interkommunale selskaper etter IKS-loven
b) interkommunale politiske råd
c) kommunale oppgavefellesskap
d) aksjeselskap der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer.

4 Avgrensning

En nærmere undersøkelse av eller i et selskap, med henblikk på å vurdere eksempelvis selskapets tjenester og/eller organisasjon, er ikke eierskapskontroll, men kan snarere gjennomføres som en forvaltningsrevisjon. En slik undersøkelse bør eventuelt fremgå av kommunens plan for forvaltningsrevisjon.

5 Gjennomføring

Det følger av kommuneloven § 24-2 at eierskapskontroll skal utføres av revisorer og baseres på god kommunal revisjonsskikk.

Det vil bli nærmere vurdert om kontrollen skal gjøres samlet for alle selskapene eller enkeltvis, ut fra de ressursene som kontrollutvalget har til rådighet.

Grunnlaget for gjennomføring av en eierskapskontroll vil i hovedsak være kommunens eierskapsmelding. Gjeldende eiermelding er for perioden 2016-2020.

6 Planens varighet

Plan for eierskapskontroll vil gjelde for perioden 2020-2024.

7 Delegering

Det følger av kommuneloven § 23-4 at kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen i planperioden.

8 Prioriteringer

Kontrollutvalget foreslår at det gjøres eierskapskontroll av følgende:

Prosjekt	Tema

Eierskapsforvaltning (overordnet)	• System og rutiner for oppfølging av eierskap
	  ○ Eiermelding
	  ○ Eierstrategi
	  ○ Selskapsavtaler, vedtekter, samarbeidsavtaler etc.
	  ○ Eieroppfølging
	• Rutiner for valg av eierrepresentanter til selskapets organ
	• Opplæring av eierrepresentanter til selskapets organ
	• Rapportering til kommunestyret

Follo brannvesen IKS	• System og rutiner for oppfølging av eierskap
	  ○ Eiermelding
	  ○ Eierstrategi
	  ○ Selskapsavtale, vedtekter, samarbeidsavtaler etc.
	  ○ Eieroppfølging
	• Rutiner for valg av eierrepresentanter til selskapets organ
	• Opplæring av eierrepresentanter til selskapets organ
	• Rapportering til kommunestyret

9 Rullering av planen

Denne planen er utarbeidet med tanke på eierskapskontroll i kommunestyre-perioden. I tillegg til løpende vurdering av planen vil kontrollutvalget vurdere om den bør revideres etter 2 år. Kontrollutvalget ber kommunestyret om fullmakt til å fravike de vedtatte prioriteringene i planen basert på slike vurderinger, eller hvis andre forhold tilsier det.

10 VEDLEGG

Sentrale bestemmelser om eierskapskontroll

Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

LOV-2018-06-22-83

23-2. *Kontrollutvalgets ansvar og myndighet*

Kontrollutvalget skal påse at

a) kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
b) det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
c) det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
d) det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)
e) vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.

.....

§ 23-4. *Eierskapskontroll*

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen

.....

§ 23-6. *Innsyn og undersøkelser i selskaper o.l.*

Kontrollutvalget kan kreve de opplysningene som er nødvendige for å gjennomføre sin kontroll, fra

a) interkommunale selskaper etter IKS-loven
b) interkommunale politiske råd
c) kommunale oppgavefellesskap

d) aksjeselskap der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer.

Opplysningene etter første ledd kan kreves fra virksomhetens daglige leder, styret og den valgte revisoren for selskapet.

Kontrollutvalget kan foreta undersøkelser i virksomheten hvis det er nødvendig.

Kommunestyret og fylkestinget kan fastsette regler om kontrollutvalgets kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper som er nevnt i første ledd, og om hvilke dokumenter mv. som skal sendes til kontrollutvalget.

Kontrollutvalget skal varsles om møter i generalforsamling, representantskap og tilsvarende organer og har rett til å være til stede i disse møtene.

Kontrollutvalgets innsynsrett og rett til å foreta undersøkelser etter første og andre ledd gjelder på tilsvarende måte overfor andre virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen eller fylkeskommunen. Innsynet og undersøkelsene skal imidlertid bare omfatte det som er nødvendig for å undersøke om kontrakten blir oppfylt.

.....

Kapittel 26. Eierstyring

§ 26-1.*Eierskapsmelding*

Kommuner og fylkeskommuner skal minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv.

Eierskapsmeldingen skal inneholde

a) kommunens eller fylkeskommunens prinsipper for eierstyring
b) en oversikt over selskaper, kommunale eller fylkeskommunale foretak og andre virksomheter som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i
c) kommunens eller fylkeskommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene nevnt i bokstav b.

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon

FOR-2019-06-17-904

§ 4.*Kontrollutvalgets rapportering om forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller*

Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller og resultatet av dem.

Arkivsak-dok. 20/00256-2
Saksbehandler Kjell Tore Wirum

Saksgang	Møtedato
Kontrollutvalget i Enebakk kommune	29.10.2020

PS 39/20 REFERAT OG ORIENTERINGER

Forslag til vedtak/innstilling:

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Vedlegg:

Saksframstilling:

Referatsaker (RS):

Orienteringssaker (OS):

OS 23/20 **Protokoll Enebakk KU 17.09.2020** (vedlagt)
OS 24/20 **Vannområde Øyeren Årsmelding 2019** (vedlagt)
OS 25/20 **Vannområdet Morsa Årsmelding 2019** (vedlagt)
OS 26/20 **Oversikt over saker til behandling 2020,** pr 22.10.2020 (vedlagt)
OS 27/20 **Behandlede saker 2020,** pr 22.10.2020 (vedlagt)

MØTEPROTOKOLL

Kontrollutvalget i Enebakk kommune

Dato:	17.09.2020 kl. 18:30
Sted:	Kommunestyresalen, Enebakk rådhus
Arkivsak:	20/00231
Tilstede:	Johan Gerhard Ellingsen (V) leder, Lena Mjerskaug (H) nestleder, Thorvald Ungersness (Sp), Kai Roar Bergersen (FrP), Ingebjørg Lunde Brevig (SV)
Møtende varamedlemmer:	Ingen
Forfall:	Ingen
Administrasjonen:	Kjersti Øiseth, rådmann (under sak 26-30, 32) Marit L. Brenna, kommunalsjef Helse og omsorgsavdelingen (under sak 26, 27 og 32)
Viken kommunerevisjon IKS:	Steinar Neby, stedlig leder (under sak 26 – 30) Even Tveter, forvaltningsrevisor (under sak 26 – 30) Maria Ekman, forvaltnngsrevisor (under sak 26 – 30)
Andre:	Hans Kristian Solberg, ordfører (under sak 26 – 30, 32)
Protokollfører:	Kjell Tore Wirum, kontrollsekretær

Innkalling og dagsorden ble godkjent.
Behandlingsrekkefølge: sak 26 – 30, 32
Møtet ble lukket under en orientering under sak 32, jfr. Kommuneloven § 11-5 tredje ledd.

Enebakk, 17.09.2020

Johan G. Ellingsen/s./
Leder

Lena Mjerskaug/s./
Nestleder

SAKSKART			Side
Saker til behandling			
26/20	20/00255-1	Orientering om status for kommunens smittevernarbeid	3
27/20	20/00255-2	Orientering om status for gjenoppbygging av Familiens Hus / NAV	4
28/20	20/00268-2	Rapport om forenklet etterlevelseskontroll for 2019	5
29/20	20/00267-2	Revisjonens rapport pr 30.04.2020	6
30/20	20/00269-1	Risiko- og vesentlighetsvurdering - Enebakk kommune	7
31/20	20/00205-2	Budsjett for kontrollarbeidet 2021	8
32/20	20/00256-1	Referat og orienteringer	9
33/20	20/00274-1	Eventuelt	10

26/20 Orientering om status for kommunens smittevernarbeid

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Enebakk kommune	17.09.2020	26/20

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar saken til orientering.

Møtebehandling
Kommunalsjef Marit Brenna orienterte om status for kommunens smittevernarbeid, og svarte på spørsmål fra utvalgets medlemmer.
Rådmann Kjersti Øiseth supplerte.

Votering
Innstillingen ble enstemmig vedtatt (4 voterende)

Vedtak

Kontrollutvalget tar saken til orientering.

27/20 Orientering om status for gjenoppbygging av Familiens Hus / NAV

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Enebakk kommune	17.09.2020	27/20

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar saken til orientering.

Møtebehandling
Rådmann Kjersti Øiseth orienterte om status for gjenoppbyggingen.
Kommunen har som målsetting om at nytt bygg skal være ferdigstilt i 2022.

Votering
Innstillingen ble enstemmig vedtatt (5 voterende)

Vedtak

Kontrollutvalget tar saken til orientering.

28/20 Rapport om forenklet etterlevelseskontroll for 2019

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Enebakk kommune	17.09.2020	28/20

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar rapport om forenklet etterlevelseskontroll for 2019, til orientering.

Møtebehandling
Stedlig leder Steinar Neby redegjorde for revisors attestasjonsuttalelse og svarte på spørsmål fra utvalgets medlemmer.

Votering
Innstillingen ble enstemmig vedtatt (5 voterende)

Vedtak

Kontrollutvalget tar rapport om forenklet etterlevelseskontroll for 2019, til orientering.

29/20 Revisjonens rapport pr 30.04.2020

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Enebakk kommune	17.09.2020	29/20

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar revisjonens rapport pr 30.04.2020, til orientering.

Møtebehandling
Stedlig leder Steinar Neby orienterte.

Votering
Innstillingen ble enstemmig vedtatt (5 voterende)

Vedtak

Kontrollutvalget tar revisjonens rapport pr 30.04.2020, til orientering.

30/20 Risiko- og vesentlighetsvurdering - Enebakk kommune

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Enebakk kommune	17.09.2020	30/20

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget ber sekretariatet på bakgrunn av risiko- og vesentlighetsvurderingen av Enebakk kommune, om å utarbeide følgende:
   1) Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024
   2) Plan for eierskapskontroll 2020-2024
2. Kontrollutvalget ber om at planene legges frem i neste møte.

Møtebehandling
Leder innledet.
Forvaltningsrevisor Even Tveter presenterte risiko- og vesentlighetsvurderingen og svarte på spørsmål fra utvalgets medlemmer.
Rådmann Kjersti Øiseth supplerte.

Kontrollutvalget diskuterte og kom med innspill på aktuelle forvaltningsrevisjonsprosjekt.

Votering
Innstillingen ble enstemmig vedtatt (5 voterende)

Vedtak

1. Kontrollutvalget ber sekretariatet på bakgrunn av risiko- og vesentlighetsvurderingen av Enebakk kommune, om å utarbeide følgende:
   1) Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024
   2) Plan for eierskapskontroll 2020-2024
2. Kontrollutvalget ber om at planene legges frem i neste møte.

31/20 Budsjett for kontrollarbeidet 2021

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Enebakk kommune	17.09.2020	31/20

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget anbefaler at kr 1.205.800,- bevilges som budsjettramme for kontrollarbeidet for 2021.

	Budsjett 2021
Kontrollutvalget	120.800
Sekretariatet	240.000
Revisjonen	845.000
Sum for kontrollarbeidet	**1.205.800**

2. Kontrollutvalgets oversender saken til rådmann for videre behandling i formannskapet og kommunestyret. Kontrollutvalgets forslag følger formannskapets innstilling til kommunestyret.

Møtebehandling
Sekretær svarte på spørsmål fra utvalgets medlemmer.

Budsjettet ble endret i samsvar med de merknader som fremkom i møtet.

Votering
Omforent forslag ble enstemmig vedtatt. (5 voterende)

Vedtak

1. Kontrollutvalget anbefaler at kr 1.196.800,- bevilges som budsjettramme for kontrollarbeidet for 2021.

	Budsjett 2021
Kontrollutvalget	111.800
Sekretariatet	240.000
Revisjonen	845.000
Sum for kontrollarbeidet	**1.196.800**

2. Kontrollutvalgets oversender saken til rådmann for videre behandling i formannskapet og kommunestyret. Kontrollutvalgets forslag følger formannskapets innstilling til kommunestyret.

32/20 Referat og orienteringer

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Enebakk kommune	17.09.2020	32/20

Forslag til vedtak/innstilling:

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Møtebehandling

Leder viste til referat- og orienteringssakene.

Referatsaker (RS):

RS 08/20 **Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport - mobbing i skolen i Enebakk kommune**, saksprotokoll KST sak 45/20

RS 09/20 **Kontrollutvalgets årsrapport 2019,** saksprotokoll KST sak 50/20

Orienteringssaker (OS):

OS 18/20 **Protokoll Enebakk KU 04.06.2020**

OS 19/20 **1. Tertialrapport 2020 Enebakk kommune**

OS 20/20 **Rapport om utredning av organisering drift og vedlikehold av veier og grøntanlegg**

OS 21/20 **Oppvekstprofil 2020 Enebakk kommune**

OS 22/20 **Oversikt over saker til behandling 2020**, pr 10.09.2020

OS 23/20 **Henstilling til kontrollutvalget (UNNTATT OFFENTLIGHET)**
Møtet ble lukket under orienteringen, jfr. Kommuneloven § 11-5 tredje ledd

Votering

Innstillingen ble enstemmig vedtatt (5 voterende)

Vedtak

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

33/20 Eventuelt

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Enebakk kommune	17.09.2020	33/20

Forslag til vedtak/innstilling:

.

Møtebehandling
Ingen nye saker.

Votering

Vedtak

Møtet hevet kl. 21:38

VANNOMRÅDE ØYEREN

Øyeren ved Sandstangen. Foto: Helge Kiland.

Årsmelding 2019

Versjon 1 - 29.05.2020

Innhold

1. FORORD 3
2. OM VANNOMRÅDET 4
3. ORGANISASJONEN 5
3.1Vannområdets organisering 5
3.2 Vannområdegruppenes sammensetning i 2019 5
3.3 Avholdte møter og aktiviteter 2019 7
4. HOVEDFOKUS OG STATUS FOR ÅRET 2019 9
5. ØKONOMI - INNTEKTER OG FORBRUK 13
5.1 Bruk av økonomiske tilskudd fra eksterne kilder 14
6. VESENTLIGE UTFORDRINGER 15
6.1 Hovedutfordringer 15
6.2 Brukerinteresser og interessemotsetninger 15

1. Forord

Vannområde Øyeren er et interkommunalt samarbeid som ble etablert i 2012 på bakgrunn av implementeringen av EU's Vannrammedirektiv og vannforskriften. I tråd med vannforskriften er vannområdets hovedmålsetning å arbeide for å «…sikre helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene» (vannforskriftens §-1). Videre skal vannets tilstand beskyttes mot forringelse, og om nødvendig forbedres eller gjenopprettes slik at god økologisk og kjemisk tilstand oppnås. En viktig del av arbeidet er å gjennomføre kontinuerlige vurderinger av behov for tiltak for ett bedre vannmiljø. Vannområdet skal, slik som alle andre vannområdene i Norge, bidra med bakgrunnsinformasjon til regional vannforvaltningsplaner. Regional plan for vannforvaltning i vannregion Glomma 2016- 2021 ble vedtatt at Klima- og miljødepartementet 1. juli 2016. Forvaltningsplanen omfatter også ett tiltaksprogram. Alle foreslåtte tiltak skal vurderes og iverksettes med mål om å oppnå miljømålene for vannforekomstene.

«Miljømålene i forvaltningsplanen skal legges til grunn for kommunal, regional og statlig planlegging og virksomhet i vannregionen. Planen gir føringer til kommunene i vannregionen, og skal bidra til å samordne og styre arealbruken på tvers av kommune- og fylkesgrensene. Dersom miljømålene fravikes gir dette grunnlag for å fremme innsigelse etter plan- og bygningsloven».

- Sitat fra Regional plan for vannforvaltning i vannregion Glomma 2016-2021

Jernbanebrua over Glomma ved Fetsund. Foto: Kristian Moseby

2. Om vannområdet

Vannområde Øyeren (*figur 1*) er et av Norges 101 vannområder og er en del av Vannregion Glomma. Vannområdet strekker seg over 1285 km^2, og er innom tre fylker (Akershus, Hedmark og Østfold) og 13 kommuner (*tabell 1*). Per tid er vannområdet delt inn i 55 forvaltningsenheter, såkalte vannforekomster (*punkt. 7*). Disse inndelingene omfatter elver og bekker, innsjøer og grunnvann og er avgrenset etter hvor vannet renner (nedslagsfelt).

Vannområde Øyeren er ett av Norges mest artsrike og komplekse vannområder. Innsjøer, bekker og elver fordeler seg over skogkledde åser med skrint jordsmonn og harde, kalkfattige bergarter og nedover mot åpent kultur- og jordbrukslandskap med marin leirgrunn. Øyeren er Norges niende største innsjø og er sammen med Glomma hovedresipientene i vannområdet. Øyeren er regulert (2,4 meter) og er dominert av vannmassene som tilføres fra Glomma. Grunnet Glommas størrelse og vannføring skiftes alt vann i Øyeren ut omtrent hver 20 dag. Nordre Øyeren danner Nord-Europas største innlandsdelta. Dette våtmarksområdet har fått RAMSAR-vernestatus som internasjonalt viktig for våtmarksfugl. Her finnes også Nordens rikeste ferskvannsflora- og et usedvanlig rikt dyreliv hvor det er registrert hele 107 rødlistearter. I tillegg har Øyeren Norges rikeste fiskefauna, der det har vært registrert 25 arter. I vannområdet finnes det ni større drikkevannskilder som til sammen forsyner omtrent 250.000 personer. Området er mye brukt til rekreasjons- og friluftsaktiviteter, eksempelvis ett tyvetalls badeplasser.

***Tabell 1**- Deltakerkommunenes prosentvise arealandeler i vannområde Øyeren.*

Kommune	Areal	Innbyggere	Dyrket areal
Aurskog-Høland	3	0,3	1
Eidsberg	0,5	0,2	0,2
Eidsvoll	2	0	0
Enebakk	11	10	7
Fet	11	16	5
Nes	35	28	37
Nord-Odal	3	0	0
Rælingen	3	2	1
Spydeberg	0,5	0,04	0,2
Sør-Odal	2	0,1	1
Sørum	13	18	19
Trøgstad	7	6	11
Ullensaker	10	19	17
	100	100	100

***Figur 1** – Kart over utvalgte verneverdier og brukerinteresser i vannområde Øyeren. Kilde for bakgrunnskart: GEOVEKST*

3. Organisasjonen

3.1Vannområdets organisering

Vannområdet ble formelt konstituert 4.januar 2012. Det ble besluttet å organisere vannområdearbeidet basert på 6 ulike grupper (*figur 2*). Styringsgruppa (vannområdeutvalget) ledes av deltakerkommunenes ordførere/varaordførere. I tillegg deltar en politisk representant fra Akershus fylkeskommune, som er delegert vannregionmyndighet (opprinnelig Østfold FK) for vannområde Øyeren. Fylkesmannen i Oslo og Akershus deltar som fagansvarlig for arbeidet. I tillegg inviteres Fylkesmannen i Østfold og Fylkesmannen i Hedmark. Vannområdeutvalgets oppgave er å legge premisser for vannområdearbeidet etter føringer fra Vannregionmyndigheten, og forankre viktige milepæler i sine respektive kommuner. Videre fordeles ansvaret på vannområdets prosjektgruppe, samt tre faggrupper med fagkompetanse innen økologi, vann og avløp og landbruk. Det er i tillegg planlagt å sikre medvirkning ved å opprette en aktiv referansegruppe som er åpen for alle. Referansegruppa er per tid ikke operativ. Det er ansatt en daglig leder i 100 % stilling som koordinerer arbeidet.

***Figur 2** – Organisasjonskart for vannområde Øyeren*

3.2 Vannområdegruppenes sammensetning i 2019

***Tabell 2** – Sammensetning av vannområdeutvalg for Vannområde Øyeren 2019.*

Medlem	Representant
Trøgstad[1]	**Tor Melvold**, varaordfører
Nes[1]	**Grete Sjøli**[3]**,** ordfører, leder
Enebakk[1]	**Øystein Slette,** ordfører, f.o.m. 4.11.2019: **Hans Kristian Solberg**
Fet[1]	**John Harry Skoglund,** ordfører
Rælingen[1]	**Øivind Sand,** ordfører, fom 13.2.2019: **Hans Otto Tomter**,
Sørum[1]	**Anette C. Elseth,** varaordfører
Ullensaker[1]	**Willy Kvilten**[4]**,** varaordfører, fom. 15.10.2019 **Lars Halvor Stokstad Oserud**
Akershus Fylkeskommune[1]	**Eirik Bøe,** fylkespolitiker
Fylkesmannen Oslo og Viken[1]	**Trond Løfsgaard,** underdirektør
Vannområde Øyeren[1]	**Kristian Moseby,** daglig leder, sekretær
Eidsberg[2]	**Anne Borger Mysen**, representant KST
Spydeberg[2]	**Petter Schou,** ordfører
Sør-Odal[2]	**Knut Hvithammer,** ordfører
Nord-Odal[2]	**Lise Selnes,** ordfører
Eidsvoll[2]	**John-Erik Vika,** ordfører
Aurskog-Høland[2]	**Trond Syversen,** teknisk drift
Fylkesmannen Østfold[2]	**Håvard Hornnæs,** seniorrådgiver
Fylkesmannen Hedmark[2]	**Ragnhild Skogsrud,** overingeniør

[1]Faste representanter, [2]Inviteres og deltar ved behov, [3]leder, [4]nestleder.

Administrativ prosjektgruppe:
» Knut Baastad, Trøgstad kommune
» Stein Rosten, Enebakk kommune
» Arne Aukland, Fet kommune
» Thomas L. Sørby/ Henrik Langbråthen (fom. mai 2019), Nes kommune
» Linda Grimsgaard, Rælingen kommune
» Heidi Nyland, Sørum kommune
» Kjersti Enger Dybendahl, Ullensaker kommune
» Estrella Fernandez, Akershus Fylkeskommune (fom. feb.2019)
» Simon Haraldsen, Fylkesmannen i Oslo og Akershus
» Kristian Moseby, daglig leder vannområde Øyeren

Inviteres, deltar ved behov:
» Trond Syversen, Aurskog-Høland kommune
» Wenche Myhrvold Olsen, Eidsberg kommune
» Tor Fodstad, Eidsvoll kommune
» Rune Skolbekken, Nord-Odal kommune
» Synne Lømo, Spydeberg kommune
» Ingeborg Åsvangen, Sør-Odal kommune
» Håvard Hornnæs, Fylkesmannen i Østfold
» Ragnhild Skogsrud, Fylkesmannen i Hedmark
» Ola Rosing Eide, Statens Vegvesen Region Øst
» Ingrid Haug, Norges vassdrags- og energidirektorat
» Sarita Winsevik, Mattilsynet

Faggruppe Landbruk:
» Torunn Hoel, Sørum kommune
» Dag Snorre Andersson, Enebakk kommune
» Ann Kathrine Kristensen, Fet kommune
» Gry Asp Solstad/ Pernille Aker (fom. aug 2019) Nes kommune
» Ida Marie Frantzen Gjersem, Rælingen kommune
» Johannes Martin Eriksen Trøgstad kommune, fungerende leder
» Mina Lisa Schou, Ullensaker kommune
» Aase Maren Øiestad Hesleskaug, Østfold Bondelag
» Terje Fossen-Hellesjø / Anders Klaseie/ Simen Solbakken, Akershus bondelag
» Kari Engmark, Fylkesmannen i Oslo og Akershus
» Kristian Moseby, sekretær / daglig leder vannområde

Inviteres, deltar ved behov:
»Trond Syversen, Aurskog Høland kommune
» Hilde Riddervold Enger, Eidsberg kommune
»Dag Oppsahl, Eidsvoll kommune
» Anne Marit Ness, Spydeberg kommune
» Rune Skolbekken, Nor-Odal kommune
» Ingeborg Åsvangen, Sør-Odal kommune
» Estrella Fernandez, Akershus Fylkeskommune (fom. Feb 2019)
» Håvard Hornnæs, Fylkesmannen i Østfold
» Ragnhild Skogsrud, Fylkesmannen i Hedmark
» Ludvig Bjerke-Narud, Hedmark bondelag
» Helene Gabestad, Østfold Fylkeskommune

Faggruppe Vann og Avløp:
» Thomas L. Sørby/ Henrik Langbråthen (fom. mai 2019) Liv Thea Hanestad (fom okt 2019) Nes kommune
» Kjersti Enger Dybendahl, Ullensaker kommune
» Liv Thea Hanestad/ Vilde Jørdre Øybekk (fom aug 2019) Sørum kommune
» Anne Marie Heidenreich, Enebakk kommune
» Mina Rahimzaie, Fet kommune
» Linda Grimsgaard, Rælingen kommune
» Heidi Gillingsrud Haakaas, Trøgstad kommune
» Simon Haraldsen, Fylkesmannen i Oslo og Akershus
» Kristian Moseby, sekretær / daglig leder vannområde

Inviteres, deltar ved behov:
» Trond Syversen, Aurskog-Høland kommune
» Wenche Myhrvold Olsen, Eidsberg kommune
» Solveig Fagerli, Eidsvoll kommune
» Rune Skolbekken, Nord-Odal kommune
» Synne Lømo, Spydeberg kommune
» Roar Yri, Sør-Odal kommune
» Håvard Hornnæs, Fylkesmannen i Østfold
» Ragnhild Skogsrud, Fylkesmannen i Hedmark
» Estrella Fernandez, Akershus Fylkeskommune (fom. 1.2.2019)
» Helene Gabestad, Østfold Fylkeskommune

Faggruppe Økologi:
» Linda Grimsgaard, leder, Rælingen kommune
» Stein Rosten, Enebakk kommune)
» Arne Aukland, Fet kommune
» Henrik Langbråten, Nes kommune
» Eli Tangen Eggum, Sørum kommune
» Knut Baastad, Trøgstad kommune
» Kjersti Enger Dybendahl, Ullensaker kommune
» Hedvig Sterri, Fylkesmannen i Oslo og Akershus
» Helene Gabestad, Østfold Fylkeskommune
» Kristian Moseby, sekretær / daglig leder vannområde

Inviteres, deltar ved behov:
» Wenche Myhrvold Olsen, Eidsberg kommune
» Tor Fodstad, Eidsvoll kommune
» Rune Skolbekken, Nord-Odal kommune
» Synne Lømo, Spydeberg kommune
» Ingeborg Åsvangen, Sør-Odal kommune
» Håvard Hornnæs, Fylkesmannen i Østfold
» Ragnhild Skogsrud, Fylkesmannen i Hedmark
» Ola Rosing Eide, Statens Vegvesen region øst
» Ingrid Haug, Norges vassdrags- og energidirektorat
» Estrella Fernandez, Akershus Fylkeskommune (fom. Feb 2019)
» Helene Gabestad, Østfold Fylkeskommune

3.3 Avholdte møter og aktiviteter 2019

Oversikt over interne møter og aktiviteter er vist i tabell 3. Det har i 2019 vært høyt aktivitetsnivå og totalt sett vesentlig flere møter enn i 2018. Det høye antallet skyldes at det er medregnet endel møter med kort varighet og at det har vært behov for flere møtearenaer med kommunene hver for seg. Enkelte av prosjektene i 2019 (blant annet; rullering av forvaltningsplan for planperiode 2022 - 2027, revisjon av mandat, anbudsbudskonkurranse overvåkning og revisjon av nettsider har omfattet en vesentlig del av møtene). Det ble avholdt tre møter i både styringsgruppa, prosjektgruppa og faggruppe landbruk og to møter i faggruppe økologi. Det ble avholdt ett møte i faggruppe avløp. Utover de ordinære gruppene har hoveddelen av møtene omfattet arbeidsmøter i tilknytning til ulike prosjekter eller delmål som vannområdet har jobbet mot. Se kapitel 4. Hovedfokus i 2019 for ytterligere detaljer.

Tabell 3 *– Antall interne møter og aktiviteter vannområde Øyeren 2019. NB! Stor variasjon i møtevarighet.*

	Antall	Beskrivelse
Ordinære gruppemøter		
Styringsgruppa	3	Ordinære møter
Prosjektgruppa	3	Ordinære møter
Faggruppe landbruk	3	Ordinære møter
Faggruppe vann og avløp	1	Ordinære møter
Faggruppe økologi	2	Ordinære møter
Arbeidsmøter		
Styringsgruppeleder og faggruppeledere	16	
Overvåkning/Vann-Nett	11	COWI, Norconsult, NIBIO, Fylkesmannen, Anbudsgruppe, ØRIK
Diverse temaer Landbruk	5	Landbrukskontor, Miljøråd, fangdamprosjekt
Diverse temaer Avløp	0	Ivaretatt gjennom faggruppemøte/ e-post/telefon
Diverse prosjekter vannområde Øyeren	4	NIBIO, Enebakk, Fylkesmannen
Revisjon av nettside vannområde Øyeren	15	Arbeidsgruppe
Regnskap	3	Status og gjennomgang
Mandat	8	Interne og eksterne
Møter ifm dokumentet hovedutfordringer	7	Kommunevis
Orientering kommunestyre/ politiske utvalg[1,2]	3	Nes klima- og miljøutvalget, Ullensaker KST, Enebakk klima- og miljøutvalget
Seminar	0	
Folkemøte/medvirkning	3	Møter ifm miljøråd Nes kommune, folkemøter spredt avløp Nes[2]

Kommunevise møter	13	Statusmøte Ullensaker[2], møter tiltaksprogram for hver kommune, avklaring Lillestrøm og Indre Østfold,
Kurs	0	
Befaring/ studietur	2	Rømua, Treplanteprosjekt Våler
Totalt	**102**	

[1]*Aktiviteten er gjennomført i samarbeid med nærliggende vannområder for noen aktiviteter også med eksterne fagressurser.*
[2]*Vannområdet holdt innlegg.*

Deltakelse på eksterne arrangementer er vist i tabell 4. Vannområdet også i 2019 deltatt på mange eksterne aktiviteter. Sammenlignet med 2018 er antall møter noe lavere i 2019. I omfang har det medgått mest tid til arbeidsmøter med ulike samarbeidspartnerne i forbindelse med oppfølging av eksterne prosjekter eller arbeidsgrupper og samarbeid og koordinering med nærliggende vannområder. Det ble i samarbeid med nærliggende vannområder gjennomført en studietur til Våler kommune i Morsa for å se på et prosjekt der det var plantet ut trær langs vassdrag (se bilde).

Tabell 4 *– Deltakelse på eksterne møter og aktiviteter i 2019.*

	Antall	Beskrivelse
Arbeidsmøter		
Arbeidsgrupper i tilknytning til prosjekter innen tema avløp	7	FOU prosjekter bedre drift og oppfølging av minirenseanlegg[1], lokal forskrift om mindre avløpsanlegg[1]
Arbeidsgrupper i tilknytning til prosjekter innen tema landbruk	5	Regionalt miljøprogram, spørreundersøkelse landbruk[1], reetablering kantsoner[1]
Diverse møter med nærliggende vannområder	13	Diverse arbeidsmøter
Dialogmøter	4	Leverandører av IT systemer innenfor avløp[1], NIBIO

Fagsamling/seminar	3	Fagsamling vannområdekoordinatorer, Seminar miljøgifter, PURA seminar
Forelesning / innlegg	5	NMBU - Vann 220, Trøgstad bondelag, Seminar vannforeningen om bakterier i vannforvaltning, Landbruksdirektoratets fagkonferanse, Nordisk vannmiljøkonferanse
Møter innkalt av Vannregionregion-myndigheten for Glomma	5	Prosjektlederforum vannregion Glomma + vannregionutvalgsmøte + tiltaksmøter samferdsel og NVE
Møte om tiltak NVE/Fylkesmannen	1	Tiltak regulerte vassdrag
Kurs	2	Kurs Miljødirektoratet tiltakskostnader, prosjektledelse
Miljødirektoratet	3	Prosjekt Case Øyeren[1] og dialog om presentasjon
Totalt	**48**	

[1]*Vannområdet har bidratt med planlegging eller gjennomføring av aktiviteten*

4. Hovedfokus og status for året 2019

Vannområdets hovedoppgave har vært å bidra til revidering og oppdatering av regional vannforvaltningsplan for vannregion innlandet og Viken for kommende planperiode 2022 - 2027. Det er de enkelte sektormyndighetene som skal følge opp tiltaksprogrammet og skal fatte vedtak om gjennomføring av tiltak etter eget sektorlovverk. I mars 2019 kom det tydelige nasjonale føringer fra Klima- og Miljødepartementet (KLD) for det kommende planarbeidet. Vannområdet har dermed jobbet tett med nærliggende vannområder slik at planarbeidet på nasjonalt og regionalt nivå følges opp. I tillegg til de nasjonale målsetningene har vannområdet samarbeidet med andre om flere ulike prosjekter, hvorav flere vil ha stor overføringsverdi til både kommuner og andre vannområdet.

Vannområdets faggrupper og prosjektgruppe har i tillegg til planarbeidet gjennomført oppgaver som følger av vannområdets arbeidsplan. I denne er det listet opp ulike aktiviteter delmål og tiltak i faggruppenes egne tiltakslister. Hver faggruppe har hatt fokus på dagsaktuelle temaer innen egne fagområder og har enten fulgt opp pågående prosjekter eller jobbet for å igangsette nye delprosjekter. I det følgende listes det opp utvalgte temaer som har vært i fokus i de ulike gruppene i 2019:

Landbruk

I faggruppa har det vært tatt opp flere viktige temaer og vurdert tiltak i forbindelse med oppdateringen av regional plan for vannforvaltning og tiltaksprogram. Faggruppas liste over foreslåtte og planlagte tiltak ble revidert. Et sentralt tema for gruppa har vært oppslutningen rundt Regionalt miljøprogram og Fylkesmannens høring av forslag til miljøkrav. Det har blitt utarbeidet kommunevise notater som grunnlag for faglige innspill til høringen og drøftet hvordan det bør jobbes med utadrettet informasjon. I samarbeid med de nærliggende vannområdene Leira-Nitelva og Hurdal-Vorma ble det laget et fakttark om grassoner som positivt tiltak mot erosjon og gunstig for pollinerende insekter (se utsnitt fra deler av faktaarket lenger ned).

Som tidligere år har vannområdet gjennomført gratis miljørådgivning for gårdbrukere. Prosjektet ble gjennomført av Norsk Landbruksrådgivning Øst og kommunen og finansiert med støtte fra Klima- og miljøprogrammet. I 2019 ble alle gårdbrukere i Nes kommune med avrenning til Rømuavassdraget

invitert. Til sammen fikk man gjennom prosjektet informert 20 gårdbrukere, hvorav 13 deltok på rådgivningsdelen. Gjennom miljørådgivningsprosjektene 2015 til 2019 i vannområdets regi har det totalt deltatt 160 gårdbrukere på møter og det er gitt miljøråd til 116 av disse. I vannområde Øyeren er det omtrent 850 aktive landbruksforetak.

Foto: NLR Øst

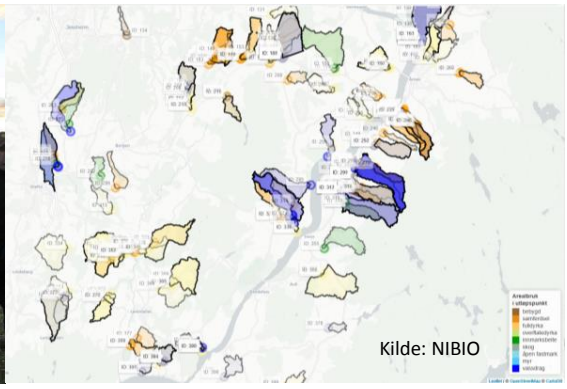
Kilde: NIBIO

Følgende har også vært tema i møtene; resultater fra fekal kildesporing, gjødselhåndtering fra husdyr og spesielt hest, regler og oppfølging i forbindelse med terrenginngrep og hogst i kantsoner og nærme vassdrag. I samarbeid med NIBIO ble det gjennomført befaringer i prosjekt fordrøyning av vann fra skog og det jobbes mot at det i 2020 trolig blir bygget en fordrøyningsdam. NIBIO bisto også vannområdet med å videreutvikle et kart med forslag til hvor det kan være aktuelt å anlegge fangdammer for å holde tilbake jord som ellers ville erodere og tilføres vassdragene. I 2019 fikk vannområdet sammen med vannområdene Haldenvassdraget, Morsa og Glomma Sør midler gjennom Klima- og miljøprogrammet til å reetablere kantvegetasjon langs vassdrag. Utplanting av trær vil starte våren 2020. De samme vannområdene fikk også tilskudd til å gjennomføre en spørreundersøkelse om hva som motiverer gårdbrukere til å gjennomføre miljøtiltak. Spørreundersøkelsen ble utarbeidet av NIBIO og sendt ut på slutten av året 2019. Prosjektet blir rapportert i 2020.

Avløp

I 2019 har det som nevnt tidligere blitt avholdt noe færre møter i faggruppe avløp. Det har blitt jobbet med å gi faglige innspill til oppdatering av tiltaksprogram og forvaltningsplanen. Som en del av dette arbeidet ble også faggruppas liste over foreslåtte og planlagte tiltak revidert. Det har vært tatt opp som tema resultater fra tilsyn av mindre avløpsanlegg og diskusjoner om hvordan kommunene kan drive tilsyn. I 2019 ble Heidi Haakaas (Indre Østfold kommune, daværende Trøgstad kommune) valgt som ny leder av faggruppa.

I samarbeid med vannområdene Haldenvassdraget, Morsa og Glomma sør har vannområdet i 2019 jobbet med flere prosjekter med tema mindre avløpsanlegg. Det ble blant annet jobbet med følgende prosjekter; bedre verktøy for rapportering og avviksbehandling og forenklet tilstandsvurdering ved bruk av surrogatparametere, hvor sistnevnte skal rapporteres i 2020. Vannområdene startet i 2019 opp arbeidet med å utarbeide forslag til ny lokal forskrift om mindre avløpsanlegg. Et viktig mål for dette prosjektet var å oppdatere forskriftene i forhold til nytt kunnskapsgrunnlag og om mulig harmonisere forskriftene på tvers av flest mulig kommuner. Forslag til forskrift sendes kommunene sommeren 2020. De to nevnte prosjektene har blitt gjennomført av COWI og Eikum Miljøteknologi og er finansiert med støtte fra Miljødirektoratet.

Faggruppe økologi

En viktig oppgave for faggruppe økologi, men også prosjektgruppa, har vært overordnede vurderinger av kunnskapsgrunnlaget, spesielt med hensyn til status for vassdragene og tiltaksbehov på tvers av sektorer og fagområder. Vannområdet har siden 2015 gjennomført systematisk overvåkning av en rekke vassdrag. I 2019 bidro faggruppe økologi til å forberede og gjennomføre anbudskonkurranse om ny rammeavtale for overvåkning. Ny avtale ble inngått med COWI desember 2019. Faggruppa har ellers bidratt med faglige innspill til utarbeidelse av rapporter for overvåkning 2018. Det har ellers blitt behandlet følgende saker; opprettelse av vannføringsstasjon, status for overvåkningen 2015 til 2018, justering av overvåkningsprogram, fekal kildesporing og mikroplast.

Overvåkning av vassdragene

Det ble i 2019 gjennomført en betydelig vassdragsovervåkning i samråd med Fylkesmannens anbefalinger. På vegne av vannområdet var Norconsult ansvarlig for innhenting og analyse av vannprøver ved 37 ulike bekker og elver. I 2019 gjennomførte Faun naturforvaltning AS på vegne av vannområdet overvåkning av innsjøen Øyeren. Overvåkningen av elvene ble finansiert av kommunene og Fylkesmannen i Oslo og Viken. Overvåkning av Øyeren ble finansiert av Fylkesmannen i Oslo Viken. Rapport for prosjektene vil gjøres tilgjengelige på vannområdets nettsider www.vo-øyeren.no. Resultatene viser at det fortsatt er en stor andel av vannforekomstene hvor det er behov for tiltak for å oppnå miljømålene (se også kapitel 7). Bilder fra feltarbeid og publikum (se bilde) viser at både forsøpling og forurensning er viktige tiltaksområder.

Forsøpling på en strand i søndre del av Øyeren september 2019. Foto: Trond-Erik Hansen Bjørnstad.

Prosjektgruppa og styringsgruppa

Prosjektgruppa har i 2019 fulgt opp bestillinger fra styringsgruppa og forberedt saker. Det ble i løpet av året lagt ned et betydelig arbeid i arbeidsgrupper og i prosjekt- og styringsgruppa for å revidere vannområdets mandat. Styringsgruppa behandlet ved flere anledninger rammer og utkast til mandat. Endelig mandat ble godkjent 19.6.2019 med oppfordring om politisk forankring i kommunene. Prosjektgruppa har forberedt og bidratt til gjennomføring av kommunevise møter der formålet var å

sette fokus på vannforvaltning og forberedelser til rullering av regional vannforvaltningsplan. Gruppa har hatt innledende diskusjoner om hensynssoner langs vassdrag i reguleringsplaner, noe som også vil stå på dagsorden i 2020.

Det har fra både styringsgruppa og prosjektgruppa kommet innspill til pågående revisjon av vannområdets nettsider, som vil bli ferdigstilt i 2020. Styringsgruppa vedtok rammer for et prosjekt om edelkreps. Det ble jobbet videre med finansiering og gjennomføring av prosjektet. Følgende har også vært tema i både styringsgruppa og prosjektgruppa; nasjonale føringer for vannforvaltningsarbeidet, status for vassdragenes tilstand og tiltaksbehov, regionalt miljøprogram i landbruket, aktuelle saker om vannforvaltning til politisk behandling og prosess for oppdatering av regional plan for vannforvaltning.

Utadrettet informasjon om vannområdets arbeid og erfaringsutveksling

Vannområde Øyeren har ved flere anledninger bidratt med å dele erfaringer og informasjon om vannområdearbeidet. Det har i 2019 blitt holdt 13 innlegg eller foredrag i ulike fora, både av faglig karakter, åpne folkemøter og politiske arenaer. Vannområdet utarbeidet i 2019 et fakttaark rettet mot gårdbrukere. Det har også blitt lagt ned et betydelig arbeid med å revidere vannområdets nettsider, men sluttføring av denne vil bli i 2020.

Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma · VANNOMRÅDE ØYEREN · VANNOMRÅDE LEIRA-NITELVA

Faktaark april 2019

Landbruket kan hjelpe insektene og vannmiljøet

Foto: Helge B. Pedersen.

Mange er bekymret over tilbakegangen av insekter over hele verden. Bønder kan nå få støtte til å tilrettelegge for insektene gjennom tilskuddsordningene i regionalt miljøprogram (RMP). Soner for pollinerende insekter kan etableres i grasdekte soner i åkeren.

Vil du gjøre noe som virkelig nytter?

Etabler grassoner – enkle tiltak med god effekt.

Grassoner – enkle tiltak med god effekt

Vegetasjonssoner langs vassdrag eller grasdekte vannveier i dråg isådd pollinatorvennlige frøblandinger bidrar til å bedre forholdene for insektene, og samtidig er tiltaket svært effektivt for å redusere tap av jord og fosfor til vassdrag. Blomstene gir mat for insekter og grasdekket filtrerer og renser overflate-avrenning. Grasdekte soner i dråg og mot vassdrag er ett av de mest effektive tiltakene for å redusere over-flateavrenning, opp mot 100 % rense-effekt for jord og 90 % renseeffekt for fosfor. Det gis tilskudd til grasdekte soner gjennom RMP.

Foto: Helge B. Pedersen.

Miljøtilpasset jordarbeiding

La åkeren overvintre i stubb på de mest kritiske arealene

Overflateavrenning av vann over jordbruksareal gir erosjon av jord og fosfor til bekker og elver, spesielt vinter-vårperioden og høsten. Et plantedekke på arealene gjennom vinteren vil beskytte mot erosjon. Gjennom RMP gis det tilskudd i alle erosjonsklasser til ingen jordbearbeid-ing om høsten. Tilskudd til direktesådd høstkorn er også svært gunstig, til-skuddet og sparte kostnader til jord-arbeiding forsvarer minst 100 kg lavere avling.

Man bør alltid ta en vurdering om det er mulig å jordarbeide uten å bruke plog, spesielt om høsten. Spesielt på arealer som skal såes på våren er det gode grunner til å vurdere hvilken jordarbeidingsteknikk man velger. Forsøk med ulik jordarbeiding til høstkorn og vårkorn viser at det er mulig å oppnå gode avlinger også ved redusert eller ingen jordarbeiding.

Det bør også innarbeides som fast praksis at man ikke pløyer eller jord-arbeider drågene om høsten på arealer hvor det skal såes vårkorn. Det er tilstrekkelig å bruke såbedsharv i drågene på våren før såing. Dette sikrer at stubben fanger opp mye av matjorda som kommer med vannet og man unngår og få et 10-20 cm løst matjord-lag i dråga som forsvinner med høstregn og snøsmeltinga på våren. For områder med miljøkrav må det imidlertid være grasdekke i erosjons-utsatte dråg, her holder det ikke med kun stubb.

Jordart: Mellomleire	Høstkveite 2016	Jordart: Mellomleire	Vårbygg 2016
Jordarbeiding	avling	Jordarbeiding	avling
Pløying	897 kg	Vårpløying	570 kg
Direktesåing	882 kg	Direktesåing	630 kg
Harving Dyna Drive	1009 kg	Vårharving	654 kg
Harving Stubbharv	910 kg	Høstharving	662 kg

Kilde: NLR Øst forsøksmelding fra 2015 og 2016, feltvert Lars Kjuus, Nes på Romerike.

Faktaarket er utarbeidet av Vannområdet Øyeren og er ført i pennen av Ida Gjersem, Terje Fossen-Hellesjø og Kristian Moseby. Fylkesmannen i Oslo og Viken, faggruppe landbruk vannområde Øyeren, Line Gustavsen, Helge B Pedersen, Dag E. Opsahl og Johannes Martin Eriksen har bidratt med faglige innspill . Design og lay-out ved Kikkut AS og Line Gustavsen.

Ikke utførte aktiviteter

Vannområdet har utsatt følgende av de planlagte aktivitetene til 2020 eller senere: oppdatering av vassdragsvise faktaark /informasjonsfoldere, prosjekt om effekter av veisalting, opprettelse av vannføringsstasjon og studietur.

5. Økonomi - Inntekter og forbruk

Vannområde Øyeren	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019
Inntekter	Per 31.12.2018	Per 31.12.2019	
Tilskudd Fylkesmannen Ø	125 000	0	0
Tilskudd Fylkesmannen O-A[1]	415 000	723 000	680 000
Tilskudd Miljødirektoratet	350 000	0	0
Tilskudd Akershus Fylkeskommune	162 000	230 000	230 000
Tilskudd Østfold fylkeskommune + Statlige tilskudd fra Miljødirektoratet	245 834	322 606	300 000
Enebakk kommune[2]	77 500	98 500	98 500
Fet kommune[2]	119 000	143 000	143 000
Nes kommune[2]	237 000	298 000	298 000
Rælingen kommune[2]	43 500	52 000	52 000
Sørum kommune[2]	191 000	229 000	229 000
Trøgstad kommune[2]	83 000	105 000	105 000
Ullensaker kommune[2]	191 500	221 500	220 500
Refusjoner fra andre kommuner	0	0	0
Sykefravær refusjon/feriepenger av refusjon	0	0	0
Refundert mva	462 582	375 788	410 000
Totale inntekter	**2 702 916**	**2 798 394**	**2 766 000**
Bruk av fond (administrasjon)[3]	1 002 559	769 529	416 000
Bruk av fond (overvåkning)	662 868	0	0
Sum inntekter + bruk av fond	**4 368 343**	**3 567 923**	**3 182 000**
Utgifter			
Administrasjonskostnader			
Lønn inkl. sosiale utgifter	892 379	914 446	862 000
Godgjørelse til folkevalgte	0	0	15 000
Reiseutgifter (bil, fly, offentlig transport)	26 508	30 162	35 000
Kontorleie, print, telefon, bredbånd, medlemskap (Norsk Vannforening), aviser, forsinkelsesrenter	32 441	31 214	41 000
Kjøp av utstyr (PC, etc)[4]	6 116	1 071	30 000
Annonsering /drift av nettsider	12 735	12 580	10 000
Møteutgifter/opplæring (seminarer, kurs, bevertning, representasjon)[5]	35 401	24 940	120 000
Totale administrasjonskostnader	**1 005 579**	**1 014 413**	**1 113 000**
Annet forbruksmateriell (overvåkning)	216 413	210 869	224 000
Konsulenttjenester (overvåkning, veileder feilsøking avløpsnett, miljørådgivning...)[6]	1 627 520	1 160 068	1 230 000
Betalt mva	462 582	375 788	410 000
Totale utgifter	**3 312 094**	**2 761 138**	**2 977 000**
Avsatt til fond 31.12 (administrasjon)[3,6]	984 071	529 910	126 000
Avsatt til fond 31.12 (overvåkning)[3,6]	72 178	276 875	79 000
Sum utgifter + avsatt til fond	**4 368 343**	**3 567 923**	**3 182 000**
Saldo fond (administrasjon) per 1.1. påfølgende regnskapsår	1 405 093	1 225 275	
Saldo fond (overvåkning) per 1.1. påfølgende regnskapsår	89 557	306 630	

Fotnote 1 - Fom. 2019 FM Oslo og Viken. Tilskudd landbruk og miljøvernavd. etter søknad + overvåkning

Fotnote 2 - Pga ny rammeavtale i 2019 noe økte kostnader til overvåkning i forhold til 2018

Fotnote 3 – Fondsbruk og avsetning noe høyere enn budsjettert, lånt inntil refusjon fra kommuner

Fotnote 4 - Ikke påløpt utgifter for kjøp av PC

Fotnote 5 - Mindre utgifter enn budsjettert til seminar og foredragsholdere. Ikke avholdt studietur

Fotnote 6 – Prosjektvis gjennomgang i sak om økonomi og regnskap i styringsgruppemøte 10.6.2020.

5.1 Bruk av økonomiske tilskudd fra eksterne kilder

- **Tilsagnsbrev av 04.12.2019 fra Fylkesmannen i Oslo og Viken.** Bevilget tilskudd 150.000 kr til tiltaksrettet overvåkning. Midlene ble benyttet til å delfinansiere tiltaksrettet overvåkning 2019.
- **Tilsagnsbrev av 28.10.2019 fra Fylkesmannen i Oslo og Viken.** Bevilget tilskudd 395.000 kr. 300.000 kr til tiltaksrettet vassdragsovervåkning og 95.000 til overvåkning av Øyeren 2019. Midlene ble benyttet til å delfinansiere tiltaksrettet overvåkning og overvåkning av Øyeren i 2019.
- **Tilsagnsbrev av 31.03.2017 og vedtaksbrev av 14.09.2018 fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus gjennom klima- og miljøprogrammet.** Bevilget tilskudd 130.000 kr til miljørådgivning i landbruket. Prosjektet ble delvis gjennomført i Nes i 2017 og midler ble omfordelt til miljørådgivning i Sørum i 2018. Prosjektet er ble sluttført og rapportert mai 2019.
- **Tilsagnsbrev av 04.05.2018 og vedtaksbrev av 13.8.2019 fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus gjennom klima- og miljøprogrammet.** Bevilget tilskudd 60.000 til prosjekt kartlegging og rådgivning fangdammer vannområde Øyeren og 44 000 kr til utvidet prosjekt i 2019. Hovedprosjektet gjennomført i 2018 og rapportert i mai 2019. Utvidet prosjekt ble påbegynt 2019 og skal rapporteres 2020.
- **Tilsagnsbrev av 18.07.2019 fra Akershus fylkeskommune.** Bevilget tilskudd 230.000 kr til formidling og drift. Midlene ble benyttet til å delfinansiere vannområdekoodinatorstillingen, samt utvikling av nye nettsider for vannområde Øyeren.
- **Tilsagnsbrev av 8.5.2019 fra Østfold fylkeskommune (midler fra Miljødirektoratet).** Bevilget tilskudd 237.500 kr til organisering og kunnskapsinnhenting. Midlene ble benyttet til å delfinansiering av vannområdekoodinatorstillingen og vassdragsovervåkning 2019
- **Tilsagnsbrev av 18.11.2019 fra Østfold fylkeskommune.**
  Overføring resterende tilskuddsmidler vannregion Glomma 35.106 kr. Midlene ble benyttet til å delfinansiering av vannområdekoodinatorstillingen.
- **Tilsagn via e-post av 8.5.2019 fra Østfold fylkeskommune.**
  Bevilget tilskudd 50.000 kr til delfinansiering av kartløsning på vannområde Øyerens nettsider. Midlene ble benyttet til utvikling av kartløsning.
- **I tillegg kommer tilskudd til fellesprosjekter som håndteres av andre vannområder**

6. Vesentlige utfordringer

6.1 Hovedutfordringer

Våren 2019 var «hovedutfordringer i vannregion Glomma 2022-2027» på høring. Dokumentet beskriver vesentlig utfordringer for å oppnå miljømålene i vannforekomstene. De største utfordringene i vannområdet knytter seg til overgjødsling av næringssalter, partikler og bakterier (fosfor, nitrogen, organisk stoff og bakterier). Noe av næringssaltene blir tilført vassdragene delvis grunnet naturlige kilder som forvitring og erosjon av jordsmonn eksempelvis fosforrike leiravsetninger. Lokalt kan disse tilførslene være naturlige, men det er i flere områder tydelig at kanalisering, bekkelukking, planering og manglende fordrøyning av overvann fører til økt erosjon i bekke- og elveløpene. Totalt sett blir størstedelen av næringsstofforurensningen tilført ved menneskelig aktivitet, blant annet avløpsutslipp, avrenning fra jordbruksarealer, avrenning fra tette flater og industri.

Innen vannområdet bor drøyt det 60.000 innbyggere. Store deler av bebyggelsen er spredt og resulterer i at det per tid eksisterer omtrent 5400 spredte avløpsanlegg i området. Innen vannområdet finnes det per tid 6 renseanlegg over 500 personekvivalenter, i tillegg kommer utslipp fra renseanlegg i nærliggende vannområder. Avløpsutslipp fra overløp er i enkelte områder et problem lokalt ved store nedbørsmengder grunnet utilstrekkelig overvannshåndtering og innlekking av fremmedvann. Feilkoblinger er også et utbredt problem, der avløpsvann ledes inn på overvannsnett. Jordbruk er en viktig næring i vannområdet, der hele 23 % av områdets areal (300.000 dekar) er fulldyrket mark. I enkelte av vannområdets kommuner finnes store besetninger av husdyr der husdyrgjødsel kan være en forurensningskilde. Erosjon er lokalt et problem for landbruket blant annet på grunn av store utfordringer knyttet til hydrotekniske anlegg sammen med omfattende bakkeplanering på 1970-tallet. I nordre Øyeren skjer det årlige betydelige forandringer i deltaet knyttet til erosjon og sedimentering. Erosjonen er i stor grad styrt av vannets hastighet og varierende vannstander. Endret klima i form av økt nedbørsmengde – og intensitet kan skape store problemer for oppnåelse av vannkvalitetsmålene og for jordbrukets mål om økt matproduksjon. Innen de fleste tiltaksområder og sektorer er tilgjengelige økonomiske ressurser begrensende for tiltaksgjennomføringen. Bedre virkemidler, økte ressurser og større grad av statlig finansiering, samt økonomiske støtteordninger for tiltak vil være avgjørende for oppnåelse av miljømålene innen 2021.

Hvis vassdragene mottar for store tilførsler av næringsstoffer kan det forekomme oppblomstring av blågrønnbakterier. I juli 2019 ble en slik oppblomstring observert flere steder i Øyeren. Dette resulterte i advarsel mot bading, noe som er uvanlig for denne innsjøen. Foto: Tor-Ole Simensen

6.2 Brukerinteresser og interessemotsetninger

Det er mange ulike brukerinteresser knyttet til

vassdragene i vannområde Øyeren. Eksempelvis forsynes hele 250.000 personer av 11 drikkevannskilder innen vannområdet. Samtidig er vassdragene resipienter for ulike industrier og for avløpsvann fra omtrent 5400 avløpsanlegg. Området blir årlig brukt av anslagsvis 300.000 personer til fritidsaktiviteter som friluftsliv, fiske, og båtliv med mer. Innen vannområdet er Glomma og Øyeren regulert ved fire ulike elvekraftverk. I tillegg finnes fire kraftverk i mindre skala.

7. Tilstandsstatus for vannforekomstene

Fra 2015 til 2019 har vannområdet gjennomført en samordnet overvåkning på vegne av kommunene Nes, Ullensaker, Sørum, Fet, Rælingen, Enebakk og Trøgstad.
Rømua ved Lørenfallet i Sørum.
Foto: Kristian Moseby

Rapport for overvåkning 2019 ferdigstilles juni 2020. I 2019 ble det i henhold til planen gjennomført overvåkning av vannkjemiske kvalitetselementer i bekker og elver. De biologiske kvalitetselementene, bunnlevende dyr og alger prøvetas hvert 3 år, neste gang i 2021. Basert på vannkjemiske analyser i 2019 var det kun tre av de overvåkede lokalitetene som oppnådde god tilstand (*figur 5)*. Det er i vannområdet vesentlig flere vannforekomster enn de som fremkommer i figur 5, og flere av disse har god tilstand eller antas å nå god tilstand i neste planperiode, 2022 – 2027.

Enkelte vannforekomster er til tross for god eller svært god tilstand i risikogruppen. I vannområdet gjelder dette en del innsjøer. Flere av dem ligger i skogsområder uten vesentlig lokal eller menneskelig påvirkning, men hvor forsuring er en hovedpåvirkning. Enkelte av dem er derfor fremdeles avhengig av kalking for å opprettholde dagens (gode) tilstand. I noen vannforekomster kan planlagte eller kommende tiltak utgjøre en risiko for tilstanden fremover. Forebyggende tiltak er derfor viktig.

Hovedandelen av vannområdets elver (nedre deler) er påvirket av leirholdig jord. Slike elver får dermed jevnlige naturlige tilførsler av leirpartikler og enkelte næringsstoffer, eksempelvis fosfor og nitrogen. Overvåkningsresultatene viser imidlertid at mange av elvene tilføres betydelige mengder næringssalter fra menneskelig aktivitet, blant annet jordbruk, kommunalt avløp og private avløpsanlegg, som derfor utpeker seg som viktige tiltaksområder. Behov for miljøforbedrende tiltak i vannforekomstene er oppsummert for alle vannforekomstene i den nasjonale innsynsløsningen www.vann-nett.no. Det er også en del historisk informasjon om tiltaksvurderinger i vannområdets tiltaksanalyse fra 2014.

Overvåkningen av bekker og elver viser både sesongmessige og årlige variasjoner. For enkelte lokaliteter ser noen parametere ut til å ha en økende tendens. For spesielt de lokalitetene hvor man har hatt store reduksjoner i utslipp av avløpsvann grunnet nedleggelse og overføring av større renseanlegg, ser det ut til å ha blitt bedringer for enkelte parametere. For de fleste stasjonene imidlertid for tidlig å konkludere med om endringene har en sammenheng med tiltaksgjennomføringen. Det er derfor viktig å følge med på hvilke tiltak som gjennomføres.

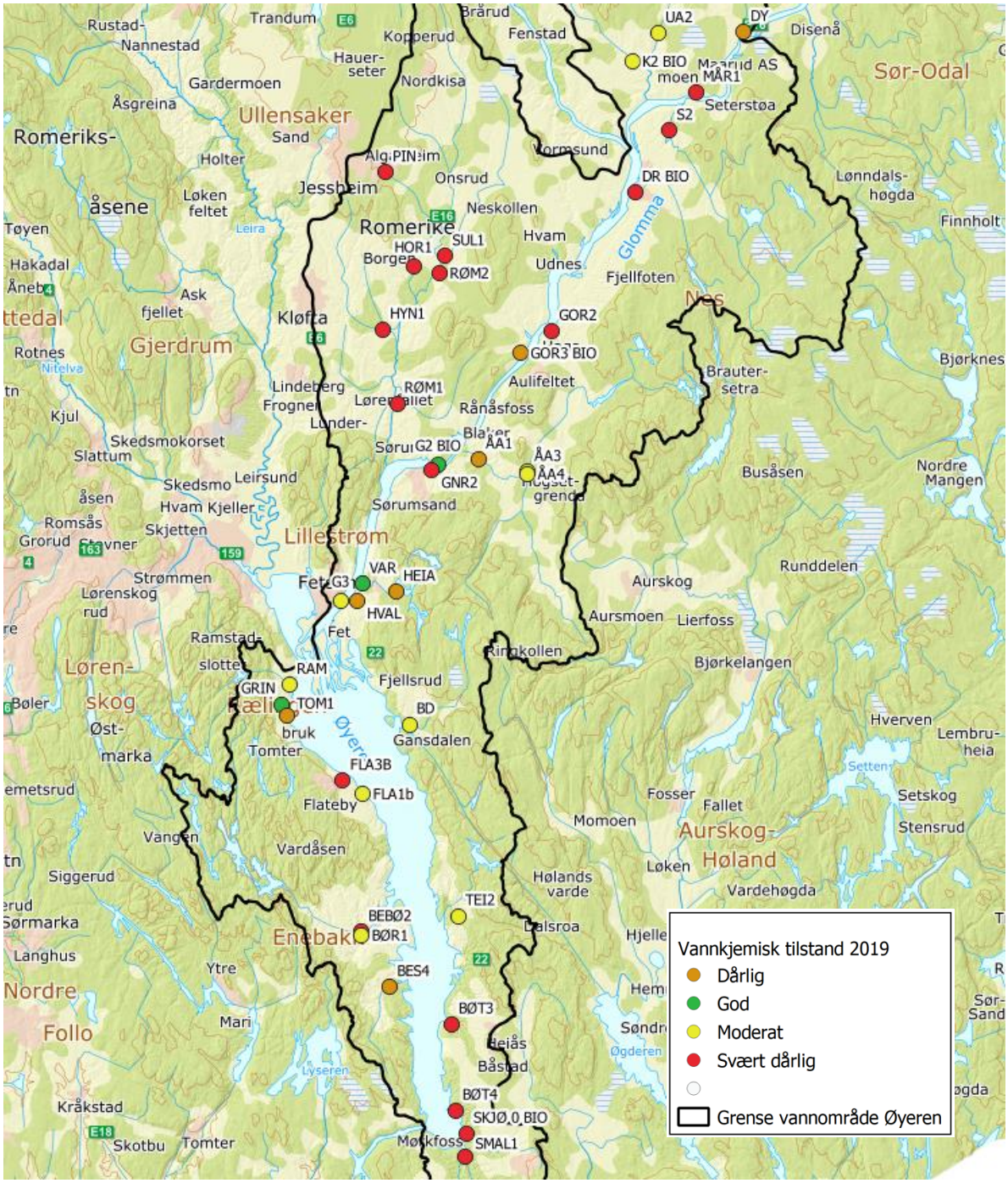

Figur 5 *– Kart over samlet tilstandsklasse 2019 basert på vannkjemiske parametere for de 37 lokalitetene som inngår i vannområdets overvåkningsprogram. Innsjøbassenget i Øyeren blir overvåket og rapportert gjennom et annet overvåkningsprogram, og er derfor ikke vist i kartet. Øyeren hadde i 2019 moderat tilstand. Kilde for bakgrunnskart: GEOVEKST*

Morsa
VANNOMRÅDEUTVALGET
FOR VANSJØ/HOBØL- OG HØLEN-VASSDRAGENE MED KYSTOMRÅDER

Årsmelding for 2019

Formål

Vannområdeutvalget Morsa skal være et aktivt samarbeidsorgan for lokale og regionale myndigheter og andre interessenter i vassdraget for å forbedre vannkvaliteten i Vansjø-Hobølvassdraget og kystområdene fra Saltnes i Råde til Drøbak i Frogn. I henhold til EUs Rammedirektiv for vann skal Morsa bidra til helhetlig vannforvaltning. Dette krever aktiv samordning av tiltak og virkemidler mellom alle berørte sektorer og myndigheter.

Partnere i vannområdeutvalget

Kommunene Ski, Enebakk, Hobøl, Spydeberg, Våler, Moss, Rygge, Råde, Vestby, Ås og Frogn, fylkesmannen i Oslo og Viken, fylkeskommunene i Akershus og Østfold, Statens vegvesen, Mattilsynet og NVE.
Følgende brukerinteressene er representert som observatører: Østfold og Akershus bondelag, Forum for Natur og Friluftsliv i Østfold, Vansjø grunneierlag og MOVAR.

Styrets sammensetning til oktober 2019

Reidar Kaabbel - leder (Våler kommune), Tom Anders Ludvigsen - nestleder (Vestby kommune), Olav Breivik (Hobøl kommune), Hanne Tollerud (Moss kommune), Øystein Slette (Enebakk kommune), René Rafshol (Råde kommune), Petter Schou (Spydeberg kommune), Inger-Lise Skartlien/Hans Jørn Rønningen (Rygge kommune), Ola Nordal (Ås kommune), Odd Haktor Slåke (Frogn kommune), Hanne Opdan (Ski kommune), May Hansen (Østfold fylkeskommune), Jon Schøning Lie (Akershus fylkeskommune), Håvard Hornnæs (Fylkesmannen i Østfold), Trond Løfsgaard (Fylkesmannen i Oslo og Akershus), Odd Arne Haarseth (NVE), Ola Rosing Eide (Statens vegvesen), Sarita Winsevik (Mattilsynet).

Styrets sammensetning fra oktober 2019

Reidar Kaabbel - leder (Våler kommune), Tom Anders Ludvigsen - nestleder (Vestby kommune, Hanne Tollerud (Moss kommune), Hans Kristian Solberg (Enebakk kommune), René Rafshol (Råde kommune), Kathrine Hestø Hansen (Indre Østfold kommune), Ola Nordal (Ås kommune), Hans Kristian Ranaas (Frogn kommune), Hanne Opdan (Nordre Follo kommune), May Hansen (Østfold fylkeskommune), Jon Schøning Lie (Akershus fylkeskommune), Håvard Hornnæs og Trond Løfsgaard (Fylkesmannen i Oslo og Viken), Odd Arne Haarseth (NVE), Ola Rosing Eide (Statens vegvesen), Sarita Winsevik (Mattilsynet).

Observatører

Svend Arild Uvaag (Østfold bondelag), Svein Bjerke (Akershus bondelag), Øivind Paulshus (Vansjø grunneierlag), Johnny Sundby (MOVAR), samt representant fra Forum for Natur og Friluftsliv i Østfold.

Ansatte, arbeidsmiljø og likestilling

Utvalget har én ansatt, daglig leder Carina Rossebø Isdahl, som er formelt ansatt i Våler kommune. I 2019 besto styret av 18 personer hvorav 13 menn og 5 kvinner frem til oktober. Fra oktober besto styret av 16 personer hvorav 11 menn og 5 kvinner. Styret har ikke funnet det nødvendig å iverksette spesielle tiltak med hensyn til likestilling. Styret mener arbeidsmiljøet er tilfredsstillende, og det har ikke vært skader eller ulykker i 2019.

Ytre miljø

Virksomheten forurenser ikke det ytre miljø.

Økonomi

Økonomien til Vannområdeutvalget Morsa er tilfredsstillende.

Vannområdet fikk tildelt kr. 237.500,- fra Miljødirektoratet via Vannregionmyndigheten. Østfold fylkeskommune bidro med kr. 195.106,- til drift av Morsa i 2019, samt kr. 50.000,- i midler til støtte til informasjon og kommunikasjon. Akershus fylkeskommune bidro med kr. 115.000,-. Ordinære inntekter fra kommunene er i henhold til budsjett, mens renteinntekter og tildelinger fra fylkeskommunene ble høyere enn budsjettert.

Vannområdet ble i 2017 innvilget kr 64.000 fra Fylkesmannen i Østfold til å gjennomføre vannmiljørådgivning i landbruket. Prosjektet ble sluttutbetalt fra Morsa i 2018. Midlene (kr. 61.024,-) ble innbetalt til Morsa fra Fylkesmannen i 2019.

Vannområdet fikk i 2018 tildelt kr 260.000,- fra Miljødirektoratet til å gjennomføre et prosjekt om fordrøyningsdammer i samarbeid med vannområdene Glomma sør, Haldenvassdraget og Øyeren. Prosjektet er ferdigstilt og sluttutbetalt i 2019.

Vannområde Morsa har fått tildelt midler fra Fylkesmannen til overvåkning i tillegg til innbetalinger fra kommunene. Overskudd er avsatt på overvåkningsfond.

Vannområde Morsa fikk i 2017 overført kr. 4.575.784,- fra Rygge kommune. Dette er midler Morsa-prosjektet fikk tildelt fra Husbanken i 2003 for å etablere en støtteordning til husstander med vanskelig økonomi, som var pålagt å oppgradere avløpsløsningen sin. Det ble i 2018 utarbeidet og startet prosess for vedtak av retningslinjer for ordningen. Første søknadsrunde for innbyggere i Morsa ble gjennomført i 2019, og det ble utbetalt kr. 300.000,- til Morsa-kommuner for videre utbetaling til innvilgede søknader.

Driftsfondet ble tilført kr 788.510,- i 2019, og hadde en saldo på kr 3.994.391,99 per 31.12.2019. Egenkapitalen til Vannområdeutvalget Morsa er god og styret mener det er riktig å legge forutsetning om fortsatt drift til grunn for avleggelse av årsregnskapet for 2019.

I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelse av årsregnskapet. Styret mener at årsregnskapet gir et rettvisende bilde av Vannområdeutvalget Morsa sine eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Regnskap og revisjon utføres av Våler kommune.

Garminfondet

Vannområdeutvalget Morsa inngikk i 2008 en kontrakt med bedriften Belanor AS i Rygge, og det ble gitt totalt kr 1 000 000 over tre år til Garminfondet. Fondet skal støtte tiltak som bedrer

vannkvaliteten. Resterende midler på Garminfondet, kr 201 404,-, er avsatt til et erosjonssikrings-prosjekt i regi av NVE i Kråkstadelva.

Avløpstiltak 2019

I Vansjø-Hobølvassdraget har de fleste av boligene som ikke var tilknyttet offentlig avløpsnett i 1999 oppgraderte/godkjente renseløsninger. Det gjenstår fortsatt noen anlegg som ikke er oppgradert, hvorav noen har fått utsettelse og noen ikke har etterfulgt pålegg. Kommuner som har vært tidlig ute med opprydding i avløp spredt opplever nå at noen av de første anleggene som ble etablert er utdaterte og må oppgraderes på nytt.

I områder med avrenning til kysten er de fleste kommunene godt i gang med å gjennomføre tiltak for boliger/fritidsboliger som ikke har tilfredsstillende avløpsløsning. Kommunene er avhengig av administrativ kapasitet for å følge opp arbeidet på en god måte.

Vannområde Morsa har også i samarbeid med vannområdene Glomma sør, Haldenvassdraget og Øyeren startet flere prosjekter for å få bedre kunnskap og bedret forvaltning av separate avløpsanlegg. I 2019 ble det jobbet aktivt med et felles prosjekt om å revidere lokale forskrifter for separate avløpsanlegg.

Jordbrukstiltak 2019

Regionalt forskriftskrav om at 60 % av kornarealet på hvert enkelt foretak ikke skulle jordarbeides om høsten ble opphevet i 2013. I tillegg gis det ikke lengre tilskudd gjennom RMP til ingen/utsatt jordarbeiding om høsten til arealer i erosjonsklasse 1 i Morsa. Andel jordbruksareal som lå i stubb over vinteren i 2019 var 69 % for Vansjø-Hobølvassdraget til Storefjorden, 50 % for arealene til vestre Vansjø, 21 % for arealer til kystbekker i planperiode 1 og 52 % for arealer til kystbekker i planperiode 2. Selv om det var en større andel areal i stubb i 2019 enn året før, har det vært en betydelig nedgang i stubbareal i Vansjø-Hobølvassdraget, og spesielt til vestre Vansjø, etter forskriftsendringen og at det ikke lengre ble gitt tilskudd i erosjonsklasse 1 fra og med 2013. For arealer til kystbekker i planperiode 2 er det en tendens med økt oppslutning om stubb og andre miljøtiltak i landbruket som motvirker avrenning.

Ordningen med miljørådgivning er videreført i Follo. Landbrukskontoret i Follo har også gjennomført et prosjekt med oppfølging av etablerte fangdammer, med prosjektstøtte fra Morsa.

Ordningen med miljøavtaler til vestre Vansjø er opphevet fra 2019, og erstattet med nye ordninger for miljøavtaler inndelt i trinn 1 og 2. Det har vært svært liten oppslutning rundt de nye miljøavtalene.

Vannområdet har bidratt inn i fylkesmannens prosess med rullering av RMP, og utarbeidelse av nye forskrifter for regionale miljøkrav i landbruket.

XXXX, 2020

---------- ----------

Reidar Kaabbel
Styreleder

Tom Anders Ludvigsen
Nestleder

Vannområdeutvalget Morsa Resultatregnskap 2019

MORSA Regnskap, Balanse og Fond.		2018	2019
Statlig tildeling Miljødirektoratet		445 834,00	237 500,00
Deltagerinntekter		1 617 552,00	1 758 399,00
Innbetaling kommuner, overvåking	Prosjekt	917 787,00	846 046,00
Tilskudd overvåking , Fylkesmannen i Oslo og Viken	Prosjekt	475 000,00	645 000,00
Tilskudd overvåking, Fylkesmann Oslo og Viken	Prosjekt	100 000,00	
Tilskudd vannmiljørådg. Østfold	Prosjekt	20 885,10	
Tilskudd, Statlig del FoU-prosjekter avløp	Prosjekt	600 000,00	
Tilskudd, Fordrøyningdammer	Prosjekt	260 000,00	
Tilskudd Østfold fylkeskommune	Prosjekt		50 000,00
Overskudd prosjekt fordrøyningsdammer			388,87
Inntekt fra landbruksdirektoratet, klima og miljøprogram	Prosjekt		40,33
Diverse refusjoner		54 969,00	6 710,00
Refusjon merverdiavgiftskompensasjon		393 745,25	387 740,02
Renteinntekter		194 612,93	284 097,42
SUM		**5 080 385,28**	**4 215 921,64**
Lønn, sosial utgifter	**Note 1**	901 034,74	909 178,93
Bil/møte/		25 222,14	16 660,87
Regnskap/Revisjon/tjenester/kontor/telefongodtgjørelse		112 518,56	187 602,40
Seminarer, møter, ekskursjoner		68 153,14	76 591,35
Utstyr PC		-	
Bøker, rapporter, kontormateriell		300	
Merverdiavgift		393 745,25	387 740,02
		-	
SUM		**1 500 973,83**	**1 577 773,57**
Info tiltak		2 638,40	32200
Prosjekter i kommunene		70 000,00	116 392,00
Innleid konsulent			
Barn og unge		60 000,00	60 000,00
Avsatt til fond, jubileumskonferanse			150 000,00
SUM		**132 638,40**	**358 592,00**

Utbetalt Overvåkning	Prosjekt	1 404 684,24	1 171 797,47
Utbetalt, Garmin	Prosjekt		
Utbetalt, Prosjekt "Vester Vannsjø"	Prosjekt	83 592,00	
Utbetalt, Klima og Miljøprogram	Prosjekt		
Utbetalt , Fiskevandringshinder i Høler	Prosjekt	26 800,00	
Utbetalt Overvannshåndtering	Prosjekt	103 223,50	
Utbetalt, Fou-prosjekter avløp	Prosjekt	600 000,00	
Utbetalt, Vannmiljørådgivning Østfold	Fordring	20 885,10	
Utbetalt Morsa-midler			300 000,00
Utbetalt, fordrøyningsdammer			260 000,00
SUM Prosjekter		**2 239 184,84**	**1 670 813,80**
Fond overvåkning		88 102,76	319 248,53
Fond Fiskevandringshinder i Hølen		-26 800,00	
Fond Vestre Vannsjø		-84 800,00	
Fond overvannshåndtering		-98 950,00	
Fond Fordrøyningsdammer		260 000,00	-260 000,00
Fond Morsa - Husbanken			-300 000,00
Fond jubileumskonferanse			
SUM		**137 552,76**	**-240 751,47**
Resultat inkl fond		**1 070 035,45**	**788 510,07**

Balanse	IB 2018	UB 2018		IB 2019	UB 2019	
			-			-
Fordring	-	0,-		-	0,-	
Fordring, Vannmiljørådiving	40 098,57	60 983,67	**Note 2**	60 983,67	0,-	**Note 2**
Bank	8 865 563,60	**11 181 962,06**		11 181 962,06	**12 641 910,66**	
Bank	24,07	**24,54**		**24,54**	23,94	
Sum Eiendeler	**8 905 686,24**	**11 242 970,27**		**11 242 970,27**	12641934,6	
Skyldig Våler kommune	-911 976,40	127 719,42	**Note 3**	127 719,42	828 925,15	**Note 3**
Vedtatt tilskudd, periodisert		90 000,00		90 000,00	90 000,00	
Sum Gjeld	**-911 976,40**	**217 719,42**		**217 719,42**	918 925,15	
Garmin fond	201 404,00	**201 404,00**		201 404,00	**201 404,00**	
Overvåkning fond	2 694 078,20	**2 782 180,96**		**2 782 180,96**	3 101 429,49	
Fordrøyningsdammer		260 000,00		260 000,00	0	
Morsa - Husbanken	4 575 783,97	4 575 783,97		4 575 783,97	4 275 783,97	
Fond jubileumskonferanse					150 000,00	
IB Egenkapital	1 392 130,75	2 135 846,47		2 135 846,47	3 205 881,92	
Resultat 2018	743 715,72			1 070 035,45		
Resultat 2019		1 070 035,45	**Note 5**		788510,07	**Note 5**
SUM EK	**9 817 662,64**	**11 025 250,85**		**11 025 250,85**	**12 641 934,60**	
SUM Gjeld EK	**8 905 686,24**	**11 242 970,27**		**11 242 970,27**	**12 641 934,60**	

Balanse	IB 2018	UB 2018		IB 2019	UB 2019	
		-			-	
Fordring	-	0,-		-	0,-	
Fordring, Vannmiljørådgiving	40 098,57	60 983,67	**Note 2**	60 983,67	0,-	**Note 2**
Bank	8 865 563,60	**11 181 962,06**		11 181 962,06	**12 641 910,66**	
Bank	24,07	**24,54**		**24,54**	23,94	
Sum Eiendeler	**8 905 686,24**	**11 242 970,27**		**11 242 970,27**	12641934,6	
Skyldig Våler kommune	-911 976,40	127 719,42	**Note 3**	127 719,42	828 925,15	**Note 3**
Vedtatt tilskudd, periodisert		90 000,00		90 000,00	90 000,00	
Sum Gjeld	**-911 976,40**	**217 719,42**		**217 719,42**	918 925,15	
Garmin fond	201 404,00	**201 404,00**		201 404,00	**201 404,00**	
Overvåkning fond	2 694 078,20	**2 782 180,96**		**2 782 180,96**	3 101 429,49	
Fordrøyningsdammer		260 000,00		260 000,00	0	
Morsa - Husbanken	4 575 783,97	4 575 783,97		4 575 783,97	4 275 783,97	
Fond jubileumskonferanse					150 000,00	
IB Egenkapital	1 392 130,75	2 135 846,47		2 135 846,47	3 205 881,92	
Resultat 2018	743 715,72			1 070 035,45		
Resultat 2019		1 070 035,45	**Note 5**		788510,07	**Note 5**
SUM EK	**9 817 662,64**	**11 025 250,85**		**11 025 250,85**	**12 641 934,60**	
SUM Gjeld EK	**8 905 686,24**	**11 242 970,27**		**11 242 970,27**	**12 641 934,60**	

Note 1: Godtgjørelse daglig leder og ledende personer

Daglig leder er lønnet via Våler kommune.

Skattetrekk, arbeidsgiveravgift, feriepenger og pensjon blir rapportert og utbetalt av Våler kommune o
refundert av vannområdeutvalget Morsa.

Daglig leder lønn 2019: 770.000,-

Det er ikke utbetalt annen godtgjørelse eller honorar til ledende personer.

Note 2: Kortsiktige fordringer

	2019	2018
Fylkesmannen i Østfold, Vannmiljørådgivning		60 983,67
Våler kommune, mellomværende	828 925,15	

Note 3: Kortsiktig gjeld

	2018	2019
Våler kommune, mellomværende	217 719,42	
Periodisert stønad, fordrøyningdammer klima og miljø	90 000,00	90 000,00

Note 4: Anleggsmidler

Vannområdeutvalget Morsa har ingen anleggsmidler som er balanseført.

Note 5: Bundne fondsmidler/Egenkapital/Årets resultat

Tekst	Inngående balanse	Tilskudd	Utgifter	Avsatt-/ brukt	Utgående beholdning
Garmin fond	201404			-	201404
Overvåkning fond	2782180,96	1491046	1171797,47	319248,53	3101429,49
Morsa - Husbanken	4575783,97		300000	-	4275783,97
Fordrøyningsdammer	260000		260000	-	0
Fond jubileumskonferanse		150000			150000
		SUM bundne midler 31.12.2019			7728617,46
Kortsiktig gjeld					90000
			Årets resultat		
Egenkapital	3205881,92		788510,07		3994391,99
					12641934,6

Oversikt over innbetalinger til drift og overvåking 2019.

Innbetalinger til drift fra kommuner, fylkeskommuner og stat	2019
Statlig tildeling fra miljødirektoratet via vannregionmyndigheten	237 500
Østfold Fylkeskommune	245 106
Akershus Fylkeskommune	125 000
Enebakk kommune	49 591
Hobøl kommune	110 409
Våler kommune	107 602
Rygge kommune	184 326
Råde kommune	86 081
Moss kommune	293 798
Ski kommune	115 088
Spydeberg kommune	37 427
Vestby kommune	197 986
Frogn kommune	99 555
Ås kommune	94 689

Innbetalinger til overvåking fra kommuner og stat	2019
Tildeling Fylkesmannen i Oslo og Viken overvåkning	645 000
Enebakk kommune	33 064
Hobøl kommune	73 612
Våler kommune	71 741
Rygge kommune	122 896
Råde kommune	57 393
Moss kommune	195 884
Ski kommune	76 732
Spydeberg kommune	24 954
Vestby kommune	132 003
Frogn kommune	66 376
Ås kommune	63 132

Vedlegg:

- Uavhengig revisors beretning 2019
- Rapportering årsplan 2019

Kontrollutvalget i
Enebakk kommune

A jour pr 23.10.2020

Oversikt over saker til behandling 2020

	Saker
Følgende rapportering legges frem fortløpende	• Rapporter fra andre tilsynsorganer (f.eks. Fylkesmannen, Helsetilsynet) og kommunens svar/oppfølging. • Sekretariatets oversikt over kontrollutvalgets saker med vedtak og oppfølgingen av disse.
Møte nr./ dato, sted	**Saker**
1/20 (13.02.2020 kl. 18:30) Møterom 2.etg, Enebakk sykehjem avd Ignagard	• Forvaltningsrevisjonsrapport - Sykefraværsoppfølging i Enebakk kommune • Revisjonens rapport pr 31.10.19 • Revisors vurdering av uavhengighet • Erklæring fra revisor • Kontrollutvalgets planarbeid • Plan for forvaltningsrevisjon – Bestilling • Plan for eierskapskontroll – Bestilling • Møteplan 1.halvår 2020 • Referat og orienteringer
(12.03.2020 kl. 18:30) Formannskapssalen, Enebakk rådhus	• AVLYST / UTSATT
2/20 (02.04.2020 kl. 17:00) Fjernmøte via Microsoft Teams	• Innspill til kontrollutvalgets planarbeid 2020-2024 (*ordfører og rådmann*) • Oversendelse av sak til kontrollutvalget – Kommunens leie/leasing av hjulgraver • Kontrollutvalgets årsrapport 2019 • Referat og orienteringer
3/20 (30.04.2020 kl. 18:30) Fjernmøte via Microsoft Teams	• Godkjenning av protokoll fra møte 2.april 2020 • Innspill til kontrollutvalgets planarbeid 2020-2024 (*kommunalsjefene for HOS, KOS og TES*) • Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport – Mobbing i skolen i Enebakk kommune • Undersøkelse Hjulgraver – Prosjektplan • Engasjementsbrev fra Viken kommunerevisjon IKS • Orientering fra revisjonen • Referat og orienteringer
4/20 (04.06.2020 kl. 18:30) Kommunestyresalen, Enebakk rådhus	• Godkjenning av protokoll fra møte 30.april 2020 • Enebakk kommune – Årsregnskap 2019 [m]/revisjonsberetning (kontrollutvalgets uttalelse) • Risiko- og vesentlighetsvurdering – Forenklet etterlevelseskontroll 2019 • Møteplan 2.halvår 2020 • Referat og orienteringer
5/20 (17.09.2020 kl. 18:30) Kommunestyresalen, Enebakk rådhus	• Orientering om status for kommunens smittevernarbeid • Orientering om status for gjenoppbygging av Familiens Hus/NAV • Rapport om forenklet etterlevelseskontroll 2019 • Revisjonens rapport pr 30.04.2020 • Risiko- og vesentlighetsvurdering 2020 • Budsjett for kontrollarbeidet 2021 • Referat og orienteringer (bl.a. Økonomirapport 1.tertial 2020) • Eventuelt

6/20 (29.10.2020 kl. 18:30) Kommunestyresalen, Enebakk rådhus	• Orientering om internkontroll ved Enebakk sykehjem • Økonomirapport 2.tertial 2020 • Overordnet revisjonsstrategi 2020 • Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024 • Plan for eierskapskontroll 2020-2024 • Referat og orienteringer • Eventuelt
7/20 (09.12.2020 kl. 18:30) Kommunestyresalen, Enebakk rådhus	• Kontrollutvalgets årsplan 2021 • Møteplan 2021 • Kurs og konferanser 2021 • Referat og orienteringer • Eventuelt

2020
(ikke fordelt)
	• Undersøkelse Hjulgraveren (*frist: oktober 2020*)
	• Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport - internkontroll i Enebakk kommune (*frist 02.06.2020*)
	• Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport – Anleggsprosjektet Tangenveien (*frist: 27.11.19*)
	• Vurdere dialogmøte med
	  ○ Ordfører
	  ○ Rådmann
	  ○ Kommunalsjefene (Teknikk og samfunn, Helse og omsorg, Kultur og oppvekst)

Kontrollutvalget i
Enebakk kommune

Behandlede saker 2020 (pr 23.10.2020)

Møte nr./dato	Saks nr.	Sakstittel	Status
13.02.2020			
	01/20	Forvaltningsrevisjonsrapport - Sykefraværsoppfølging i Enebakk kommune	**O**
	02/20	Revisjonens rapport pr 31.10.19	**A**
	03/20	Revisors vurdering av uavhengighet	**A**
	04/20	Erklæring fra revisor	**A**
	05/20	Kontrollutvalgets planarbeid	**A**
	06/20	Plan for forvaltningsrevisjon – Bestilling	**A**
	07/20	Plan for eierskapskontroll – Bestilling	**A**
	08/20	Møteplan 1.halvår 2020	**A**
	09/20	Referat og orienteringer	**A**
12.03.2020		AVLYST/UTSATT	
02.04.2020			
	10/20	Innspill til kontrollutvalgets planarbeid 2020-2024	**A**
	11/20	Oversendelse av sak til kontrollutvalget - Kommunens leie/leasing av hjulgraver	**A**
	12/20	Kontrollutvalgets årsrapport 2019	**A**
	13/20	Referat og orienteringer	**A**
30.04.2020			
	14/20	Godkjenning av protokoll fra møte 2.april 2020	**A**
	15/20	Innspill til kontrollutvalgets planarbeid 2020-2024	**A**
	16/20	Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport - Mobbing i skolen i Enebakk kommune	**A**
	17/20	Undersøkelse Hjulgraver - Prosjektplan	**B**
	18/20	Engasjementsbrev fra Viken kommunerevisjon IKS	**A**
	19/20	Orientering fra revisjonen	**A**
	20/20	Referat og orienteringer	**A**
04.06.2020			
	21/20	Godkjenning av protokoll fra møte 30.april 2020	**A**
	22/20	Enebakk kommune - Årsregnskap 2019	**A**
	23/20	Risiko- og vesentlighetsvurdering - Forenklet etterlevelseskontroll 2019	**A**
	24/20	Møteplan 2.halvår 2020	**A**
	25/20	Referat og orienteringer	**A**
17.09.2020			
	26/20	Orientering om status for kommunens smittevernarbeid	**A**
	27/20	Orientering om status for gjenoppbygging av Familiens Hus / NAV	**A**
	28/20	Rapport om forenklet etterlevelseskontroll for 2019	**A**
	29/20	Revisjonens rapport pr 30.04.2020	**A**
	30/20	Risiko- og vesentlighetsvurdering - Enebakk kommune	**B**
	31/20	Budsjett for kontrollarbeidet 2021	**B**
	32/20	Referat og orienteringer	**A**
	33/20	Eventuelt	**A**

Statuskoder

A	Saken er avsluttet
B	Saken er under behandling
O	Saken er til videre oppfølging
U	Saken utgår, evt. saken er utsatt

Arkivsak-dok. 20/00274-2
Saksbehandler Kjell Tore Wirum

Saksgang	Møtedato
Kontrollutvalget i Enebakk kommune	29.10.2020

PS 40/20 EVENTUELT

Saksframstilling:

Saker/temaer under Eventuelt bør spilles inn til kontrollutvalgets leder eller sekretariatet før kontrollutvalgets møte.

Vedtak treffes som regel ikke under Eventuelt.